

kaa sekä erinäisiä muita luontoisetuja 39,000 markkaa. Kirkkokonttorin suoritettava korvaus verotusluettelon jäljennöksestä korotettiin 10,000:llä 60,000 markkaan, 85,000 markkaa laskettiin kertyvän rakennustarkastuksen toimitusmaksuina, 311,200 markkaa valtion suoritettavaa majoituksen korvausta sekä 200,000 markkaa valtion suoritettavaa korvausta asevelvollisten perheille. Postilaitoksen vuokramaksu postipakettiosastosta korotettiin 7,041 markkaan. Sitävastoin poistui valtion korvaus tulo- ja omaisuusveron kannannasta.

Kolmannentoista osaston, Verotus, kohdalle merkittiin se määrä, millä kunnan verovelvollisia jäseniä tultaisiin verottamaan 124,258,459: 29 markan määräisenä 1922 vuoden rahasaännön 127,420,077: 20 markan sijasta, ollen vähennys siis 3,161,617: 91 markkaa.

C. Muut asiat.

Suomen vapaustaistelua kuvaavan muistomerkin hankkiminen. Sittenkun kaupunginvaltuusto oli vuonna 1920 antanut ¹⁾ komitean tehtäväksi toimeenpanna yleisen rahankeräyksen Suomen itsenäisyystaistelua ja sen avulla saavutettua vapautta kuvaavan veistoteoksen kustannusten suorittamiseksi ja mainittu komitea oli ilmoittanut, ettei se katsonut nykyoloissa löytyvän menestykselliseen rahainkeruuseen vaadittavia välttämättömiä edellytyksiä, päätti ²⁾ kaupunginvaltuusto, että puheenalainen asia sai jäädä toistaiseksi, minkä ohessa rahatoimikamari valtuutettiin tekemään ehdotus siitä, millä määrällä kaupungin tulisi avustaa puheenalaisen muistomerkin pystyttämistä, sittenkun komitean keräyksen tulos oli tiedossa.

Kaupunginvaltuuston diariin merkittyjen ratkaisemattomien asiain luettelo. Käsitellessään kaupunginvaltuuston diariin merkittyjen, joulukuun 31 p:nä 1921 ratkaisematta olevain asiain luetteloa ³⁾ päätti ⁴⁾ kaupunginvaltuusto odotettavana olevan yleisen palkanjärjestelyn johdosta poistaa seuraavat asiat: terveydenhoitolautakunnan esitykset korotetun pohjapalkan myöntämisestä kunnalliselle yliammattientarkastajalle, maidontarkastuksen näytteiden ottajalle ja lautakunnan toimistoapulaiselle samoin kuin hänen nimityksensä muuttamisesta kanslistiksi; suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan esityksen mainittujen koulujen johtajain ja johtajatarten palkkain korottamisesta; ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan esityksen mainittujen koulujen johtajain ja johtajatarten palkkain korottamisesta; kunnan työvälytystoimiston johtokunnan esityksen toimiston viranpitäjän pohjapalkkain korottamisesta; sekä suomenkielisten kansakoulujen opettajakoukousen esityksen kansakouluopettajien kalliinajan- ja ikäkorotusten sekä perheenelatusapumaksujen vahvistamisesta.

Sen lisäksi peruutettiin valmisteluvaliokunnalle annettu tehtävä tehdä ehdotus satamakysymyksen valmistelusta rahataloudelliselta kannalta, koska se, sittenkun satamahallitus oli perustettu, kuului mainitulle hallitukselle.

Toukolan rakennusjärjestyksen 14 §:n muutos. Koska maistraatin ilmoituksen mukaan kaupunginvaltuuston vuonna 1920 vahvistaman ⁵⁾ Toukolan omakotialueen rakennusjärjestyksen säännökset eivät olleet täysin selvät,

¹⁾ Ks. 1920 vuod. kert. siv. 41. — ²⁾ Valt. pöytäk. 5. 4. 10 §. — ³⁾ Valt. pain. asia-kiri. n:o 1. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 3. 5. 13 §. — ⁵⁾ Ks. 1920 vuod. kert. siv. 136.

kun rakentava yleisö eräissä tapauksissa, mainittuihin säännöksiin vedoten, oli tahtonut olla alistamatta alueen rakennusten piirustuksia maistraatin harkittaviksi ja ratkaistaviksi, päätti¹⁾ kaupunginvaltuusto, että puheenalaisen rakennusjärjestyksen 14 § oli muutettava seuraavaksi:

»14 §. Uutisrakennusta, rakennusmuutosta tai aitaa älköön teetettävä, elleivät rahatoimikamari ja maistraatti ole hyväksyneet sen piirustuksia.

Ennen pääpiirustusten laatimista on teetettävä luonnospiirustukset, jotka alistetaan sosialilautakunnan tarkastettaviksi. Pääpiirustusten laadinnassa on noudatettava lautakunnan ehkä antamia määräyksiä.

Pääpiirustukset on laadittava sillä tavoin kuin kaupungin yleinen rakennusjärjestys säättää. Uutisrakennuksen ja ulkopuolisen rakennusmuutoksen pääpiirustuksissa tulee niinkään olla näkyvissä kolme rakennuksen julkisivuista.

Piirustuksen hyväksymistä haetaan, niinkuin kaupungin vuokraamalla alueella olevista rakennuksista säädetään, rahatoimikamarilta ja maistraatilta. Ennenkuin kamari tekee päätöksen asiassa, on sosialilautakunnan lausunto piirustuksista hankittava.»

Lupa poiketa rakennusjärjestyksestä. Kirvesmies J. Salmi, muuraaaja A. Taipale ja lämmittäjä S. Koivula oikeutettiin²⁾ Vallilan rakennusjärjestyksestä poiketen Hauhontien tonteille n:oille 6, 8, 10 ja 12 teettämään sauna tätä varten laadittujen kaupunginvaltuuston hyväksymäin luonnospiirustusten mukaan, sillä ehdolla kuitenkin, että rakennusyritys muutoin saatettiin rakennusjärjestyksen määräysten mukaiseksi.

Huomauttaen, että erinäisiä tontteja rakennutettaessa oli sallittu rakennusjärjestyksen määräämää suurempi rakennuskorkeus ja viitaten siihen rakennustaiteelliseen kokonaisvaikutukseen, mikä voitaisiin saavuttaa, jos viereiset tontit rakennettaisiin saman korkuisiksi, anoi arkkitehti S. Frosterus kortteliin n:o 95a suunnitellun rakennuksen arkkitehtina, että sekä puheenalaiselle korttelille että Hakasalmenkadun jatkeelle vahvistettaisiin sama rakennuskorkeus, jota oli noudatettu m. m. Pohj. Esplanadikadun tonttia n:o 6 rakennutettaessa. Tämän esityksen johdosta ilmoittivat Aleksanterinkadun tontin n:o 21 omistajat lääketieteellisensiaatti F. W. Lithonius y. m., etteivät he omistamaansa tonttiin nähden, joka oli sisällytetty arkkitehti S. Frosteruksen anomukseen, halunneet poiketa voimassa olevasta rakennusjärjestyksestä.

Asiaa esiteltäessä päätti³⁾ kaupunginvaltuusto puolestaan myöntyä arkkitehti Frosteruksen anomukseen, että korttelin n:o 95a sekä Hakaniemenkadun jatkeen tontit, niin pitkälle kuin anomusasiakirjain oheinen piirustus tarkemmin osoitti, saisi poiketen voimassa olevan rakennusjärjestyksen määräyksistä rakentaa samaan korkeuteen kuin oli sallittu erinäisiin viereisiin Aleksanterin- ja Esplanadikatujen tontteihin nähden, kuitenkin siten ettei tämän luvan ole katsottava velvoittavan tontinomistajia käyttämään anottua rakennuskorkeutta. Päätös oli alistettava maaherran harkittavaksi ja vahvistettavaksi.

Sittenkun Asunto-osakeyhtiö Hermes oli sisäasiainministeriöltä anonut saada uudestirakentaessaan omistamansa Aleksanterinkadun tontilla n:o 24 olevan kivitalon poiketa erinäisistä voimassa olevan rakennusjärjestyksen määräyksistä, josta anomuksesta kaupunginvaltuusto oli antanut epäävän

1) Valt. pöytäk. 17. 5. 3 §. — 2) S:n 25. 1. 38 §. — 3) S:n 17. 5. 5 §.

lausunnon¹⁾, oli ministeriö maistraatin ilmoituksen mukaan²⁾ nähnyt kohtuulliseksi sallia, yhtiön rakennusjärjestyksen 53 §:n 2 kohdan säännöksen estämättä, sisustaa yhtiön rakennuksessa aikaisemmin vahvistettujen piirustusten mukaan rakennuksen vesikaton alle rakennetun ullakkokerroksen yläpuolella olevan alan konttori- ja liikehuoneistoiksi, ehdolla ettei niitä käytetty asuntotarkoituksiin sekä että näihin huoneistoihin johtavat portaat tehtiin tulenkestävästä aineesta.

Kaupunkiin yhdistetyille alueelle teetettyjen rakennusten piirustusten vahvistaminen. Sittenkun maistraatti, huomauttaen epäselvyyttä olevan voimassa oleviin määräyksiin nähden kaupunkiin yhdistettyjen, mutta kaupunginasemakaavaan ottamattomien alueitten rakennuttamisesta, oli tehnyt ehdotuksen määräyksien antamisesta, että kaikille kaupunkiin yhdistetyille alueille teetettävien rakennusyritysten piirustuksille on joka tapauksessa haettava maistraatin lopullinen vahvistus soveltuvilta kohdin noudattamalla mitä kaupungin voimassa olevassa rakennusjärjestyksessä oli säädetty, oli rahatoimikamari asiasta antanut lausunnon. Siinä kamari ilmoitti, että kaupunkiin yhdistettyjen kaupunginasemakaavaan ottamattomien alueiden rakennuttamiseen nähden yleensä oli sovellettu erinäisiä kamarin vuonna 1888 vahvistamia määräyksiä. Sittenmin rakennustoiminnan vilkastuttua erinäisillä yhdistetyillä alueilla, hyväksyi kaupunginvaltuusto niille erilaisia, enemmän tai vähemmän toisistaan poikkeavia rakennusjärjestyksiä. Kun 1888 vuoden yleiset määräykset olivat vanhentuneet ja sitäpaitsi liian yleisiä, ehdotti kamari, että laadittaisiin kokonaan uudet kaupunkiin yhdistetyn alueen rakennustoimintaa koskevat määräykset, minkä yhteydessä olisi saatava aikaan kaikkien muitten, eri alueille vahvistettujen rakennusjärjestyksien kodifioiminen ja yhdistely. Rahatoimikamarin ehdotuksen mukaisesti päätti³⁾ kaupunginvaltuusto kehoittaa kamaria ryhtymään sekä sen suuntaiseen toimenpiteeseen, että kaikkien rakennustoimintaa kaupunginasemakaavan ulkopuolella olevalla kaupunkiin yhdistetyillä alueella koskevien määräysten kodifioiminen ja yhdistely toimeenpannaan että myös uusia yleisiä määräyksiä mainitun alueen rakennuttamisesta laaditaan.

Hyväksyttyjä rakennusten piirustuksia. Rahatoimikamari oikeutettiin⁴⁾ sosialilautakuntaa kuultuaan hyväksymään Osakeyhtiö Helsingin kansanasuntojen uuden rakennusyrityksen lopulliset piirustukset sekä kehoitettiin sosialihallitukselta hankkimaan samanlainen hyväksyminen.

Pitennetty rakennusaika. Epäävine lausuntoineen lähetti rahatoimikamari Osakeyhtiö Runebergkatu 13 - Runebergsgatan 13 aktiebolag yhtiön anomuksen Runebergkadun tontin n:o 13 rakennusajan pitentämisestä joulukuun 14 p:stä 1921 toukokuun 31 p:ään 1922 sekä saada vapautus velvollisuudesta suorittaa rakennusvelvollisuuden laiminlyönnistä määrättyä ja maksettavaksi erääntynyttä tontinhinnan lisämaksua, 44,616:50 markkaa. Kamari lausui, että rakennusvelvollisuus oli kauppakirjassa nimenomaan määrätty ja huomautti, että esitykseen myöntyminen vastaisuudessa muodostuisi arveluttavaksi ennakkopäätökseksi. Siihen nähden että yhtiö toimi talon hankkimiseksi Suomen kristillisten nuorten naisten yhdistykselle, jolla yhdistyksellä oli yhtiön kaikki osakkeet, päätti⁵⁾ kaupunginvaltuusto kuitenkin myöntyä anomukseen sekä mikäli koski rakennusajan pitentämistä että vapautusta kauppahinnan lisämaksun suorittamisesta.

¹⁾ Ks. 1921 vuod. kert. siv. 149. -- ²⁾ Valt. pöytäk. 31. 5. 2 §. -- ³⁾ S:n 17. 5. 3 §. -- ⁴⁾ S:n 29. 11. 7 §. -- ⁵⁾ S:n 22. 2. 28 §.

Sittenkun Helsingin vapaaehtoinen palokunta oli ostanut korttelissa n:o 437 olevan Runebergkadun tontin n:o 35, jonka rakennusaika tontin entisen omistajan ja kaupungin välisen kauppakirjan mukaan päättyi joulukuun 15 p:nä 1922, anoi palokunta, jolla ei ollut vallitsevana kalliina aikana tarvittavaa pääomaa käydäkseen rakennuttamaan tonttia, vapautusta kauppakirjassa mainitusta rakennusvelvollisuudesta. Hyväksyen anomuksen myönsi ¹⁾ kaupunginvaltuusto Helsingin vapaaehtoiselle palokunnalle 3 vuotta pitennettyä rakennusaikaa puheenalaiseen tonttiin nähden.

Ehdotettu Helsingin työväen rakennusosakeyhtiön yhtiöjärjestyksen muutos. Sittenkun Helsingin työväen rakennusosakeyhtiö yhtiökokouksissaan oli hyväksynyt erinäiset muutokset yhtiön voimassa olevaan yhtiöjärjestykseen, joilla muutoksilla yhtiöjärjestyksestä oli poistettu osakasten oikeus yhtiökokouksen päätöksen mukaan lunastaa omikseen yhtiön rakennuksia ja yhtiöjärjestyksen 1 §:ään sisältyvään yhtiön tarkoitusta koskevaan säännökseen oli tehty tästä johtuva muutos, oli 136 yhtiön osakasta valtioneuvostolta anonut, että valtioneuvosto ei vahvistaisi tuossa tarkoituksessa valtioneuvostolle lähetettyä uutta yhtiöjärjестystä. Vaadituksi lausunnoksi tästä anomuksesta kaupunginvaltuusto huomautti m. m. seuraavaa:

Helsingin työväen rakennusosakeyhtiö perustettiin ennen voimassa olevan, toukokuun 2 p:nä 1895 vahvistetun osakeyhtiölain syntymistä ja osakasten oikeuksien ja velvollisuuksien pohjana oleva yhtiösopimus siis tehtiin 1864 vuoden osakeyhtiöasetuksen voimassaoloaikana, minkä vuoksi voi syntyä epäilystä siitä, oliko yhtiöjärjestyksen puheenalaisia muutoksia arvosteltava 1864 vai 1895 vuoden lain mukaan, etenkin kun 1864 vuoden asetus on oikeutanut hallituksen tutkimaan tuollaisen muutoksen sekä tarkoituksenmukaisuutta että laillisuutta, jota vastoin hallitus 1895 vuoden lain mukaan voi tutkia ainoastaan muutoksen laillisuutta. Vaikka 1864 vuoden asetus tällaisessa tapauksessa oikeuttaisi hallituksen suotavassa määrässä ottamaan huomioon osakevähemmistön edun ja vapaan harkinnan mukaan epäämään vahvistus hakemukseen, ei tätä asetusta kuitenkaan voinut soveltaa, syystä että valtioneuvoston harkintaoikeus on julkis-oikeudellista laatua, minkä tähden sen määräsi kulloinkin voimassa oleva laki. Kun siis vahvistus voitiin evätä ainoastaan siinä tapauksessa, ettei yhtiöjärjestyksen muutos ollut lain mukainen, oli ainoa lainpaikka, jota vastaan puheenalaisen muutoksen voitiin katsoa sotivan, vastamainitun lain 27 §:n 2 mom: »Ellei yhtiöjärjestyksessä sitä myönnetä, älköön yhtiökokous kuitenkaan tehkö sellaista päätöstä, joka välittömästi koskee osakkeenomistajan osaa yhtiön omaisuuteen tai hänen oikeuttaan voittoon muutoin kuin 22 §:n 2 mom:ssa mainitussa tapauksessa, tahi hänen velvoittamistaan suorittamaan lisämaksua yhtiöön.» Huomattava oli kuitenkin, etteivät yhtiöjärjestyksen aikaisemmat määräykset yhtiön rakennusten luovuttamisesta osakkeenomistajille oikeuttaneet yksityistä osakasta vaatimaan tuollaista luovutusta, vaan jättivät yhtiökokouksen asiaksi yksinkertaisella enemmistöllä päättää, oliko ja missä laajuudessa tuollaisia luovutuksia toimitettava. Näitten määräysten poistamista yhtiöjärjestyksestä ei siis voinut pitää yksityisen osakkaan yhtiösopimuksen avulla hankkiman oikeuden riistämisenä. Vaikkei tehtyä yhtiöjärjestyksen muutosta niin ollen voinut pitää lainvastaisena, oli yhtiökokouksen päätös kuitenkin puutteellinen sikäli, ettei siitä käynyt ilmi, suostuiko yhtiö, kuten lain 27 §:n 3 mom. määrää oleellisesta yhtiön tarkoituksen muutoksesta, niille osakkaille, jotka

¹⁾ Valt. pöytäk. 29. 11. 29 §.

kokouksessa olivat vastustaneet muutosta, antamaan täyden korvauksen heidän yhtiöosuudestaan. Kun tästä voitiin vaatia yhtiökokouksen nimenomainen päätös, ei mikään estänyt valtioneuvostoa tällä syyllä toistaiseksi kieltäytymästä muutosta vahvistamasta. Yllä esitetyillä perusteilla ehdotti ¹⁾ kaupunginvaltuusto yhtiön anomuksen evättäväksi.

Osakeyhtiö Helsingin kansanasuntojen yhtiöjärjestyksen muutos. Myöntyen Osakeyhtiö Helsingin kansanasuntojen tekemään anomukseen päätti ²⁾ kaupunginvaltuusto puolestaan hyväksyä seuraavan puheenalaisen osakeyhtiön yhtiöjärjestyksen 1, 2 ja 9 §:n muutoksen: »1 §. Osakeyhtiö Helsingin kansanasunnot-Aktiebolaget Helsingfors folkbostäder yhtiön tarkoituksena on Helsingin kaupunkiin tai sen omistamalle maa-alueelle rakentaa terveydellisesti kannalta tyydyttäviä ja huokeita asuinrakennuksia enintään kolme huonetta ja keittiön käsittävin huoneistoin sekä vuokrata nämä huoneistot Helsingin kaupunkikunnan jäsenille. Yhtiön kotipaikka on Helsingin kaupunki.

2 §. Yhtiön osakepääoma on 1,280,000 markkaa, jaettuna 6,400 200 markan määräisiin osakkeisiin. Osakepääomasta on 650,000 markkaa täysin maksettu ja loput eli 630,000 markkaa on yhtiön johtokunnan määräämin erin ja ajoin täysin maksettava kahden vuoden kuluessa, yhtiöjärjestyksen muutoksen vahvistamispäivästä.

Osakepääoma voidaan yhtiökokouksen päätöksen mukaan korottaa 2,000,000 markkaan antamalla niin monta 200 markan määräistä uutta osaketta, kuin yhtiökokous kussakin eri tapauksessa päättää, ja on lisätty osakepääoma maksettava vuoden kuluessa siitä kun päätös lisäämisestä tehtiin.

9 §. Varsinainen yhtiökokous pidetään vuosittain viimeistään maaliskuulla.

Ylimääräinen yhtiökokous jonkin asian käsittelemistä varten pidetään niin usein kuin yhtiön johtokunta katsoo tarpeelliseksi tahi kun osakkaat, jotka edustavat vähintään kahdeskymmenesosaa osakepääomasta, kirjallisesti sellaista kokousta vaativat.

Kutsu yhtiökokoukseen annetaan johtokunnan kiertokirjeillä, jotka todistettavasti toimitetaan yhtiömiehille vähintään kahdeksan päivää ennen kokousta. Kiertokirjeissä on mainittava kokouksessa käsiteltäväksi tulevat asiat.

Myös muut tiedonannot ilmoitetaan yhtiömiehille kiertokirjeillä.»

Hissien rakentamista ja käyttöä koskevan ohjesäännön muutos. Sisäasiainministeriön huomautettua maaherralle, että tavarahissien käytössä Helsingissä oli viime aikoina usein sattunut tapaturmia, oli maaherra kehoittanut kaupunginvaltuustoa ottamaan harkittavaksi, eikä olisi syytä muuttaa hissien rakentamista ja käyttöä Helsingissä koskevan ohjesäännön 17 ja 18 §:ä siten, että tavarahissit tarkastettaisiin joka puoli vuosi sekä että tuollaisesta tarkastuksesta olisivat vapautettuja ainoastaan tavarahissit, joiden suurin kantovoima ei ole 25 kiloa suurempi. Edelleen esitti maaherra, että ohjesäännön 19 §:n rangaistusmääräykset vanhettuneina uusittaisiin. Antamassaan vastauksessa päätti ³⁾ kaupunginvaltuusto, joka ei voinut kaikilta kohdin yhtyä maaherran ehdotukseen, puolestaan ehdottaa, että vuonna 1915 vahvistetun hissien rakentamista ja käyttöä Helsingissä koskevan ohjesäännön 17 § muutettaisiin seuraavaksi:

¹⁾ Valt. pöytäk. 18. 10. 5 §. — ²⁾ S:n 29. 11. 7 §. — ³⁾ S:n 17. 5. 6 §.

»Henkilö- ja yhdistettyjen hissien tarkastuskatselmus on hissitarkastajan toimitettava joka puoli vuosi sekä tavarahissien vuosittain; ja on katselmustoimituksen tulos merkittävä tarkastuskirjaan sekä hissitarkastajan säilykappaleeseen. Hissinomistaja on velvollinen antamaan toimituksessa käytettäväksi apumiehistöä sekä hissinn kuormittamiseen tarpeelliset punnukset.

Jos hissinn havaitaan olevan sellaisessa kunnossa, että sen käyttämisestä voi olla vaaraa, on hissinn käyttäminen heti kiellettävä, ja voi hissitarkastaja tuollaisessa tapauksessa sinetillä sulkea hissinn.»

Kaupunkien kunnallishallinnosta annetun asetuksen muuttaminen. Kaupunkien kunnallishallinnosta annetun asetuksen 67 ja 68 §:n mukaan on rahatoimikamarin vuosittain viimeistään maaliskuun 1 p:nä maistraattiin annettava kaupungin hallinnon tilit, minkä ohessa kunnan erittäin asettamain johtokuntain on ennen helmikuun 1 p:ää rahatoimikamarille annettava tili edellisenä vuonna hoitamistaan varoista. Tilivuodesta 1916 saakka oli kuitenkin osoittautunut mahdottomaksi saada tilinpäätöstä valmiiksi laissa määrätyn ajan kuluessa. Tähän oli osaltaan vaikuttanut tilihallinnon suuri laajuus osin myöskin viime vuosien valtiollisten tapahtumain aiheuttamat häiriöt. Tämän johdosta päätti¹⁾ kaupunginvaltuusto valtioneuvostolle esittää sen suuntaisiin toimenpiteisiin ryhtymistä, että yllämainitut säännökset, mikäli Helsingin kaupunkia koskee, muutettaisiin niin, että rahatoimikamarin ja sen alitilittäjien tilien antoaika siirrettäisiin huhtikuun 1 ja helmikuun 15 p:ään.

Kassa- ja tililaitosjohtosäännön muuttaminen. Rahatoimikamarin esityksestä, jossa huomautettiin olevan vaikeata valvoa siirtomäärärahaan käyttöä niin kauan kuin puuttuu määräyksiä siitä, kuinka kauan määrärahoja sai siirtää vuodesta toiseen, ennenkuin käyttämätön rahamäärä oli merkittävä kirjoihin kaupunginkassaan säästyneenä, päätti²⁾ kaupunginvaltuusto, että kaupungin kassa- ja tililaitosjohtosäännön 4 §:n 2 kohta oli muutettava seuraavaksi:

»Jos määräraha on siirtomäärärahaksi merkitty, voidaan siitä jäänyt säästö, ei kuitenkaan ilman rahatoimikamarin lupaa kauemmin kuin kolmena lähimpänä vuonna, varata vastedes käytettäväksi siihen tarpeeseen, mihin määräraha on aiottu. Muun määrärahan ylijäämä on kaupunginkassan säästönä pidettävä, eikä sitä saa seuraavana vuotena käytettäväksi siirtää.»

Kunnallisasetuskokoelman julkaiseminen. Vuonna 1919 sai notaari K. V. Puuska toimeksi³⁾ laatia kunnallisasetuskokoelman lisävihon, joka käsittäisi vuodet 1912—18. Täyttääkseen tämän tehtävän ryhtyi notaari Puuska erinäisiin valmistaviin toimenpiteisiin, jotka hän kuitenkin keskeytti odotellessaan kaupunginvaltuuston johto- ja lautakuntien johto- ja ohjesääntöjä uusimaan asettaman valiokunnan työn tuloksia. Sittenkun viimeainittu valiokunta oli vapautettu⁴⁾ tehtävästään, esitti notaari Puuska, että uudestaan ryhdyttäisiin edellämainittuun kunnallisasetuskokoelman lisävihon julkaisemistyöhön riippumatta siitä miten uusien johtosääntöjen laatiminen järjestettäisiin. Tämän lisävihon julkaiseminen oli sitäkin enemmän tarpeen vaatima, kun erinäiset kunnallisasetuskokoelman vihott olivat loppuneet ja kunnallisasetuskokoelmasta puuttui erinäisiä tärkeitä yleisiä kunnallisasetuksia. Edelleen esitti notaari Puuska, huomauttaen, ettei kunnallisasetuskokoelman julkaiseminen, jota maistraatti kaupunginvaltuuston joulukuun 30 p:nä 1907

¹⁾ Valt. pöytäk. 22. 2. 6 §. — ²⁾ S:n 4. 10. 8 §. — ³⁾ Ks. 1919 vuod. kert. siv. 192. — ⁴⁾ S:n 1921 vuod. kert. siv. 155.

tekemän päätöksen¹⁾ mukaan oli hoitanut, ollut tyydyttävä, että mainitun asetuskokoelman julkaiseminen annettaisiin kaupunginvaltuuston kanslian toimeksi, minkä ohessa notaari Puuska ilmoitti suostuvansa hoitamaan tämän työn, joka voitaisiin järjestää niin, että vuoden varrella annetut päätökset ja asetukset edelleen julkaistaisiin vihkoina, mutta että, niin pian kuin tekstiä oli valmistunut täysi arkki, otettaisiin riittävä määrä ylipainoksia julkaistaviksi, sittenkun oli kerääntynyt joku määrä arkkeja, lisävihkona, johon liitettäisiin kaikki kunnallisasetuskokoelman asetukset käsittävä sisällysluettelo.

Esityksestä antamassaan lausunnossa puolsivat sekä maistraatti että rahatoimikamari notaari Puuskan ehdotusta kunnallisasetuskokoelman lisävihon julkaisemisesta, mutta mainitun asetuskokoelman edelleen julkaisemiseen nähden olivat nämä viranomaiset sitä mieltä, että tämä tehtävä olisi annettava tilastokonttorille²⁾.

Asiaa esiteltäessä päätti³⁾ kaupunginvaltuusto, että kunnallisasetuskokoelman ruotsin- ja suomenkielisen lisävihon julkaisemiseksi oli 1923 vuoden menosääntöön merkittävä 65,000 markan määräraha, minkä ohessa valtuusto muutti joulukuun 30 p:nä 1907 tekemänsä päätöksen kunnallisasetuskokoelman julkaisemisesta siten, että puheenalaisen kokoelman julkaiseminen 1923 vuoden alusta oli tilastokonttorin tehtävänä ja oli toimitettava toimittaja Puuskan esittämän suunnitelman mukaisesti.

Kunnan ostelukonttorin perustaminen. Kaupunginvaltuuston kehoituksesta⁴⁾ oli rahatoimikamari asettanut komitean valmistelemaan vuositilintarkastajain herättämää kysymystä kunnan ostelukonttorin perustamisesta, jossa komiteassa kamaria edusti kamarin jäsen T. Salmio, kaupungin yleisten töiden hallitusta kaupungin varastonhoitaja O. W. Haglund, kaupungin yleisten töiden hallitusta vesijohtolaitoksen toimitusjohtaja A. Skog, köyhäinhoitohallitusta kunnalliskodin johtaja O. Granlund ja sairaalaylihallitusta sairaalatarkastaja G. Palander. Helmikuun 13 p:nä antamassaan mietinnössä⁵⁾ huomautti komitea mielipiteenään että yhteisen ostokeskuksen perustaminen olisi kaupungille hyvin tärkeä ja tuottaisi useita etuja. Tämä ostoelin seuraisi tavaramarkkinain hintoja sekä hoitaisi kirjeenvaihdon tavaranhankkijain kanssa, tekisi hankintasopimukset ja valvoisi niiden noudattamista y. m. Yhteisen ostelukonttorin tulisi voida paremmin perehtyä markkinoihin ja käyttää hyväkseen edullisimpia ostopaikkoja ja tavaratarjouksia sekä siten saavuttaa alempia ostohintoja kuin yksityiset virastot. Ostelukonttorilla olisi suurempi mahdollisuus varastoida tavaroita joko omiin tai joittenkin yksityisten laitosten varastosuojiin sekä tarpeen vaatiessa jakaa eri käyttäjien kesken suuremmatkin tavaramäärät. Täten voitaisiin ostot tehdä edullisen tilaisuuden tarjoutuessa ja välttyttäisiin ostamasta tavaraa kiireellistä tarvetta varten usein hyvin epäedullisin ehdoin. Useita kuluttajia ja siten suurempaa ostokykyä edustava ostoelin voi myös paremmin kuin hajallaan olevat ja keskenään kilpailevat ostajat vaatia itselleen edullisempia ostoehdoja.

Ostokeskuksen toiminta perustuisi kultakin virastolta ja laitokselta saatuihin tietoihin näiden tavarantarpeesta ja kävisi aluksi pienessä mittakavassa. Ensimmäisenä toimintavuotena olisi ostot rajoitettava ainoastaan seuraaviin kuuteen ryhmään kulutustavaroita: 1) kansliatarvikkeita; 2) hyvin säilyviä elintarpeita sekä laseja, posliineja ja keittiötarpeita; 3) rakennus-

¹⁾ Ks. 1907 vuod. kert. siv. 161 ja 167. — ²⁾ Vrt. tätä kert. siv. 133. — ³⁾ Valt. pöytäk. 14. 6. 27 §. — ⁴⁾ Ks. 1920 vuod. kert. siv. 47. — ⁵⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 8.

tarpeita, noin 50 % tarvittavasta määrästä; 4) kankaita, jalkineita ja side-
tarpeita; 5) puhdistusaineita; ja 6) rehuaineita. Ostokeskuksen olisi pyrittävä
siihen, että hankitut tavarat, mikäli mahdollista, toimitettiin suoraan asian-
omaisille laitoksille, koska varastoiminen aiheutti kustannuksia ja sopivien
varastohuoneiden puute tuotti vaikeuksia ja menoja. Milloin varastoon osta-
minen osoittautuisi tarpeelliseksi, voisi tavarat sijoittaa jonkun yksityisen
laitoksen varastosuojiin sieltä myöhemmin ostokeskuksen määräyksen mu-
kaan jaettaviksi eri paikkoihin. Vasta kun oli saavutettu kokemusta, olisi
ostokeskuksen toimintaa vähitellen laajennettava uusille kunnallisen ostelu-
toiminnan aloille. Ostelukonttorin työt voitaisiin sopivasti uskoa johtajalle,
apulaisjohtajalle ja kirjanpitäjälle. Johtaja olisi välittömästi enintään 3-
henkisen johtokunnan tai hallituksen alainen, mutta olisi kuitenkin oikeutettu
itse päättämään pienet kaupat sekä kiireellisissä tapauksissa suuretkin han-
kinnat, neuvoteltuaan niistä johtokunnan puheenjohtajan kanssa.

Komitean ehdotuksesta olivat kaupungin yleisten töiden hallitus, kau-
pungin teknillisten laitosten hallitus, köyhäinhoitohallitus ja sairaalaylihalli-
tus antaneet lausuntonsa ¹⁾, jossa kolme ensinmainittua lausunnossaan tar-
kemmin esittämillään syillä lausuiivat epäilyksensä kunnan ostelukonttorin
tarpeellisuudesta ja kannattavuudesta. Rahatoimikamarin enemmistö
yhtyi sitävästoin pääasiassa komitean ehdotukseen vaikkakin sillä nimen-
omaisella rajoituksella, että paitsi teknillisiä laitoksia, joitten komitean mie-
lestä tuli olla ostokeskuksen toiminnan ulkopuolella, myöskin rakennuskont-
tori edelleen saisi itsenäisesti hoitaa oston. Kamari esitti kaupunginval-
tuuston päätettäväksi: että perustetaan erikoinen kaupungin ostelukonttori,
jonka tehtävänä on tarveaineiden ja kulutustarvikkeiden hankkiminen kau-
pungin virastoja ja laitoksia varten yllä esitettyjen periaatteiden mukaan;
että 1923 vuoden menoarvioon otetaan ostelukonttoria varten 300,000 markan
suuruinen määräraha; että ostelukonttori toimii kolmijäsenisen johtokunnan
alaisena, jonka jäsenet samoin kuin konttorin johtajankin rahatoimikamari
valitsee, viimeksimainitun ostelukonttorin johtokunnan ehdotuksen perusteella;
että ostelukonttorilla on oma tililaitoksensa, rahatoimikamarin toimiessa sen
kassalaitoksena; että ostelukonttorin johtokunnan toimeksi annetaan laatia
ja rahatoimikamarin kautta kaupunginvaltuustolle esittää ehdotus ostelu-
konttorin alkamisajasta, laatia ostelukonttorin johtosääntöehdotus sekä ryhtyä
muihin asian vaatimiin toimenpiteisiin sekä että kaupungin yleisten töiden
ja teknillisten laitosten hallituksen tehtäväksi annetaan tehdä ehdotus siitä,
mitä tavaroita voitaisiin sanottujen hallitusten toimesta hankkia myöskin
muuta laitoksia ja virastoja varten ja miten tämä hankinta olisi järjes-
tettävä.

Asiaa edelleen valmistelemaan oli kaupunginvaltuuston valmisteluvalio-
kunta keskuudestaan asettanut valtuuskunnan, johon kuuluivat puheenjohtaja
Söderholm sekä vtt Tarjanne ja Virtanen, jotka asiasta lausuiivat m. m. seu-
raavaa:

Vuositilintarkastajat olivat epäilemättä oikeassa siinä, että ostettaessa
tarvikkeita kaupungin virastoihin ja laitoksiin melkoisia hintain epätasai-
suuksia oli ilmaantunut ja että eräät tavarat monessa tapauksessa olisi pitänyt
saada huokeammalla. Epäillä voi kuitenkin, olisiko käytännöllistä koettaa
poistaa mainitunlaatuisia epäkohtia keskittämällä ostot yhteen ainoaan varta-
vasten perustettavaan virastoon. Useimmat kaupungille hankittavat tavarat

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 8.

ja niiden joukossa ne, joista oli suurimmat kustannukset, olivat sellaisia, joiden hankinnassa erikoisia ammattitietoja laadusta, hintaloista y. m. oli tarpeen. Tuollaisia eri tavaralajeja koskevia tietoja voi kuitenkin tuskin edellyttää olevan sillä henkilöllä, konttorinjohtajalla, jonka olisi ostot ratkaistava. Oli sentähden edellytettävissä, että oikeutettua tyytymättömyyttä ostoihin helposti voisi syntyä, mikä usein on laita, kun ei-ammattimiehillä on määräysvalta ammattimiesten käytettävään tavarain ostossa. Myöskään taloudelliselta kannalta katsoen valtuuskunta ei voinut pitää ehdotusta hyvin harkittuna. Vaikkakin eräitä hintain huojuksia olisi odotettavana, nousisivat toiselta puolen ostelukonttorin käyttökustannukset määriin, joita tämä säästö tuskin tai ei ainakaan varmasti korvaisi. Asiasta annetussa komitean mietinnössä oli käyttökustannukset yleensä laskettu liian alhaisiksi. Näin oli laita erittäinkin kuljetusmenojen ja varastoonpanokustannusten. Oli myös huomattava, ettei konttorin perustamisen johdosta kävisi mahdolliseksi minkään entisen toimen lakkauttaminen. Missään tapauksessa ei kunnallista ostelukonttoria olisi perustettava, ennenkuin kotimaisen valuutan arvo ja sen yhteydessä tavaranhinnat olivat vakiintuneet.

Vaikka siis valtuuskunta ainakin vallitsevissa oloissa oli pitänyt velvollisuutenaan ehdottaa esitys evättäväksi, ei ajatuksesta yhteisesti hankkia tavaroita kaupungin virastoille ja laitoksille kuitenkaan olisi kokonaan luovuttava. Tuollainen ostelukeskitys voitaisiin sopivimmin saada aikaan ilman erikoisia käyttökustannuksia, mutta kuitenkin täysin ammattimaisella johdolla, jos muutamat kunnan viranomaiset kukin erikoisalallaan toimittaisivat ostot sekä omiksi että muiden viranomaisten tarpeiksi. Komitean luettelemat tavararyhmät voitaisiin tätä varten jakaa esim. siten, että kansliatarvikkeiden osto olisi rahatoimikamarin, elintarpeiden sekä lasien, posliinien ja keittiötarvikkeiden sairaalaylihallituksen, rakennusaineiden ja työkalujen rakennuskonttorin, puhdistusaineiden osin sairaalaylihallituksen ja osin puhtaanapitohallituksen, poltto- ja voiteluaineiden teknillisten laitosten, karjarehun puhtaanapitohallituksen sekä siemenviljan ja lannoitusaineiden hankinta maanviljelyslautakunnan asia. Ostot tekisi siten säännöllisesti jokaisen tavararyhmän suurin tai suurimmat kuluttajat. Tällaisesta järjestelystä, joka olisi pidettävä väliaikaisena, olisi osin se etu, ettei uusia virkoja tarvitsisi perustaa ja että lisäkustannuksia ylipäänsä voitaisiin välttää, osin että täysin asiantuntevat henkilöt toimittaisivat ainakin tärkeimmät ostot ja siten voitaisiin saada m. m. suurempaa kokemusta yhteisostojen hyödyistä. Rahatoimikamarin toimeksi olisi annettava ehdotuksen tekeminen ostovelvollisuuden jakamisesta eri viranomaisten kesken.

Asiaa lopullisesti käsiteltäessä kaupunginvaltuustossa päätti¹⁾ valtuusto, että kysymys ostelukonttorin perustamisesta toistaiseksi sai raueta, minkä ohessa rahatoimikamaria kehoitettiin valmisteluvaliokunnan valtuuskunnan esittämään suuntaviivojen pohjalla tekemään valtuustolle ehdotus kaupungin virastojen ja laitosten tarvikkeiden ja kulutusesineiden oston väliaikaisesta järjestämisestä siten, että se pääasiassa keskitettäisiin muutamiin kunnallisiin elimiin.

Kaupungin satamahallinnon päällikön nimitys. Huomauttaen, että nimitys kaupungin satamahallinnon johtaja usein aiheutti sekaannusta tämän toimihenkilön ja satamapäällikön välillä, koska nimitys oli harhaanjohtava eikä vastannut viran luonnetta, satamahallitus esitti, että satamapäällikköä

¹⁾ Valt. pöytäk. 1. 11. 9 §.

vastedes kutsuttaisiin satamahallituksen johtajaksi. Hyväksyen hallituksen esittämän perustelun kaupungin satamahallinnon päällikön nimityksen muuttamisesta päätti¹⁾ kaupunginvaltuusto, että mainitun virkailijan nimi vastedes oli oleva satamalaitoksen johtaja.

Kaupungin tilastokonttorin johtosääntö. Sittenkun kaupunginvaltuusto oli päättänyt²⁾ peruuttaa johtosääntövaliokunnan tehtävän ja antanut valmisteluvaliokuntansa toimeksi tätä tarkoitusta varten valittujen asiantuntijain avulla suorittaa loppuun ensinmainitulle valiokunnalle annetun tehtävän, oli valmisteluvaliokunta kehoittanut kahta kaupunginvaltuuston kanslian sihteeria laatimaan ehdotuksen erinäisten kunnan johto- ja lautakuntain sekä virastojen johto- ja ohjesääntöjen muutoksiksi. Edellämainitut asiantuntijat olivat sittemmin laatineet ehdotuksen kaupungin tilastokonttorin johtosäännöksi, minkä ehdotuksen, sittenkun erinäisiä konttorin johtajan vaatimia muutoksia oli siihen tehty, kaupunginvaltuusto hyväksyi³⁾ seuraavana:

„Helsingin kaupungin tilastokonttorin johtosääntö.

1 §. Helsingin kaupungin tilastokonttorilla, joka on kaupungin rahatoimikamarin silmälläpidon alainen, on tehtävänä koota, järjestellä ja julkaista tilasto- ja muita tietoja kaupungin kunnallishallinnosta sekä sen väestö-, taloudellisista, yhteiskunnallisista, sivistys- ja muista oloista.

2 §. Siinä kohden on konttorin velvollisuutena:

1) laatia ja painosta toimittaa ne tilastolliset ja muut sarjateokset, joiden julkaisemisen kaupunginvaltuusto on antanut konttorin toimeksi;

2) kaupunginvaltuuston, maistraatin tai rahatoimikamarin määräyksestä toimittaa Helsingin kaupunkia koskevia tilastollisia erikoistutkimuksia;

3) antaa kaupungin viranomaisille tietoja käytettävissä olevan tilastoaineiston pohjalla;

4) etupäässä pitämällä julkaisujaan vaihdettavina muiden koti- ja ulkomaisten laitosten julkaisuihin sekä ostamalla hankkia konttorille toiminnassaan tarpeellinen kirjallisuus;

5) meno- ja tulosääntöehdotuksen laadintaan, kannanta- ja ennakko-varain säilytykseen, tilitykseen ja kirjaanpanoon, laskujen hyväksymiseen ja kirjaanpanoon, inventaukseen sekä kalustoluetteloiden laadintaan nähden noudattaa Helsingin kaupungin kassa- ja tililaitosjohtosäännön määräyksiä; sekä

6) vuosittain ennen maaliskuun loppua rahatoimikamarin välityksellä kaupunginvaltuustolle lähettää kertomus lähinnä edellisen kalenterivuoden aikaisesta toiminnastaan.

3 §. Konttorin vakinaisena henkilökuntana ovat johtaja, ensimmäinen aktuaari, toinen aktuaari, amanuenssi sekä tarpeellinen määrä assistentteja ja laskuapulaisia.

Konttorin palveluksessa on vahtimestari.

Tarpeen mukaan voidaan konttoriin myös asettaa ylimääräistä palveluskuntaa.

4 §. Johtajan valitsee kaupunginvaltuusto viran oltua rahatoimikamarin

¹⁾ Valt. pöytäk. 30. 8. 23 §. — ²⁾ Ks. 1921 vuod. kert. siv. 155. — ³⁾ Valt. pöytäk. 3. 5. 20 §.

toimesta kolmenkymmenen päivän kuluessa siltä haettavana ja kamarin annettua lausunnon hakijoista.

Aktuaarit ja amanuenssin asettaa rahatoimikamari virkain oltua sen toimesta kolmenkymmenen päivän kuluessa siltä haettavina sekä johtajan annettua lausunnon hakijoista.

Assistentit, laskuapulaiset, vahtimestarin sekä ylimääräisen palveluskunnan ottaa johtaja.

5 §. Johtajan velvollisuutena on:

1) johtaa ja valvoa konttorin työtä sekä jakaa eri tehtävät henkilökunnan kesken;

2) huolehtia ja allekirjoittaa valtionviranomaisille, ylemmille kunnallisille viranomaisille ja ulkomaille menevät konttorin kirjelmät;

3) kutsusta olla asiantuntijana saapuvilla kunnan johto- ja lautakuntain kokouksissa tilastoluontoisia asioita käsiteltäessä; sekä

4) huolehtia kunnallisen tilaston jatkuvasta kehittämisestä yhä suurempaan täydellisyyteen, selväpiirteisyyteen ja tarkkuuteen.

6 §. Aktuaarien ja amanuenssin velvollisuutena on:

1) hoitaa johtajan heille antamain töiden lähin johto; sekä

2) ylipäätään avustaa johtajaa konttorissa esiintyvissä töissä.

Ensimmäisen aktuaarin tulee sitä paitsi johtajan virkaloman aikana tahi estyneenä ollessa hoitaa hänen tehtävänsä.

7 §. Assistenttien ja laskuapulaisten velvollisuutena on:

1) avustaa johtajaa, aktuaareja ja amanuenssia konttorissa esiintyvissä töissä;

2) hoitaa konttorin reistraattorintehtävät;

3) hoitaa konttorin kirjastoa ja arkistoa; sekä

4) pitää huoli konttorin julkaisujen vaihtamisesta muiden koti- ja ulkomaisten laitosten kanssa.

8 §. Konttorin viranpitäjät ovat Helsingin kaupungin kunnallisten viranpitäjän palvelusehtosäännön yleisten määräysten alaiset.

9 §. Toiminnassaan tarpeellisten tietojen hankkimiseksi on konttorilla oikeus olla välittömässä kirjeenvaihdossa koti- ja ulkomaisten laitosten kanssa, ja ovat kaupungin johto- ja lautakunnat sekä muut kunnalliset viranomaiset velvolliset konttorille antamaan tietoja haltuunsa uskotuista kunnallishallinnon haaroista.

10 §. Kaupungin johto- ja lautakunnat sekä muut kunnalliset viranomaiset ovat oikeutetut konttorin kirjastosta saamaan lainoja.

11 §. Konttorin kassa- ja tilivirastona on rahatoimikonttori.»

Tilastokonttorin julkaisukustannusten huojistaminen. Valiokunta, joka oli asetettu harkitsemaan kysymystä, missä määrin tilastokonttorin julkaisuja voitaisiin supistaa konttorin kustannusten huojistamiseksi, lähetti loka-kuun 4:ntenä 1921 päivätyyn mietinnön¹⁾, josta rahatoimikamari, vaadittuaan lausuntoa tilastokonttorin johtajalta, oli lausunut mielipiteensä. Kamari puoli pääasiassa valiokunnan ehdotusta. Myös puheenalaisen konttorin johtaja yhtyi yleensä ehdotukseen, mutta huomautti, että valiokunnan ehdottama Tilastollisen vuosikirjan supistaminen 35—40 %:lla oli liian suuri, etenkin kun vallitseva uudistuskauti lainsäädännön ja hallinnon alalla kaipasi yhteiskuntaelämän uusien alojen tilastollista valaisemista. Kunnalliskertomukseen nähden piti johtaja tarpeellisena, että ohje- ja johtosäännöt

¹⁾ Ks. 1921 vuod. kert. siv. 195.

painatettiin sinänsä; ainoastaan poikkeustapauksissa, johtosääntöjen ollessa erittäin laajat, riittäisi viittaus kunnallisasetuskokoelmaan. Jos ohje- ja johtosäännöt poistettiin kunnalliskertomuksesta, olisi kunnallisasetuskokoelman julkaiseminen uudestijärjestettävä ja tämä tehtävä annettava tilastokonttorille. Kunnalliskalenterin yksinkertaistuttamiseksi oli valiokunta m. m. ehdottanut, että kalenteriosastossa kunkin johto- ja lautakunnan sekä viraston kohdalla olevaa johdantoa joka toisessa painoksessa kummallakin kielellä supistettaisiin erinäisiin puhtaasti käytännöllistä laatua oleviin tietoihin. Tätä järjestelyä piti konttorin johtaja sopimattomana, kun laitosten hallinto useasti järjestettiin uudelleen ja viittaus kalenterin edellisten vuosikertain tietoihin siksi useassa tapauksessa olisi harhaanjohtava.

Asiaa ensi kerran käsitellessään päätti¹⁾ kaupunginvaltuusto panna sen pöydälle sekä lähettää mietinnön terveydenhoitolautakuntaan ja sairaalaylihallitukseen lausunnon saamiseksi valiokunnan ehdotuksesta, että terveyden- ja sairaanhoitotilasto julkaistaisiin ainoastaan joka kolmas vuosi.

Molemmat edellämainitut viranomaiset vastustivat sittemmin antamassaan lausunnossa valiokunnan ehdottamaa toimenpidettä, sairaalaylihallitus sen johdosta, että erikoisjulkaisu Terveyden- ja sairaanhoito sisälsi hyvin mielenkiintoisia tietoja, ja terveydenhoitolautakunta, koska yleisessä terveydenhoitoasetuksessa säädettiin, että vuosittain oli annettava kertomus yleisestä terveydentilasta kaupungissa.

Kaupunginvaltuusto ei kuitenkaan havainnut olevan syytä ottaa huomioon valiokunnan ehdotusta vastaan esitettyjä muistutuksia vaan päätti²⁾

valtuuttaa tilastokonttorin, poikkeamalla johtosääntönsä 2 §:n 2 kohdan määräyksistä, semmoisena kuin mainittu kohta on kaupunginvaltuuston tammikuun 30 p:nä 1917 tekemän päätöksen mukaan, toistaiseksi ja kunnes valtuusto toisin päättää, julkaisemaan konttorille kuuluvan terveyden- ja sairaanhoito-, opetus- ja merenkulkutilaston joka kolmas vuosi sen sijaan että ne nyt julkaistaisiin vuosittain;

velvoittaa tilastokonttorin, toistaiseksi ja kunnes kaupunginvaltuusto toisin päättää, julkaisemaan Helsingin kaupungin kunnalliskalenterin vuosittain, joka toinen vuosi suomeksi ja joka toinen ruotsiksi; sekä

velvoittaa tilastokonttorin julkaisujensa toimittamiseen ja painattamiseen sekä sidottamiseen nähden toimeenpanemaan eräitä supistuksia pääasiassa yllämainitussa valiokunnan mietinnössä esitettyjen näkökohtain ja ehdotusten mukaisesti.

Revisionikonttorin muueltu johtosääntö. Kaupunginvaltuuston päättämän³⁾ erinäisten revisionikonttorin virkain uudestijärjestämisen yhteydessä vahvisti⁴⁾ valtuusto alempana mainitut lisäykset konttorin johtosäännön 13 §:än sekä seuraavan 9 §:n muutoksen, jota paitsi 13—18 §§:n numerojärjestys muutettiin 14—19 §§:ksi:

»9 § Revisionikonttorin virkamiehet ovat: yksi kaupunginreviisori, neljä revisoria, yksi avustava reviisori ja yksi reistraattori. Näiden lisäksi otetaan revisionikonttorin palvelukseen tarpeellinen määrä vakinaisia ja ylimääräisiä apulaisia sekä vahtimestari.

Kaupungin reviisorin ja reviisorit, joiden tulee omata perusteelliset tietopuoliset ja käytännölliset tiedot kirjanpito- ja revisioniteknikassa sekä mieluiten olla kunnallishallintoon ja liikealaan perehtyneitä, asettaa kaupungin-

¹⁾ Ks. 1921 vuod. kert. siv. 197. — ²⁾ Valt. pöytäk. 8. 3. 18 §. — ³⁾ Ks. tätä kert. siv. 165. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 20. 12. 7 §.

valtuusto virkaan, sittenkun virat ovat maistraatin toimesta olleet julistetut avonaisina haettaviksi 30 päivän kuluessa, viimeksi mainitun viranomaisen esityksestä, reviisorit kaupungin revisoria kuultuaan.

Avustavan revisorin ja reistraattorin, joiden tulee olla kirjanpito- ja revisioniteknikkaan perehtyneitä, asettaa kaupunginvaltuusto revisionikonttorin esityksestä virkain oltua konttorin toimesta julistettuina avonaisina haettaviksi, 14 päivän kuluessa.

Apulaiset ja vahtimestarin ottaa ja erottaa kaupungin revisori, joka myös määrää heidän palkkansa vuosirahasääntöön otetun määrärahan puitteissa.

13 §. Avustava revisori on velvollinen:

kaupunginrevisorin osoituksen mukaan avustamaan revisoreja heidän virkatehtävissään; sekä

kaupunginrevisorin määräyksestä revisorin ollessa estettynä virkaansa hoitamasta hoitaa tämän tehtäviä.»

Verotusvalitusten käsittelyn jouduttaminen. Kirjelmässä marraskuun 28 p:ltä 1921 mainitsi maaherra, ettei rahatoimikamari ollut antanut pyydettyä selitystä erinäisten Helsingin kaupungin kunnallisveroja koskevien valitusten johdosta, vaikka valituskirjat jo vuonna 1920 oli lähetetty kamariin. Näiden asiain ratkaisemisen viivyttely oli aiheuttanut oikeutettuja kanteluja valittajain taholta, minkä vuoksi maaherra oli päättänyt menetellä siten että, ellei selitystä määräajan kuluessa tullut, asia viivyttelemättä ratkaistaisiin siinä ilmoitettujen selvitysten perusteella. Kun tuollainen yksipuolinen tämänlaatuisten asiain ratkaisu voi tuottaa kaupungille tuntuvia tappioita, oli maaherra tahtonut kaupunginvaltuustolle ilmoittaa asianlaidasta, jotta valtuusto, jos se katsoi kaupungin edun sitä vaativan, voisi ryhtyä toimenpiteisiin asiain käsittelyn jouduttamiseksi rahatoimikamarissa. Kaupunginvaltuuston valmisteluvaliokunnan vaadittua selvitystä asiassa mainitsi rahatoimikamari mainitun viivytyksen johtuneen siitä, ettei verotusvalmistelukunta, jolta lausuntoa kustakin eri valituksesta oli pyydetty, suuren työtaakkansa vuoksi ollut ehtinyt ajoissa antaa vaadittuja lausuntoja, mutta oli kamari kehoittanut valmistelukuntaa ensi tilassa tekemään ehdotuksen valmistelukunnan henkilökunnan lisäämisestä, mikäli koski puheenalaisten asiain käsittelyä.

Kaupunginvaltuusto ei pitänyt rahatoimikamarin toimenpidettä verotusvalitusten käsittelyn jouduttamiseksi riittävänä, minkä johdosta valtuusto päätti ¹⁾ esittää että maistraatti ryhtyisi toimenpiteisiin, jotta valituksenalaiset epäkohdat tehokkaalla tavalla poistettaisiin.

Maistraatti lähetti sittemmin puoltolauseineen verotusvalmistelukunnan asiassa tekemän ehdotuksen, jonka mukaan valmistelukuntaan perustettaisiin kolme apulaissihteerinvirkaa. Kun hankittu selvitys kuitenkin osoitti, että pääsyynä verotusvalitusten käsittelyn hitauteen oli työn epääjanmukainen järjestely ja varsinkin se seikka, ettei verotusvalmistelukunnan suhdetta rahatoimikamariin ollut asianmukaisesti järjestetty, päätti ²⁾ kaupunginvaltuusto, eväten ehdotuksen uusien sihteerinvirkojen perustamisesta, asettaa viisihenkisen komitean laatimaan ehdotusta uudeksi valmistelukunnan johtosäännöksi, johon komiteaan rahatoimikamari ja verotusvalmistelukunta kumpikin saivat valita yhden edustajan, sekä kehoittaa valmistelukuntaa viipymättä, kuitenkin hankittuaan siihen rahatoimikamarin luvan, ottamaan tarvittavaa ylimääräistä henkilökuntaa tehokkaasti jouduttaakseen verotus-

¹⁾ Valt. pöytäk. 22. 3. 3 §. — ²⁾ S:n 18. 10. 1 §.

valitusten käsittelyä sekä tekemään kaupunginvaltuustolle esityksen tätä varten tarvittavain varojen myöntämiseksi.

Yllämainitun komitean jäseniksi kaupunginvaltuusto valitsi vtt Harvian, Itkosen ja Lindforsin.

Verotusvalmistelukunnan jäsenten lukumäärä. Verotusvalmistelukunta ehdotti verotuslautakunnan jäsenmäärän vähennettäväksi, perustellen ehdotustaan sillä, että verotusmenetelmä kokonaan oli muuttunut, sittenkun vuonna 1919 annetulla lailla oli määrätty tulojen ilmoitusvelvollisuus. Aikaisemmin oli tarpeen monijäseninen lautakunta, kun tarpeelliset tiedot asianomaisten verovelvollisten tuloista useasti olivat saatavissa ainoastaan verotuslautakunnan jäsenien avulla ja laaja henkilötuntemus siten oli tarpeen vapaan harkinnan mukaan toimitettua verotusta varten. Mutta sittenkun verotusmenettely on pääasiassa perusteltu verovelvollisten omiin ilmoituksiin, olisi jäsenmäärän supistaminen ilmeisesti omansa jouduttamaan verotustyön loppuun saattamista. Verotusvalmistelukunnan esittämällä syillä päätti¹⁾ kaupunginvaltuusto vahvistaa verotusvalmistelukunnan jäsenten luvun 21:ksi, entisten 36 sijasta.

Vuokrakeinottelulain noudattamisen valvonta. Kaupunginvaltuusto päätti²⁾ että huhtikuun 28 p:nä 1922 vuokrakeinottelusta annetun lain 2 ja 7 §:ssä määrätty lain noudattamisen valvonta oli Helsingissä annettava toimeksi huoneenvuokralautakunnille, jotka oli pysytettävä lokakuun 1 p:nä sekä että päätöksestä aiheutuvat menot oli suoritettava vuoden menosääntöön huoneenvuokralautakuntia ja asunnonvälitystoimistoa varten merkityn määrärahan käyttämättömistä varoista. Yllämainittu tehtävä pitennettiin³⁾ sittemmin vuoden loppuun.

Huoneenvuokralautakuntain ehdotuksesta päätti⁴⁾ kaupunginvaltuusto, että lautakunnat vuokrantarkkailulautakuntana jatkaisivat toimintaansa kesäkuun 1 p:nä 1923.

Urheilulautakunnan johtosääntö. Urheilulautakunnan laatima ja kaupunginvaltuustolle vahvistettavaksi lähetetty ehdotus urheilulautakunnan johtosäännöksi, josta valmisteluvaliokunta oli antanut lausunnon, palautettiin⁵⁾ mainitun lausunnon ohella lautakuntaan.

Raittiuslautakunnan johtosääntö. Sen johdosta että kaupunginvaltuuston hyväksymä ja Uudenmaan läänin maaherran lokakuun 16 p:nä 1920 vahvistama⁶⁾ kaupungin raittiuslautakunnan johtosääntö valtioneuvoston raittiuslautakuntain sekä raittiuspoliisien ja muiden kunnallisten raittiuden valvojain toiminnasta heinäkuun 7 p:nä antaman päätöksen 13 §:n mukaan oli lakannut voimassa olemasta, päätti⁷⁾ kaupunginvaltuusto kehoittaa raittiuslautakuntaa valtuustolle tekemään ehdotuksen tästä johtaviksi toimenpiteiksi.

Kaupungin kiinteän omaisuuden katselmusmiesten johtosääntö. Kaupunginvaltuusto hyväksyi⁸⁾ seuraavan valmisteluvaliokunnan valitsemain henkilöjen⁹⁾ laatiman ehdotuksen kaupungin kiinteän omaisuuden katselmusmiesten johtosäännöksi:

¹⁾ Valt. pöytäk. 13. 12. 1 §. — ²⁾ S:n 17. 5. 22 §. — ³⁾ S:n 4. 10. 16 §. — ⁴⁾ S:n 13. 12. 6 § ja 20. 12. 14 §. — ⁵⁾ S:n 15. 11. 22 §. — ⁶⁾ Ks. 1920 vuod. kert. siv. 159. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 20. 12. 13 §. — ⁸⁾ S:n 20. 12. 9 §. — ⁹⁾ Vrt. 1921 vuod. kert. siv. 155.

„Helsingin kaupungin kiinteän omaisuuden katselmusmiesten johtosääntö.

1 §. Helsingin kaupungin kiinteän omaisuuden katselmusmiehet, luvultaan viisi, joista yhden tulee olla arkkitehti, yhden insinööri ja yhden maanviljelijä, valitsee kaupunginvaltuusto vuosittain joulukuussa seuraavaksi kalenterivuodeksi.

2 §. Katselmusmiehet kokoontuvat kunkin kalenterivuoden alussa ja valitsevat silloin keskuudestaan puheenjohtajan.

Tarpeen tullen on katselmusmiehillä oikeus ottaa sihteeri.

3 §. Katselmusmiehillä, joiden tulee keskenään jakaa työnsä huomioon ottamalla, että tarpeelliset ammattitiedot ovat edustettuina toimituksissa, on velvollisuutena:

1) joka kolmas vuosi tai useammin, jos tarpeelliseksi katsotaan, sopivina aikoina toimittaa kaupungin kiinteän omaisuuden katselmus omaisuuden tilan ja sen seikan selville saamiseksi, ovatko omaisuuden haltijat täyttäneet omaisuuden käyttöön nähden määrättyt ehdot;

2) joka kolmas vuosi toimittaa semmoinen kaupungin kiinteän omaisuuden arviointi, kuin voimassa olevissa säännöksissä tuollaisen omaisuuden inventauksesta on määrätty;

3) rahatoimikamarin määräyksestä toimittaa tulo- ja lähtökatselmuksia sekä muita katselmustoimituksia;

4) toimittamistaan toimituksista laatia ja rahatoimikamariin antaa katselmuskirjat; sekä

5) vuosittain helmikuussa kaupunginvaltuustolle antaa kertomus edellisen kalenterivuoden aikaisesta toiminnastaan.

4 §. Katselmusmiehet nauttivat kaupunginvaltuuston määräämää palkkiota sekä korvausta matka- y. m. välittömistä kuluistaan.»

Erinäisten palojärjestyksen säännösten soveltaminen. Maaherran välityksellä oli kaupunginvaltuustolta vaadittu lausuntoa 8 nuohoojanammattinharjoittajan valtioneuvostolle tekemän kantelun johdosta, että palotoimikunta kaupungin uuden palojärjestyksen säännösten nojalla oli katsonut olevansa oikeutettu määräämään, kutka kaupungissa saivat harjoittaa nuohoojanammattia, ja päätti¹⁾ kaupunginvaltuusto ehdottaa, ettei kantelu aiheuttaisi toimenpidettä. Tämän ehdotuksen perusteluksi liitti valtuusto kirjelmäänsä asiassa palotoimikunnan lausunnon, jossa toimikunta ilmoittaa, että kaupunki palojärjestyksen määräysten mukaisesti oli jaettu erinäisiin nuohouspiireihin, joissa nuohoojanammattia harjoittivat toimikunnan valitsemat ammattitaitoiset henkilöt, ja oli tämä järjestely toimeenpantu puheenalaisen ammatin mahdollisimman tarkaksi valvomiseksi ja jotta kaupungin asukkaille siten hankittaisiin mahdollisimman hyvä turva tulenvaaralta.

Esitys palojärjestyksen uusimisesta. Helsingin pohjoinen talonomistajayhdistys esitti, että voimassa olevan palojärjestyksen 15 ja 16 §:n määräykset, että tulisijan katselmuksen toimittaa tätä varten valittu katselmuslautakunta ja sen ohessa palopäällystö palokatselmuksen, kumottaisiin ja palautettaisiin entinen järjestelmä, jonka mukaan toimitettiin vain yksi palokatselmus, minkä ohessa yhdistys huomautti, että nuohoustaksan vahvistaminen oli sopimatonta, kun nuohousmaksu parhaiten voitiin järjestää asiallisten

¹⁾ Valt. pöytäk. 8. 3. 4 §.

kesken tehdyllä välipuheella. Kirjelmä päättyi esitykseen, että kaupunginvaltuusto ryhtyisi toimenpiteisiin palojärjestyksen pikaiseksi tarkistamiseksi sekä varaisi kiinteistönomistajain ja nuohoojain edustajille tilaisuuden ottaa osaa uuden palojärjestyksen laatimiseen. Esityksestä antamassaan lausunnossa palotoimikunta huomautti m. m., että puheenalaiset määräykset oli otettu palojärjestykseen ja olivat ehdottomasti tarpeen, jotta toimenpiteet tulenvaaran estämiseksi olisivat tehokkaita, ja päätti ¹⁾ kaupunginvaltuusto toimikunnan esittämillä perusteilla evätä yhdistyksen esityksen.

Poliisijärjestyksen muuttaminen. Myöntyen maistraatin esitykseen päätti ²⁾ kaupunginvaltuusto puolestaan hyväksyä ehdotetun lokakuun 13 p:nä 1918 vahvistetun poliisijärjestyksen 83 §:n muutoksen, jonka johdosta mainittu § olisi seuraava:

»83 §. Lumen sulaessa keväällä on kertyvää likaa talonomistajan toimesta myöskin pitkin päivää tarpeen vaatiessa lakaistava kadulta pois sekä katuojat ja viemärikaivot pidettävät auki veden juoksulle.

Lumensulatuskojetta käytettäessä ei sulavettä saa välittömästi johtaa katujaan, vaan on sen käytävä riittävän suuresta, siivilällä varustetusta astiasta lian ja kiinteiden osain kokoomiseksi. Vesi ei saa tulla astian reunain yli.

Jos laskukaivon ylimääräinen tyhjennys käy tarpeelliseksi, sen johdosta että on laiminlyöty noudattaa 2 momentin määräyksiä, toimitetaan sellainen tyhjennys syyllisen kustannuksella.

Siinä määrin kuin se on keskusliikkeelle keväällä tarpeellista, ovat lumi ja jää vedettävät pois kadulta, niin että katu on paljaana viimeistään marraskuun 1 päivänä. Erittäin aikaisena tahi myöhäisenä keväänä lyhentäköön tai pidentäköön maistraatti tätä työtä varten määrätyn ajan.»

Kaupunginvaltuuston yllämainitun päätöksen maaherra vahvisti ³⁾ marraskuun 13 p:nä.

Sittenkun kaupunginvaltuusto puolestaan oli hyväksynyt ⁴⁾ laaditun ehdotuksen kaupungin poliisijärjestyksen muutetuiksi määräyksiksi ravinto-loista, kahviloista ja matkustajakodeista, mutta maaherra kuitenkin kaikilta kohdin oli evännyt muutosehdotuksen, oli kaupunginvaltuusto valittanut ⁴⁾ korkeimpaan hallinto-oikeuteen tästä maaherran päätöksestä. Lokakuun 10 p:nä antamallaan päätöksellä selitti ⁵⁾ korkein hallinto-oikeus, ettei ollut syytä muuttaa maaherran päätöstä, joka sentähden jäi voimaan.

Majoituslautakunnan johtosääntö. Sittenkun valtuuston valmisteluvaliokunnan valitsemat asiantuntijat ⁶⁾ olivat laatineet ehdotuksen majoituslautakunnan johtosäännöksi ja siihen oli tehty erinäisiä lautakunnan ehdottamia pienehköjä muutoksia ja lisäyksiä, vahvisti ⁷⁾ kaupunginvaltuusto ehdotuksen seuraavana:

„Majoituslautakunnan johtosääntö.

1 §. Helsingin kaupungin majoituslautakunnan tehtävänä on sotilas-majoituksesta voimassa olevan lain ja yleisten määräysten sekä tämän johtosäännön mukaisesti huolehtia sotaväen majoituksesta paikkakunnalla ja ryh-

¹⁾ Valt. pöytäk. 5. 4. 21 §. — ²⁾ S:n 3. 5. 1 §. — ³⁾ S:n 13. 12. 8 §. — ⁴⁾ Ks. 1921 vuod. kert. siv. 179 ja seur. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 29. 11. 20 §. — ⁶⁾ Vrt. 1921 vuod. kert. siv. 155 — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 19. 4. 12 §.

tyä muihin tästä johtuviin toimenpiteisiin sekä käsitellä sen yhteydessä olevat asiat.

2 §. Majoituslautakunnan velvollisuutena on siinä kohden:

1) vastaanotettuaan asuin- tahi ulkokuoneiden tilauksen sotilasmajoitusta varten viivyttlemättä järjestää sellainen majoitus, sikäli kuin se on toimitettava kunnan tahi yksityisten rakennuksissa ja asuinhuoneissa;

2) jos majoitusvelvolliset majoitusrasituksen helpottamiseksi ovat lautakunnan suostumuksella keskenään sopineet semmoisesta majoitusrasituksen järjestelystä, että he joko vuorotellen tahi yhteisellä kustannuksella johonkin erityiseen rakennukseen sijoittavat ne henkilöt, jotka heidän on majoitettava, valvoo ettei väärinkäytöksiä satu, sekä sovittuaan majoitettavan joukon päällystön kanssa antaa jokaiselle, jonka tulee saada majoitusta, tahi, jos useampia sotilashenkilöjä on majoitettava samaan paikkaan, näille yhteisesti vahvistetun kaavakkeen mukaan laaditun majoituslipun, jossa mainitaan, edellisessä tapauksessa, majoitukseen oikeutetun henkilön virka-arvo ja nimi, mutta, kun useampia on majoitettava, majoitukseen oikeutettujen virka-arvot ja lukumäärä sekä heidän päällikkönsä nimi samoin kuin molemmissa näissä tapauksissa annettavat majoitusedut ja aika, minkä oikeus niiden nauttimiseen kestää, sekä paikka, missä majoitus on suoritettava;

3) kunnan tai yksityisten henkilöjen huoneissa suoritettavasta majoituksesta ilmoittaa kullekin majoitusvelvolliselle, mikäli mahdollista hyvissä ajoin ennen majoituksen toimeenpanemista;

4) järjestäessään sotaväen majoitusta kunnan tahi yksityisten rakennuksiin katsoa, että tämä mikäli mahdollista täyttää ne vaatimukset, mitkä on vahvistettu majoitukselle valtion huoneisiin, sekä että majoitettaessa yksityisten rakennuksiin majoitusvelvollisen erikoiset olot sekä hänen taloudellinen ja yhteiskunnallinen asemansa otetaan huomioon ja majoitus, mikäli mahdollista, tämän mukaisesti järjestetään ja sovitetaan;

5) jos lautakunta havaitsee tarkoituksenmukaiseksi majoitusvelvollisen sijasta sotaväen majoitusta varten kokonaan tahi osittain itse hankkia huoneiden lämmitykseen, ruuanlaittoon, leipomiseen ja saunan lämmittämiseen tarpeelliset polttoaineet sekä valon ja kaluston, ryhtyä tästä johtuviin toimenpiteisiin;

6) jos majoitusvelvollinen köyhyyden tähden tai muusta syystä on kykenemätön hankkimaan majoitukseen kuuluvia tarvikkeita, tästä ilmoituksen saatuaan viipymättä ryhtyä toimiin puuttuvan hankkimiseksi;

7) jos majoitusvelvollinen kieltäytyy täyttämästä hänelle lain mukaan kuuluvaa majoitusvelvollisuutta, maistraatilta tahi, kiireellisessä tapauksessa, poliisiviranomaiselta tahi sotilaspäällystöltä anoa toimenpidettä majoitusvelvollisuuden täyttämiseksi;

8) valtion majoitusasiamiestä kuultuaan harkita, olisiko säästäväisyys- syistä taikka muutoin tarkoituksenmukaista majoitusta varten vapaan sopimuksen pohjalla heti itse hankkia ne tarvikkeet, joita majoitus lain mukaan edellyttää, jossa tapauksessa lautakunta on oikeutettu nämä tarvikkeet hankki- maan;

9) jos valtion taloja kaupungissa tiettävästi on joutilaina kunnan ollessa majoituksen rasittama, asianlaidasta ilmoittaa kaupunginvaltuustolle tästä ehkä johtuvaan toimenpiteeseen ryhtymistä varten;

10) jos niin suuri sotaväenosasto majoitetaan kaupunkiin, ettei säädettyä huonelukua sekä muita huoneistoja ja tarvikkeita voida pahempaa hank- luutta asukkaille itselleen tuottamatta aikaansaada, jos aika sallii, antaa asia

täydellisine lausuntoineen ja ehdotuksineen kaupunginvaltuuston ratkaistavaksi, mutta jos suurempaa joutuisuutta on tarpeen menetellä oman harkintansa mukaan sen mukaisesti mitä siitä on laissa säädetty;

11) kokouksessa, josta valtion majoitusasiamiehelle ja korvaukseen oikeutetuille suullisesti tahi yksinkertaisessa, postiin pannussa kirjeessä on ilmoitettava, heidän poisjäämisensä kuitenkin estämättä toimituksen kulkua, tuomarin vastuulla harkita ja vahvistaa sen rahakorvauksen määrä, mikä kunnan tai yksityisten on saatava antamastaan sotilasmajoituksesta, jolloin, jos erimielisyyttä syntyy, se määrä, jota kaksi jäsentä on kannattanut, mutta jos kaikki ovat eri mieltä, ylimmän ja alimman summan välinen määrä on pidettävä päätettynä, ollen pöytäkirjaan tehtävä merkintä vahvistettujen määräin perusteista ja maksettavasta yhteenlasketusta summasta sekä ehkä esiintyneistä erimielisyyksistä, ja toimituskirja lautakunnan läsnäolevain jäsenten allekirjoitettava;

12) viivyttlemättä rahatoimikamarille toimittaa kappale lähinnä edellisessä momentissa mainittua toimituskirjaa sekä laskut lautakunnan sotilasmajoitusta varten hankkimista tarvikkeista, ollen kamarin katsottava, että tarpeelliset rahamäärät, mikäli ne on suoritettava muille kuin kunnalle itselleen, pidetään lautakunnan saatavina laissa tai hankintasopimuksissa määrättyinä aikana jaettaviksi asianomaisille;

13) jos sotilasmajoituksesta suoritettavan korvauksen määrä on asianmukaisessa järjestyksessä ilmoitettu tulevan riidanalaiseksi oikeudessa, pidättää kunnan varoista suoritettava korvaus, kunnes oikeuden päätös on saavuttanut lain voiman, minkä jälkeen korvaukseen ja sille ehkä tulevaan korkoon nähden on meneteltävä lain määräämällä tavalla;

14) niissä tapauksissa, joissa sotaväki rauhan aikana on oikeutettu saamaan ravintoa, järjestää semmoinen ravitseminen sillä tavoin kuin siitä on säädetty;

15) asianomaisen sotilaspäällystön kanssa tehtyään tarpeenmukaisen sopimuksen ravitsemisesta toimittaa jokaiselle niistä, joiden on saatava ravintoa, tahi, jos useampia sotilashenkilöjä on ravittava samassa paikassa, näille yhteisesti vahvistetun kaavakkeen mukainen ravintolippu, jossa on 2 momentissa mainitun majoituslipun vastaavat tiedot, sekä jokaiselle ravitsemisvelvolliselle, mikäli mahdollista, hyvissä ajoin ennen sitä päivää, jona ravinnon antaminen on alkava, ilmoittaa ravitsemisesta;

16) jos ravitsemisvelvollinen pätevättä syyttä kieltäytyy luovuttamasta ravintoaineita, maistraatilta tahi kiireellisessä tapauksessa, poliisiviranomaiselta tai sotilaspäällystöltä anoa toimenpidettä hankintavelvollisuuden täyttämiseksi;

17) ellei kaikkea ravittavaksi ilmoitettua sotaväkeä voida paikkakunnalla ravita, siitä viivyttlemättä ilmoittaa maistraatille maaherran tietoon saatettavaksi;

18) jos sotaväen tarpeisiin käytettävään rehujen tilaus saapuu lautakunnalle ja tutkitaan lailliseksi, antaa lippu, jossa mainitaan hankintavelvollisen nimi sekä luovutettavain rehujen laatu ja määrä, sekä siitä ilmoittaa hankintavelvolliselle sillä tavoin kuin edellä on ravitsemisesta sanottu;

19) jos se, joka on velvollinen rehuja antamaan, kieltäytyy siitä, maistraatilta tahi, kiireellisissä tapauksissa, poliisiviranomaiselta tahi sotilaspäällystöltä anoa toimenpidettä hankintavelvollisuuden täyttämiseksi;

20) elleivät asianomaiset voi sopia niiden korvausmääräin suuruudesta, joita on suoritettava kiinteistöjen, kaivojen, vedenotto paikkain ja pajain

käyttämisestä sotaväen tarpeisiin, vahvistaa tämä korvaus sillä tavoin ja siinä järjestyksessä, kuin sotilasmajoituksen korvauksen määräämisestä edellä on sanottu, tullen lautakunnan siinä, mikäli on kysymys kiinteistöjen käyttämisestä, tarpeen mukaan käyttää apunaan yhtä tai useampia asiantuntijoita;

21) sittenkuin toimenpide korvauksen määräämiseksi kiinteistön käyttämisestä on saavuttanut lain voiman, siitä ilmoittaa maaherralle määrän osoittamiseksi maksettavaksi valtion varoista korvaukseen oikeutetulle, jota varten korvaus kaivojen, vedenottopaikkain ja pajain vahingoittamisesta suoritetaan etuutina kunnan varoista ja hyvitetään kunnalle valtion varoista;

22) jokaiselta puolelta kalenterivuodelta ennen kuukauden kuluttua puolenvuoden päättymisestä laatia ja valtion majoitusasiamiehelle lähettää eritelty lasku kunnan majoituskustannuksista ja muista menoista;

23) pitää luetteloja kaikista lautakunnalle saapuneista sotilasmajoitusta koskevista tilauksista sekä kirjaa kaikista kunnan varoista suoritetuista majoituskorvauksista;

24) meno- ja tulosääntöehdotuksen laadintaan, kannantavarain säilytykseen, tilitykseen ja kirjanpitoon, laskujen hyväksymiseen ja kirjaanpanoon, inventaukseen sekä kiinteistö- ja kalustoluetteloiden laadintaan nähden noudattaa Helsingin kaupungin kassa- ja tilailaitosjohtosäännön määräyksiä; sekä

25) vuosittain ennen toukokuun loppua rahatoimikamariin lähettää lyhyt kertomus lautakunnan edellisen vuoden aikaisesta toiminnasta.

3 §. Majoituslautakuntaan kuuluu kolme varsinaista ja kolme varajäsentä, jotka kaupunginvaltuusto valitsee kolmeksi kalenterivuodeksi kerrallaan.

Jos varsinainen tai varajäsen eroaa ennen toimikauden päättymistä, on lautakunnan siitä ilmoitettava valtuustolle uuden jäsenen tai varajäsenen valitsemiseksi siksi ajaksi, mikä eronneella on jäljellä.

Lautakunnan jäsenet saavat palkkiota kaupunginvaltuuston vahvistaman määrän.

4 §. Majoituslautakunnan jäsenistä valitsee kaupunginvaltuusto vaalitalaisuudessa yhden puheenjohtajaksi ja toisen varapuheenjohtajaksi, kumpaisenkin kolmeksi vuodeksi.

5 §. Majoituslautakunnan palvelukseen otettakoon tarpeen vaatiessa sihteeri ja majoitusmestari sekä ylimääräisiä apulaisia.

Lautakunnan palvelijana on vahtimestari.

Kaikki viranpitäjät ottaa lautakunta, sihteerin ja majoitusmestarin virkain oltua lautakunnan toimesta neljäntoista päivän kuluessa siltä haettavina.

6 §. Majoituslautakunta kokoontuu puheenjohtajan tai, hänen ollessaan estyneenä, varapuheenjohtajan kutsusta. Sekä puheenjohtajan että varapuheenjohtajan ollessa estyneinä kokouksessa saapuvilla olemasta valitaan tilapäinen puheenjohtaja.

Lautakunta on päätösvaltainen, kun kolme varsinaista tai varajäsentä on saapuvilla ja ottaa osaa päätökseen.

Päätös tehdään yksinkertaisella ääntenenemmistöllä.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajalla tai sillä jäsenellä, jonka valtuusto ehkä on hänen sijaansa siihen valinnut, on oikeus olla saapuvilla lautakunnan kokouksissa ja ottaa osaa keskusteluihin, ollen hänelle tätä varten annettava kirjallinen ilmoitus kunkin kokouksen ajasta.

7 §. Majoituslautakunnan kokouksissa tehdään pöytäkirja, jossa on mainittava läsnäolevat jäsenet, käsitellyt asiat ja tehdyt päätökset, viimeksi mainitut lyhyin perusteluin, kun lautakunta sen katsoo tarpeelliseksi. Jos päätös tehdään äänestämällä, on jäsenellä oikeus saada croava mielipiteensä lyhyesti pöytäkirjaan merkityksi.

Lautakunnan toimituskirjat allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa sihteeri.

Lautakunnan pöytäkirja tarkistetaan lautakunnan päättämällä tavalla.

8 §. Puheenjohtaja, joka on erityisesti vastuunalainen asiain esittelystä majoituslautakunnalle ja sen päätösten toimeenpanosta, on velvollinen:

1) lautakunnan kanslia-aikana olemaan tavattavana lautakunnan virka-huoneistossa;

2) katsomaan, että lautakunnan pöytäkirjat ja sen vuokra- ja hankinta-sopimukset kunnollisesti laaditaan sekä sen maksumääräykset, kirjelmät ja muut toimituskirjat oikein annetaan tahi lähetetään;

3) valvomaan että tarpeelliset huoneistot ajoissa vuokrataan ja irtisano-taan sekä, jos niin on tarpeen, varustetaan kalustolla sekä että majoitukseen oikeutettujen saatavana pidetään heille tulevat polttopuut ja valaistus;

4) kun tilapäismajoitusta matkustaville sotilashenkilöille tilataan muuna kuin lautakunnan kanslia-aikana tahi lautakunnan kokoontuessa, yksinään tarkastamaan tilauksen ja, jos sen oikeutus on epäilemätön, osoituttamaan huoneita sitä tarkoitusta varten vuokratusta huoneistosta;

5) niissä tapauksissa, joissa lautakunta on havainnut majoitukseen luovu-tetut huoneet kohtuulliseen majoitukseen sopimattomiksi sekä majoitusvel-vollinen, lautakunnalta saamastaan käskystä huolimatta, on laiminlyönyt korjata puutteet samoin kuin lautakunta majoitusasiamiestä kuultuaan on korjauttanut puutteen tahi hankkinut puuttuvan, allekirjoituksellaan varusta-maan tämän johdosta syntyneen ja ulosottomiehelle annetun laskun, minkä jälkeen ja sittenkuin majoitusasiamieskin on sen allekirjoittanut, sen määrä on ilman oikeudenkäyntimenettelyä laiminlyöjältä ulosotettava; sekä

6) laissa määrättyjen viidentoista päivän kuluessa siitä arvioimiskokouk-sesta, jossa kunnan tahi muiden suorittaman majoituksen korvaus on vali-vistettu, vastaanottamaan tyytymättömyyden ilmoituksia majoitusasiamie-heltä tahi majoitusvelvolliselta toimitetusta arvioinnista sekä neuvomaan tyytymätön laissa säädetyn ajan kuluessa oikeudessa ajamaan kanteensa perille sekä, siinä tapauksessa että tyytymättömyyttä ilmoitetaan kiinteistö-jen, alusten, kaivojen, vedenottoaikkain tahi pajain käyttämisestä sota-väen tarpeisiin annetun korvauksen arvioinnista, menettelemään samalla tavalla.

9 §. Sihteerin, jonka tulee olla suorittanut lainopillinen tutkinto, velvolli-suutena on:

1) mikäli hänen virkatoimintansa vaatii, majoituslautakunnan kanslia-aikana olla saapuvilla lautakunnan virka-huoneistossa;

2) pitää lautakunnan diareja ja tehdä sen pöytäkirjat;

3) pitää kirjaa kunnan varoista suoritetuista majoituksen korvauksista;

4) toimittaa lautakunnan lähtevät toimituskirjat;

5) vuosittain laatia ehdotus lautakunnan menosäännöksi; sekä

6) laatia lautakunnan vuosikertomus.

10 §. Majoitusmestarin velvollisuutena on:

1) olla saapuvilla majoituslautakunnan virka-huoneistossa lautakunnan kanslia-aikana sekä lautakunnan kokouksissa;

2) lautakunnan puheenjohtajalle joutuisasti esitellä saapuneet kirjelmät ja lautakunnan virkahuoneistossa tehdyt suulliset ilmoitukset;

3) lautakunnan puheenjohtajan antamain määräysten mukaan vuokrata ja osoittaa majapaikat sekä hankkia tietoja y. m.;

4) rahatoimikonttorissa nostaa ja kuitata kunnan lautakunnan menoihin edeltäpäin osoittamat varat sekä tehdä niistä tili;

5) lautakunnan menoista pitää semmoista kassakirjaa, kuin kaupungin kassa- ja tililaitoksesta voimassa olevissa määräyksissä on säädetty;

6) hoitaa kunnan majoituskalustoa ja siitä pitää luetteloa, jossa mainitaan esineiden nimi, lukumäärä, hankinta-arvo ja säilytyspaikka, sekä vuosittain täydentää mainittua luetteloa;

7) pitää hankitun uuden irtaimiston tarkastusluetteloa sekä kaupungin kassa- ja tililaitoksesta voimassa olevissa säännöksissä säädettyssä järjestyksessä poistaa kulutettu irtaimisto; sekä

8) pitää sotilasmajoituksista luetteloa, jossa on tietoja majoitetun joukko-osaston tahi henkilön nimestä, majoitettujen lukumäärästä, majoituspaikasta, huoneiden lukumäärästä, majoitusajasta, kuukausikustannuksista ja koko korvausmäärästä.

11 §. Ellei majoituslautakuntaan ole erityistä sihteeriä tai majoitusmestaria asetettu, hoitakoon viimeksi mainitulle 10 §:n mukaan kuuluvat tehtävät lautakunnan puheenjohtaja, ja antakoon tämä sihteerille 9 §:n mukaan kuuluvat tehtävät sille henkilölle, jota lautakunta käyttää pöytäkirjanpitäjänä kokouksissaan ja toimituskirjainsa huolehtijana.

12 §. Majoituslautakunnan viranpitäjät ovat Helsingin kaupungin kunnallisten viranpitäjain palvelusehtoja koskevan säännön yleisten määräysten alaiset.

13 §. Majoituslautakunnan kassa- ja tilivirastona on rahatoimikonttori.»

Terveystenhoitojärjestyksen muuttaminen. Kirjelmässään toukokuun 4 p:ltä oli terveydenhoitolautakunta huomauttanut, että vuonna 1917 vahvistetun ¹⁾ terveydenhoitojärjestyksen voimassaoloaikana saatu kokemus oli osoittanut, ettei toistaiseksi ollut mahdollista vaatia tarkoin noudatettavaksi kaikkia sen säännöksiä. Lautakunnan mielestä ei kuitenkaan ollut sopiva käydä laatimaan uutta terveydenhoitojärjestystä, ennenkuin valmisteltavana oleva koko maata koskeva terveydenhoitosääntö oli ilmestynyt. Kun kuitenkin voimassa oleva terveydenhoitojärjestys erityisesti erilaatuisten liikehuoneistojen puhtaanapidosta ja käytöstä sisälsi säännöksiä, joiden noudattamista ei aina ollut katsottu voitavan vaatia, esitti lautakunta senlaatuista toimenpiteitä, että se saisi, milloin sellaisen harkittiin haitatta käyvän päinsä, poikkeustapauksissa myöntää vähäisiä poikkeuksia terveydenhoitojärjestyksen yllämainittujen osien määräyksistä.

Kaupunginvaltuusto, joka kaikilta kohdin yhtyi lautakunnan ehdotukseen, päätti ²⁾ anoa, että maaherra vahvistaisi voimassaolevaan terveydenhoitojärjestykseen (esimerkiksi uutena kohtana XIII luvun 8 §:än) seuraavan lisäyksen:

»Terveystenhoitolautakunta oikeutetaan, kun sen harkitaan terveydellistä haittaa tuottamatta voivan käydä päinsä, määrääjäksi ja tarpeellisiksi katso-minsa ehdoin myöntämään vähäisiä poikkeuksia kaupungin voimassa olevan terveydenhoitojärjestyksen I ja IX luvun määräyksistä.»

Maaherra vahvisti ³⁾ lokakuun 12 p:nä ehdotuksen.

¹⁾ Ks. 1917 vuod. kert. siv. 200. — ²⁾ Valt. pöytäk. 31. 5. 15 §. — ³⁾ S:n 1. 11. 12 §.

Torikauppa. Kaupunginvaltuustolle antamassaan kirjelmässä erinäiset henkilöt, jotka olivat useita vuosia Kauppatorilla harjoittaneet maataloustuotteiden kauppaa, mutta jotka rahatoimikamari oli velvoittanut joulukuun alusta 1921 lopettamaan liikkeensä, anoivat lupaa edelleen harjoittaa sitä. Hakijain käsityksen mukaan rahatoimikamarin häätoimenpiteellä ei ollut tukea laissa, koska elinkeinolain 14 § myöntää oikeuden rahvaalle ja tilanomistajille maalla eri ilmoituksetta itse tai muiden välityksellä pitää kaupan mitä saadaan heidän tiloiltaan, ja hakijat tässä tapauksessa olivat toimineet asianomaisten tilanomistajain valtuuttamina asiamiehinä ja saaneet vähäisen korvauksen vaivoistaan. Väittäen kaupan pidetyt tuotteet myydyin käypähintoja huokeammasta lausuiivat hakijat, että yllämainitun toimenpiteen hyväksyminen riistäisi heiltä toimeentulon ja tekisi heidät työttömiksi, minkä ohessa he huomauttivat, ettei rahatoimikamarin antama kielto ollut kohdannut heitä kaikkia, sillä yhdelle oli suotu tilaisuus edelleen harjoittaa elinkeinoaan.

Sittenkun rahatoimikamari antamassaan lausunnossa oli selittänyt, että yllämainittu kielto koski ainoastaan henkilöjä, jotka vähittäiskauppiaina eri tahoilta ostavat ja sijamaksua suorittamatta kaupungin toreilla myyvät maataloustuotteita, jota kauppiasryhmää mainittu elinkeinolain säännös ei lainkaan tarkoittanut, sekä ettei yksikään puheenalaisista henkilöistä ollut esittänyt valtakirjaa asianomaisilta tilanomistajilta, päätti ¹⁾ kaupunginvaltuusto, ettei anomus aiheuta toimenpidettä valtuuston puolelta.

Niinikään erinäiset kaupungissa tahi sen ympäristössä asuvat henkilöt, jotka maataloustuotteita varten osoitetussa osassa kauppatoria olivat myyskennelleet itse leipomaansa leipää, mutta joita rahatoimikamari oli kieltänyt harjoittamasta tätä liikettänsä, anoivat mainitun kiellon kumoamista, huomauttaen olevansa varattomia ja että heidän häättämisestään torilta oli ollut seurauksena leivänhinnan kohoaminen. Asiasta olivat sekä terveydenhoitolautakunta ja poliisimestari että rahatoimikamari antaneet epäävän lausunnon ja päätti ²⁾ kaupunginvaltuusto mainittujen viranomaisten esittämillä syillä evätä esityksen, mikäli koski oikeutta myydä leipää maalaisille varattulla osalla toria.

Vuonna 1920 oikeutti ³⁾ kaupunginvaltuusto Rautatientorin kangas- ja lyhyttavarakauppiat toistaiseksi ja enintään kesäkuun 1 p:n 1922 harjoittamaan kauppaa mainitulla torilla. Sittenmin anoivat puheenalaiset kauppiat lupaa saada edelleen ³⁾ mainitun päivän jälkeen harjoittaa mainittua liikettä, ja päätti ⁴⁾ kaupunginvaltuusto, kun muuta sopivaa myyntipaikkaa ei voitu heille osoittaa, myöntä hakijain anomukseen, kuitenkin siten, että rahatoimikamari sai myöntää oikeuden mainitun liikkeen edelleen jatkamiseen vain kolmen kuukauden irtisanomisajoin ja huomioonottaen, ettei uusia myyntipaikkoja Rautatientorilta enää saanut antaa. Samalla määräsi valtuusto, että mainitun liikkeen harjoittamisaikaan nähden oli sovellettava voimassa olevan kaupp-, konttori- ja varastoliikkeiden työoloja koskevan lain säännöksiä.

Lihakaupan järjestäminen. Kaupunginvaltuuston vuonna 1921 asetettua ⁵⁾ komitean laatimaan ehdotusta lihakaupan järjestämisestä, jota tehtävää sittemmin laajennettiin siten, että komitean oli valmisteltava myöskin kysymystä muiden tärkeämpien elintarpeiden kaupan järjestämisestä, lähetti mainittu komi-

¹⁾ Valt. pöytäk. 22. 2. 31 §. — ²⁾ S:n 22. 3. 24 §. — ³⁾ Ks. 1920 vuod. kert. siv. 38. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 22.3. 23 §. — ⁵⁾ Ks. 1921 vuod. kert. siv. 228.

tea toukokuun 31:ntena 1922 päivätyn mietinnön¹⁾. Siinä lausui komitea, että ennen kaikkea oli laadittava tarkoituksestaan tietoinen ohjelma elintarvekaupan järjestämiseksi ja valvomiseksi. Tämän ohjelman ensi työksi olisi kaupungin kaikkien tarjona olevain järjestöjen avulla järjestettävä kauppa ja valvonta niin, että elintarpeiden tukku- ja vähittäiskauppaa alinomaan valvottiin sekä laatuun että määrään ja hintamuodostukseen nähden. Samaten olisi pahimmat elintarpeiden säilytystä ja kuljetusta haittaavat epäkohdat viipymättä poistettava. Komitea esitti, että kaupunginvaltuusto päättäisi

viipymättä ryhtyä toimiin Töölöön suunnitellun kauppahallin rakentamiseksi rautatieraitteen vierelle ja elintarpeiden vastaanotto- ja tarkastus- aseman yhteyteen sekä siten, että se vastedes voidaan rakentaa myöskin tukkukauppaa ja vientiä palvelemaan;

selventää kaupungineläinlääkäriin ja kauppahallitarkastajan johtosääntöjä siihen suuntaan, että he voivat yhtämittaisesti valvoa ja järjestää elintarvekauppaa; sekä

aikaisemman päätöksensä²⁾ mukaisesti lakkauttaa lihan ja lihatavarain torikaupan kesäkuun 1 p:stä 1923, jos ehdotettu kauppahalli siihen mennessä valmistuu.

Sopivaksi yllämainitun kauppahallin tontiksi ehdotti komitea korttelia n:o 198 tai jotain muuta tonttia rautatien tavara-aseman alueelta.

Komitean lihakauppaa torilla koskevaa lausuntoa vastaan pani vastalauseensa komitean jäsen I. Yrjö-Koskinen, jonka mielestä mainittua ulkona toimitettavaa kauppaa tuli saada jatkaa, koska se oli tärkeä hintatason säännöstelijä ja ostavalle yleisölle mukava.

Mietintöä esiteltäessä päätti³⁾ kaupunginvaltuusto lähettää sen raha-toimikamariin, jonka tuli siitä hankkia terveydenhoitolautakunnan lausunto.

Ravintolain, kahvilain y. m. aukioloaika. Maaherra, jonka tammikuun 2 p:nä 1922 annetun asetuksen mukaan oli luokiteltava ravintolat, kahvilat, biljardisalit ja keilaradat niiden aukioloaikaan nähden, oli pyytänyt kaupunginvaltuustolta lausuntoa tämänlaatuisista liikkeistä Helsingissä ja päätti⁴⁾ valtuusto antamassaan vastauksessa ehdottaa, että ensimmäisen luokan liikkeiden sulkemisaika määrättäisiin klo 12:ksi i. p., toisen luokan klo 11:ksi i. p., ja kolmannen luokan klo 10:ksi i. p., kuitenkin niin, että uusia vieraita sai vastaanottaa viimeistään puoli tuntia ennen asianomaista sulkemisaikaa. Koska edellämainitun asian käsittelyssä kuitenkin oli lausuttu erilaisia mielipiteitä, päätti⁴⁾ valtuusto liittää lausuntoonsa otteen mainitussa tilaisuudessa tehdystä pöytäkirjasta.

Kioskien ja niihin verrattavien myyntipaikkain aukioloaika. Kaupunginvaltuusto päätti⁵⁾ palauttaa rahatoimikamariin Helsingin vähittäiskauppiasyhdistyksen ja kaupungin vähittäiskauppiaiden valtuutettujen esityksen että kioskien aukioloaika arkipäivisin rajoitettaisiin samalla tavalla kuin muihin liikkeisiin nähden oli säädetty, sekä että kioskikauppa sunnuntaisin ja pyhäpäivin kokonaan kiellettäisiin, samoin kuin Suomen tupakkakauppiaitten yhdistyksen anomuksen puheenalaisen kaupan rajoittamisesta. Edellämainituista esityksistä antamassaan lausunnossa oli kamari ehdottanut, että myynti kioskeista ja muista niihin verrattavista myyntipaikoista yksityisillä

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 17. — ²⁾ Ks. 1921 vuod. kert. siv. 182. — ³⁾ Valt. pöytäk. 14. 6. 16 §. — ⁴⁾ S:n 17. 5. 1 §. — ⁵⁾ S:n 14. 6. 36 § ja 30. 8. 10 §.

tonteilla määrättäisiin lakkaamaan samaan aikaan kuin muissa myymälöissä, jotavastoin kauppa kaupungin maalla sijaitsevilla myyntipaikoilla saisi toistaiseksi jatkua samoina aikoina kuin aikaisemmin.

Vahingoittuneiden ja äkillisesti sairastuneiden henkilöjen sairaanhoito. Vuonna 1912 kehoitti ¹⁾ kaupunginvaltuusto terveydenhoitolautakuntaa tekemään ehdotuksen ensimmäisen avun antamisesta tapaturma- ja äkillisissä sairaustapauksissa. Lautakunta lähetti joulukuun 10 p:nä 1914 päivätyn mietinnön asiasta, mutta päätti ²⁾ kaupunginvaltuusto vallitsevien sota- ja pula-ajan olojen johdosta jättää lautakunnan esittämät ehdotukset toistaiseksi lepäämään. Säännöllisten olojen palattua lautakunta otti kysymyksen uudelleen käsiteltäväksi, mikä johti esitykseen, että kaupunginvaltuusto päättäisi perustaa ³⁾ ja voimassapitää tapaturma-aseman ja vastaanottolaitoksen Marian sairaalassa, hankkia ja kunnossapitää sairaidenkuljetusauton ja pienen henkilöauton vahingoittuneiden ja äkillisesti sairastuneiden kuljetusta varten sekä korottaa palkkion sunnuntaipäivystyksestä ja lääkärinavusta äkillisissä taudintapauksissa kodeissa.

Esityksestä antoivat sekä sairaalaylihallitus että rahatoimikamari lausunnon ³⁾. Molemmat viranomaiset olivat yhtä mieltä siitä, että kaupungilla ei ollut mitään pakottavaa syytä perustaa tapaturma-asemaa, niinkauan kuin valtio piti yllä sellaista asemaa kirurgisessa sairaalassa. Suuren tapaturma-aseman perustaminen Marian sairaalaan kohtaisi ylihallituksen mielestä miltei voittamattomia esteitä ja tuottaisi sitäpaitsi kaupungille tuntuvia kustannuksia. Muita terveydenhoitolautakunnan esittämiä ehdotuksia puollettiin pääasiassa. Myöntyen rahatoimikamarin esitykseen siten muutettuna, että korvaus päivystyksestä sunnuntaisin korotettiin 50:stä 100 markkaan, päätti ⁴⁾ kaupunginvaltuusto:

vahingoittuneiden ja äkillisesti sairastuneiden henkilöiden kuljetusta varten hankkia sairaidenkuljetusauton ja tätä varten 1923 vuoden budjettiin merkitä 110,000 markan määrärahan;

antaa rahatoimikamarille toimeksi yksissä neuvoin terveydenhoitolautakunnan kanssa ostaa puheenalaisen auton;

oikeuttaa terveydenhoitolautakunnan vahvistamaan sairaankuljetustaksan ja valtuuttaa palolaitoksen siten kertyneistä varoista käyttämään 10 % miehistön hyväksi;

palolaitoksen 1923 vuoden menosääntöön merkitä 45,000 markan määrärahan auton käyttö- ja kunnossapitokustannuksia varten sekä kuljetuskustannusten suorittamiseen;

mainitun vuoden menosääntöön merkitä 57,000 markan määrärahan terveydenhoitolautakunnan käytettäväksi yö- ja sunnuntaipäivystystä sekä äkillisissä taudintapauksissa potilaiden kotona annettavaa lääkärinapua varten;

vahvistaa lääkäreille mainitunlaisista sairaskäynneistä tulevan korvauksen 30 markaksi päivällä ja 60 markaksi yöllä sekä korottaa palkkion sunnuntaipäivystyksestä 100 markkaan; sekä

velvoittaa kaupungin suorittamaan lääkäreille edellämainitunlaisista sairaskäynneistä ajurimaksun siinä tapauksessa, ettei potilas voi sellaista suorittaa.

Toimenpiteet tuberkulosin vastustamiseksi. Sittenkun terveydenhoitolautakunta oli antanut tehtäväksi komitealle, johon kuuluivat professori

¹⁾ Ks. 1912 vuod. kert. siv. 104. — ²⁾ Ks. 1915 vuod. kert. siv. 29. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 36 vuodelta 1921. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 15. 11. 14 §.

vapaah. O. von Hellens, lääketieteentohtori vapaah. F. Langenskiöld sekä lääketieteellisensiaatit I. Rosqvist ja C. Tennberg, laatia suunnitelman tuberkulosin vastustamiseksi, oli komitea lähettänyt lautakuntaan mietinnön¹⁾ asiasta. Komitea huomautti olevan erittäin tärkeätä harjoittaa laajempaa huoltolaittoja, jonka tarkoituksena olisi vastustaa tuberkulosia kansantautina, ei ainoastaan hankkimalla jo sairastuneille tarpeellista hoitoa, vaan ennen kaikkea harjoittamalla valistustyötä ja estävin toimenpitein suojelemalla sairaan ympäristöä ja etusijassa kasvavaa polvea tartunnalta. Tämän työn johto olisi annettava asiantuntevalle ja asiaa harrastavalle lääkäri, joka olisi terveydenhoitolautakunnan ylivalvonnan alainen ja jota nimitettäisiin tuberkulositarkastajaksi. Tuberkulosipoliklinikkaan olisi palkattava vuoden umpeen toimiva assistentti sekä ylihoitajatar ja lisäksi kaksi sairaanhoitajataria. Kun oli sangen tärkeää, että huoltola saisi tarkan tiedon kaikista kaupungissa sattuneista tuberkulositapauksista, katsoi komitea, että lääkärit velvoitettaisiin heti terveydenhoitolautakunnalle ilmoittamaan jokaisen toteamansa tuberkulositapauksen. Huoltolalla tulisi myöskin erinäisiä poikkeustapauksia lukuunottamatta olla yksinoikeus välittää potilaat kaupungin sairaaloihin. Sairaalapaikkojen tarpeeseen nähden tuberkulosia potevia henkilöjä varten, oli komitean mielestä varattava paikkoja kahta eri keuhkotautisten ryhmää varten, nimittäin osin vasta sairastuneille, osin taas pitemmälle kehittyneellä taudin asteella oleville. Kun uusien tapausten lukumäärä oli arvioitu 300:ksi vuodessa ja tähän ryhmään kuuluva potilas tarvitsi keskimäärin nelikuukautisen sairaalahoidon, olisi tätä ryhmää varten kaupungin sairaaloista varattava n. 100 sijaa. Toisen sairasten ryhmän komitea arvioi 370:ksi vuodessa ja heidän sairaalahoidonsa 6 kuukaudeksi, minkä vuoksi heidän käytettäväkseen olisi asetettava n. 170 sairassijaa. Edelleen oli sijoja varattava keuhkotautia poteville henkilöille, jotka eivät kuulu kumpaankaan ryhmään. Koko tarpeen komitea arvioi 350 sijaksi.

Erittäin tarpeellisina toimenpiteinä tartunnan leviämisen ehkäisemiseksi ehdotti komitea kaupungin voimassa pitämien kotia vailla olevien keuhkotautisten kotien laajentamista, sopivien asuntojen hankkimista tuberkulootisille perheille, sekä kodeissaan tartunnalle alttiina olevain lasten laitoksen perustamista tahi, jos se kohtaisi liian suuria vaikeuksia, taloudellisen tuen antamista jollekin yksityiselle yhdistykselle tai laitokselle, joka oli halukas voimassa pitämään tuollaista kotia. Tuberkulosia sairastavia lapsia varten olisi varattava sijoja perustettavasta tuberkulosisairaala, ja lapsia varten, jotka, saatuaan kirurgista hoitoa tuberkulootisten vammojen takia, oli jostakin sairaalasta toipilaina poistettu, olisi perustettava risatautiparantola.

Kirjelmässä huhtikuun 14 p:ltä 1921 lähetti terveydenhoitolautakunta mietinnön kaupunginvaltuustolle, huomauttaen, ettei Hesperian sairaalaa, jonka komitea oli ehdottanut tuberkulootisten asunnoksi, voitu luovuttaa tähän tarkoitukseen. Mitä taas tuli lääkärin velvollisuuteen ilmoittaa toteamansa tuberkulositapaukset katsoi lautakunta, ettei kysymystä lautakunnan mielestä olisi otettava käsiteltäväksi, koska koko maata käsittävä tuberkulosilaki oli tekeillä.

Asiaa lopullisesti esiteltäessä päätti²⁾ kaupunginvaltuusto:

hyväksyä komitean laatiman suunnitelman tuberkulosin vastustamiseksi ja sen mukaisesti toukokuun 1 p:stä lakkauttaa tuberkulosipoliklinikan johtajanviran ja sen sijaan perustaa keuhkotautilääkärin viran;

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 19 vuodelta 1921. — ²⁾ Valt. pöytäk. 25. 1. 23 §.

että huoltolatoimintaa, jonka johto uskotaan mainitulle lääkärille terveydenhoitolautakunnan vuodeksi asettaman assistentin avustamana, on komitean ehdotuksen mukaan laajennettava, jota varten tuberkulosipoliklinikkaan, jota tästedes sanotaan »Keuhkotautisten tiedonantotoimistoksi ja poliklinikaksi», lisätään yksi ylihoitajatar ja yksi hoitajatar;

kehoittaa kaupungin yleisten töiden hallitusta laatimaan luonnospiirustukset ja kustannusarvion omaa kotia vailla olevien tuberkulootisten asuntoja varten, joille hallituksen yksissä neuvoin terveydenhoitolautakunnan kanssa tulee ehdottaa sopiva tontti;

kehoittaa sairaalaylihallitusta laaditun ohjelman mukaisesti valmistamaan ehdotuksen paikkain järjestämisestä keuhkotautia potevain henkilöiden hoitoa varten;

antaa terveydenhoitolautakunnan toimeksi:

a) valmistella kysymystä 50 sijan käsittävän kodin laittamisesta semmoisista kodeista oleville lapsille, joissa esiintyy tuberkulosia;

b) kohta kuin tarpeellista kokemusta on saatu tuberkulosin vastustamistoiminnan järjestämisestä ja viimeistään ennen 1922 vuoden loppua, yksissä neuvoin kaupungin sairaalaylihallituksen kanssa laatia ehdotuksen toimiston ohjesäännöksi sekä keuhkotautilääkärin johtosäännöksi;

c) neuvottelujen avulla koettaa keuhkotautilääkäriksi saada tähän sopiva henkilö sekä palkkalautakuntaa kuultuaan valtuustolle antaa ehdotuksen viran täyttämiseksi sekä mainitun lääkärin palkkaetujen vahvistamiseksi;

d) laatia ehdotuksen toimiston menosäännöksi 1922 vuoden jäljellä olevaksi ajaksi; sekä

e) ryhtyä muihin edellä mainituista päätöksistä johtuviin toimenpiteisiin.

Keuhkotautisten sairassijat. Terveydenhoitolautakunnan anottua, että kaikki kaupungin sairaaloissa olevat tuberkulootisten sijat saisi täyttää keuhkotautisten tiedonantotoimiston ja poliklinikan välityksellä ja sairaalaylihallituksen anottua saada antaa lausuntonsa asiasta, mikäli koski kysymystä kaupungin sairaaloissa olevain tuberkulootisten sijain täyttämisestä, päätti ¹⁾ kaupunginvaltuusto lausunnon saamiseksi lähettää asian terveydenhoitolautakunnalle ja sairaalaylihallitukselle.

Köyhäinhoidon ohjesääntö. Sen johdosta että uusi köyhäinhoidosta annettu laki tammikuun 1 p:nä 1923 astui voimaan, oli köyhäinhoidohallitus laatinut ehdotukset Helsingin kaupungin köyhäinhoidon, kunnalliskodin ja työlaitoksen ohjesäännöiksi, mitkä ehdotukset hallitus lähetti kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi. Valtuusto, jonka mielestä ehdotukset vaativat perusteellista ja huolellista tarkastusta, asetti ²⁾ tätä tarkoitusta varten valiokunnan, johon kuuluivat vtt Aalto, af Forselles, Levonius, Moring ja Virtanen.

Uuden köyhäinhoidolain 76 §:n mukaan tuli kunnan viimeistään 1922 vuoden loppuun mennessä alistaa muutettu köyhäinhoito-ohjesääntö asianomaisen maaherran vahvistettavaksi. Kun tämä ei ollut mahdollista, mikäli Helsingin köyhäinhoidon ohjesääntöä koski ja kun kysymyksellä sen ohessa oli yhteyttä lastensuojelulautakunnan johtosäännön kanssa, jonka johtosäännön ehdotus oli laadittu, mutta jota valtuusto ei vielä ollut käsitellyt, päätti valtuusto samalla läänin maaherralta anoa sen määrääjän pitentämistä, jonka kuluessa mainitun ohjesäännön muutosehdotus oli lähetettävä, helmikuun 1 p:nä 1923.

¹⁾ Valt. pöytäk. 29. 11. 22 §. — ²⁾ S:n 20. 12. 11 §.

Lastensuojelutoiminnan järjestäminen. Sittenkun kasvatuslautakunta kaupunginvaltuuston kehoituksesta ¹⁾ oli kaupunginvaltuustolle lähettänyt ehdotuksen lautakunnan uudeksi ohjesäännöksi ²⁾, jonka lautakunnan nimi uudestijärjestelyn jälkeen olisi lastensuojelulautakunta, sekä puheenalaisen lautakunnan palkkasääntöehdotuksen ³⁾, päätti ⁴⁾ valtuusto, kun odotettavana oleva lastensuojelulaki ei vielä ollut ilmestynyt eikä myöskään tarpeellisia muutoksia ollut saatu aikaan yleistä köyhäinhoitoa koskevaan asetukseen, mutta kysymyksen ratkaisu lainsäädäntötietä kuitenkin näytti olevan lähellä, valtuuttaa lastensuojelulautakunnan, kunnes uusi köyhäinhoitolaki oli ilmestynyt, väliaikaisesti järjestämään kansliansa toiminnan pääasiallisesti laaditun ohjesääntöehdotuksen mukaisesti, sekä oikeuttaa lastensuojelulautakunnan yksissä neuvoin palkkalautakunnan kanssa järjestämään lastensuojelulautakunnan alaisten viranpitäjien palkat ⁴⁾.

Aviottomien lasten hoito. Sittenkun maaherra, joka oli velvollinen valvomaan, että kunnat täyttävät eräät aviottomista lapsista heinäkuun 27 p:nä 1922 annetussa laissa mainitut velvollisuudet, oli kehoittanut kaupunginvaltuustoa ilmoittamaan, oliko kaupunki yllämainittujen lasten hoitoa varten pysytetty yhtenä kaitsentapiirinä vai jaettu useampiin piireihin; kenet tahi ketkä oli kunnassa hyväksytty kaitsijoiksi; oliko kaitsijat valittu; sekä mitkä palkat puheenalaisille virkailijoille oli myönnetty, samoin kuin lausunut suotavaksi, että lastenkaitsijoiksi valittaisiin henkilöjä, joilla aikaisemmin oli ollut samanlaisia yhteiskuntatehtäviä, ja erittäinkin kunnassa ehkä toimivan kunnallisen kasvatus- tahi lastensuojelulautakunnan jäseniä tai toimihenkilöjä, päätti ⁵⁾ kaupunginvaltuusto kehoittaa lastensuojelulautakuntaa lähettämään tarpeellisen selvityksen asiassa.

Lastenkaitsijan tehtävät. Kun aviottomista lapsista heinäkuun 27 p:nä 1922 annettu laki velvoitti kunnat edellämainittujen lasten hoitoa varten asettamaan yhden tai useampia lastenkaitsijoita, mutta lastensuojelulautakunnan palveluksessa jo oli lastenhuollontarkastaja miltei yhtäläisin tehtävin päätti ⁵⁾ kaupunginvaltuusto holhouslautakunnan esityksestä, että mainitulle viranpitäjälle annettaisiin tehtäväksi toimia myöskin lastenkaitsijana.

Palkatun ammattityön järjestäminen alaikäisille. Uudelleen käsiteltäessä kasvatus- ja sosialilautakunnan esitystä ⁶⁾ palkatun ammattityön järjestämisestä alaikäisille lausuttiin kaupunginvaltuustossa epäilyksiä, eivätkö ehdotetut toimenpiteet olleet vastoin elokuun 18 p:nä 1917 työstä teollisuus- ja eräissä muissa ammateissa annetun asetuksen 3 §:n säännöstä, minkä vuoksi valtuusto päätti ⁷⁾ kehoittaa rahatoimikamaria antamaan uuden lausunnon asian lainopillisesta puolesta sekä hankkimaan ammattiopetuslaitosten keskuslautakunnan lausunnon ehdotuksesta.

Alaikäisten lainrikkojain hoito tutkinta-aikana. Kouluhallituksen lastensuojeluosaston tiedusteltua voitaisiinko kasvatuslautakunta velvoittaa tutkinta-aikana järjestämään huoltoa niille 15 vuotta nuoremmille lapsille, jotka pakkakunnalla tehdyistä rikoksista joutuvat syytteenalaisiksi, oli kaupunginvaltuusto antamassaan ¹⁾ vastauksessa ilmoittanut kaupungin suostuvan erinäisin ehdoin väliaikaisesti järjestämään puheenalaisten alaikäisten lainrikkojain säilytyksen.

¹⁾ Ks. 1921 vuod. kert. siv. 203. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 41 vuodelta 1921. — ³⁾ Valt. pöytäk. 22. 2. 18 §. — ⁴⁾ Ks. tätä kert. siv. 71. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 1. 11. 13 §. — ⁶⁾ Ks. 1921 vuod. kert. siv. 205. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 25. 1. 27 §.

Saatuaan valtuuston kirjelmän ilmoitti¹⁾ kouluhallitus päättäneensä, siinä tapauksessa että kaupungin lastensuojelulautakunta katsoi tarpeelliseksi sijoittaa erityiseen laitokseen tahi muutoin oman kodin ulkopuolelle 15 vuotta nuorempia alaikäisiä, joita syytetään paikkakunnalla tekemistään rikoksista, ja katsoi tarpeelliseksi siten hoidattaa alaikäisiä tutkinta-aikana ja kunnes oikeus on alaikäisestä tehnyt lopullisen päätöksen, sekä odotellessa lähettämistä kasvatuslaitokseen, jos oikeus on niin määrännyt, ottaa osaa tästä johtuviin kustannuksiin yleisistä, tarkoitusta varten varatuista varoista osoitettavalla määrärahalla kaupunginvaltuuston kohtuullisiksi katsomiin määriin; rahat maksettaisiin lastensuojelulautakunnan puheenjohtajan oikeaksi todistamaa, vuosineljänneksittäin kouluhallituksen lastensuojeluosastolle annettua laskua vastaan.

Mitä tulee kysymykseen puheenalaisen laitoksen avustamisesta yleisistä varoista, ei kouluhallituksella ollut mitään muistuttamista kaupunginvaltuuston tekemiä vaatimuksia vastaan, mutta halusi se, ennenkuin avustusta tarkoitukseen voitiin luvata, saada tietää laitoksen järjestelyohjelman sekä ne rahamäärät, mitkä laitoksen perustamiseen ja henkilökunnan palkkaukseen vaadittiin.

Kouluhallituksen yllämainitun kirjelmän johdosta kehoitti kaupunginvaltuusto lastensuojelulautakuntaa lähettämään seikkaperäisen ehdotuksen asiasta. Sittenmin antamassaan lausunnossa huomautti lautakunta, että, kun ei Kuntähdän rakennuksia, kuten aikaisemmin oli edellytetty, voitu käyttää lastensuojelutarkoituksiin, kysymyksen erityisen laitoksen perustamisesta alaikäisiä lainrikkokjia varten liian suurten perustamiskustannusten vuoksi täytyisi toistaiseksi raueta. Näin ollen olisi puheenalaisten lainrikkokjien säilytystä varten perustettava osasto lastensuojelulautakunnan vastaanotto- ja havaintokodin yhteyteen, jolle hankittaisiin uusi, suurempi huoneisto. Osaston tulisi käsittää 2 poikain ja 1 tyttöjen makuuhuoneen, jotavastoin käsityöhuone sekä päivä- ja lukuhuone olisivat kaikille kodin hoidokeille yhteiset. Toistaiseksi ja kunnes voitaisiin saada tähän tarkoitukseen sopiva huoneisto, olisi alaikäisiä lainrikkokjia sijoitettava johonkin kaupungin Pakinkylässä omistamista huviloista. Kustannuksia tästä väliaikaisesta järjestelystä olisi 99,600 markkaa, mistä määrästä 39,600 markkaa perustamis- ja 60,000 markkaa voimassapitokustannuksia. Lastensuojelulautakunnan ehdotus, jonka kaupunginvaltuusto kaikilta kohdin hyväksyi²⁾, lähetettiin kouluhallitukselle ilmoittaen, että ruokamenot oli laskettu edellyttäen hoidokkeja päivittäin olevan 5, joiden kunkin kustannukset olisivat 10 markkaa päivässä. Kustannusten suoritukseseen nähden kaupunginvaltuusto ehdotti, että valtio maksaisi ruokamenot ja puolet kaikista muista menoista.

Kaupunginvaltuuston ehdottaman järjestelyn kouluhallitus sittenmin hyväksyi³⁾ ja ilmoitti olevansa valmis mainitussa suhteessa yleisistä varoista suorittamaan kustannusosuutensa, mikäli valtion menosääntöön lähinnä seuraavinakin vuosina merkittiin tarkoitukseen tarpeellinen määräraha, minkä ohessa hallitus lausui toivomuksen, että se jo kuluvan vuoden kuluessa saisi tilaisuuden suorittaa valtion osuuden arvioidusta perustamiskustannusten määrärahasta eli 19,800 markkaa.

Huopalahden ruotsinkielisen kansakoulun lakkauttaminen. Ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan ilmoitettua, että kaupungin Huopalahden ruotsinkielisessä kansakoulussa oli 14 oppilasta, joista ainoastaan 3 oli kaupungista

¹⁾ Valt. pöytäk. 5. 4. 5 §. -- ²⁾ S:n 14. 6. 3 §. — ³⁾ S:n 30. 8. 7 §.

kotoisin sekä että Huopalahden kunnanvaltuutetut olivat ilmoittaneet luvan saatuaan ottavansa koulun haltuunsa sekä suovansa siinä sijaa Helsingistä kotoisin oleville lapsille, päätti¹⁾ kaupunginvaltuusto oikeuttaa johtokunnan lakkauttamaan puheenalaisen koulun.

Kaupunginkirjaston toiminnan supistaminen. Kun käynnissä olevat Rikhardinkadun kirjastotalon lisä- ja muutusrakennustyöt osaksi tekisivät mahdolltomaksi kaiken kirjastotoiminnan, päätti²⁾ kaupunginvaltuusto kaupungin kirjaston johtokunnan esityksestä oikeuttaa mainitun johtokunnan rakennusaikana tarpeen mukaan rajoittamaan, mahdollisesti joksikin ajaksi lopettamaan, pääkirjaston toiminnan.

Ammattiopetuslaitosten keskuslautakunnan ja mainittujen laitosten johtosääntöjen laatimisen toistaiseksi siirtäminen. Koska oli tehty ehdotus ammattiopetuksesta annettujen yleisten asetusten muuttamisesta ja kun käsityöläiskoulujen johtosääntöjä tuskin voitiin laatia, ennenkuin kysymys taideteollisuuskeskuskoulun uudestijärjestämisestä ja sen suhteesta käsityöläiskouluihin oli ratkaistu, päätti³⁾ kaupunginvaltuusto myöntyä ammattiopetuslaitosten keskuslautakunnan esitykseen lautakunnan ja sen alaisten opetuslaitosten johtosääntöjen laadinnan toistaiseksi siirtämisestä.

Taideteollisuuskeskuskoulun opetuksen uudestijärjestäminen. Rahatoimikamari lähetti ammattiopetuslaitosten keskuslautakunnan laatiman ehdotuksen⁴⁾ taideteollisuuskeskuskoulun opetuksen uudestijärjestämiseksi. Keskuslautakunnan mielestä olisi ylempi käsityöläiskoulu, mikäli koski sen varsinaista ammattiopetusta, erotettava taideteollisuuskeskuskoulun yhteydestä ja yhdistettävä muihin käsityöläiskouluihin, jotka yhdessä muodostaisivat yhteisen johdon alaisen yleisen ammattiopetusta koskevan asetuksen edellyttämän yleisen ammatilaiskouluryhmän. Ylemmän käsityöläiskoulun taideteollisuusopetus voitaisiin valmistavina kursseina yhdistää taideteollisuuskeskuskouluun, jonka tulisi saada avustusta kaupungilta, mikäli kurssit olivat aiotut ammattityöläisille; etujensa valvomiseksi tulisi kunnan saada valita kaksi edustajaa koulun johtokuntaan. Rahoitustoimikamarin kannattamana ehdotti keskuslautakunta, että kaupunginvaltuusto periaatteessa hyväksyisi seuraavat taideteollisuusopetusta koskevat ehdotukset.

Taideteollisuusyhdistys järjestää taideteollisuuskursseja siinä määrin kuin niistä kunnan ja taideteollisuusyhdistyksen kesken sovitaan huomioonottaen, että kunkin sellaisen kunnan avustaman kurssin opetus vastaa yleisen ammattikouluja koskevan asetuksen määräyksiä; että kurssien järjestämisessä kussakin ammatissa työskentelevien kouluelvöllisten henkilöiden lukumäärä on määräävänä; samoin kursseja lakkautettaessa olkoon osaaottavien kouluelvöllisten oppilaiden lukumäärä määräävänä; tarpeellisen vuorovaikutuksen aikaansaamiseksi ammatikurssin ja puheenalaisen ammatin välillä valitkoon keskuslautakunta kahdeksi vuodeksi kerrallaan yhden työnantajan ja yhden työntekijän, jotka asianomaista ammattia harjoittavat, jotka ammattiopetuslaitosten tarkastajan kanssa vähintään kerran lukukaudessa käymällä koululla tutustuvat opetustapaan kursseilla ja antavat aikanaan keskuslautakunnalle, ehkä tarpeellisiin toimenpiteisiin ryhtymistä varten, joko suullisen tai kirjallisen selvityksen havainnoistaan; sekä että kaupunginvaltuusto valitsee koulun johtokuntaan kaksi jäsentä, jotka on kutsuttava nii-

¹⁾ Valt. pöytäk. 8. 2. 18 §. — ²⁾ S:n 14. 6 21 §. — ³⁾ S:n 31. 5. 22 §. — ⁴⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 15; vrt. 1921 vuod. kert. siv. 208.

hin kokouksiin, joissa kunnan avustamaa ammattiopetusta koskevia kysymyksiä käsitellään.

Yllämainitusta ehdotuksesta oli kaupunginvaltuuston valmisteluvaliokunta pyytänyt lausuntoa taideteollisuusyhdistykseltä. Antamassaan vastauksessa ilmoitti yhdistyksen johtokunta, että, vaikka olisi suotavaa, että keskuskoulun ja kaupungin välinen suhde pikimmiten tulisi järjestetyksi, johtokunta ei kuitenkaan katsonut voivansa antaa lausuntoa esillä olevasta esityksestä, koska sekä johtokunnan puolelta että muilta tahoilta oli valtioneuvostolle tehty esitys eräiden sangen laajakantoisten muutosten tekemisestä ammattiopetuksesta maaliskuun 2 p:nä 1920 annettuun asetukseen; kun nämä esitykset paraakaakin olivat hallituksen käsiteltävinä ja keskuslautakunnan esillä oleva esitys likeisesti riippui puheenalaisen asetuksen määräyksistä, oli johtokunnan mielestä sopivinta siirtää keskuslautakunnan esityksen käsitely, kunnes täysi selvyys oli saatu asetuksen lopullisesta sisällyksestä.

Taideteollisuusyhdistyksen ilmoitus aiheutti¹⁾ ainoastaan merkinnän tiedoksi kaupunginvaltuuston pöytäkirjaan.

Kaupungin teknillisten laitosten johtosäännöt. Kun kaupungin teknillisten laitosten hallituksen uusi ohjesääntö²⁾ edellytti eri teknillisillä laitoksilla olevan erinäisiä johtosääntöjä, oli hallitus laatinut ehdotukset tuollaisiksi johtosäännöiksi, jotka kaupunginvaltuusto hyväksyi³⁾ valmisteluvaliokunnan tehtyä niihin erinäisiä lisäyksiä, poistoja ja muita pääasiassa muodollisia muutoksia, osin näiden johtosääntöjen saattamiseksi keskenään, osin eräiden kaupunginvaltuuston hiljattain vahvistamain muiden johtosääntöjen kanssa yhdenmukaisiksi. Vahvistettu vesijohtolaitoksen johtosääntö oli seuraava:

„Helsingin kaupungin vesijohtolaitoksen johtosääntö.

1 §. Helsingin kaupungin vesijohtolaitoksella, joka lähinnä on kaupungin teknillisten laitosten hallituksen alainen on tehtävänä varustaa kaupunki vedellä sekä yleiseen tarpeeseen että yksityiskulutusta varten.

2 §. Vesijohtolaitoksen velvollisuutena on siinä kohden:

- 1) jaella vettä kaupungin vesijohdosta;
- 2) hoitaa vesijohdon käyttöä ja kunnossapittoa;
- 3) toimeenpanna vesijohdon tarpeelliset laajennukset ja yhdistämisen putkiverkkoon;
- 4) sopimuksen mukaan valmistaa ja korjata kaupungissa olevia yksityisiä vesi- ja viemärijohtoja;

5) sillä tavoin kuin siitä on erityisesti säädetty katsastaa ja hyväksyä laitoksen putkiverkkoon yhdistettävät ja hallituksen hyväksymäin urakoitsijain tekemät yksityiset vesi- ja viemärijohtot; sekä

6) hoitaa laitoksen tarveaineita ja kalustoa.

3 §. Vesijohtolaitoksen tilit ja kassahallinnon hoitaa eri johtosäännön mukaan vesijohtolaitoksen kassavirasto.

4 §. Vesijohtolaitoksen palveluksessa on johtaja päällikkönä, ensimmäinen insinööri, kemisti, kemistinapulainen, katsastusinsinööri, työpajainsinööri, konttoriapulaisia, mestareja sekä kone-, varasto- ja muuta tarpeellista henkilökuntaa.

¹⁾ Valt. pöytäk. 29. 11. 28 §. — ²⁾ Ks. 1921 vuod. kert. siv. 191. — ³⁾ Valt. pöytäk. 1. 11. 18 §.

Joku laitoksen insinööreistä toimii johtajan apulaisena.

5 §. Johtajan valitsee kaupunginvaltuusto viran oltua hallituksen toimesta kolmenkymmenen päivän kuluessa julistettuna siltä haettavaksi ja sen annettua hakijoista lausunnon.

Insinöörit, kemistin ja tämän apulaisen valitsee hallitus virkain oltua sen toimesta julistettuina kolmenkymmenen päivän kuluessa siltä haettaviksi ja johtajan annettua hakijoista lausunnon.

Johtajan apulaisen valitsee hallitus johtajan ehdotuksesta.

Muut viranpitäjät ottaa toimiinsa johtaja.

6 §. Vesijohtolaitoksen viranpitäjät ovat Helsingin kaupungin kunnallisten viranpitäjain palvelusehtosäännön yleisten määräysten alaiset.»

Kaasulaitoksen johtosääntö vahvistettiin ¹⁾ seuraavana:

„Helsingin kaupungin kaasulaitoksen johtosääntö.

1 §. Helsingin kaupungin kaasulaitoksella, joka lähinnä on kaupungin teknillisten laitosten hallituksen alainen, on tehtävänä varustaa kaupunki kaasulla sekä yleiseen tarpeeseen että yksityiskulutusta varten.

2 §. Kaasulaitoksen velvollisuutena on siinä kohden:

1) kaupungin kaasulaitoksessa valmistaa ja sieltä jaella kaasua sekä koota ja jalostaa valmistuksessa syntyneet sivutuotteet;

2) hoitaa kaasulaitoksen ynnä siihen kuuluvain putkiverkon ja jakelulaitteiden käyttöä ja kunnossapitoa;

3) toimeenpanna kaasulaitoksen laajennukset ja yhdistämiset pääputkiverkkoon;

4) pitää huoli kaupungin kaasu- ja petrolikatuvalaistuksen sekä siihen kuuluvain johtojen ja tarvikkeiden hoidosta ja kunnossapidosta;

5) sopimuksen mukaan valmistaa ja korjata kaupungissa olevia yksityisiä kaasujohtoja;

6) sillä tavoin kuin siitä erittäin on säädetty ratkaista ja hyväksyä laitoksen putkiverkkoon yhdistettävät ja hallituksen hyväksymäin urakoitsijain valmistamat yksityiset kaasujohdot;

7) hoitaa laitoksen tarveaineita ja kalustoa; sekä

8) pitää kaupan kojeita ja tarvikkeita kaasuvälaistusta ja kaasukeitintää varten.

3 §. Kaasulaitoksen tilit ja kassahallinnon hoitaa eri johtosäännön mukaan kaasulaitoksen kassavirasto.

4 §. Kaasulaitoksen palveluksessa on johtaja päällikkönä, käyttöinsinööri, kemisti, johtotyöinsinööri, avustava johtotyöinsinööri, konttoriapulaisia, mestareja sekä kone-, varasto- ja muuta tarpeellista henkilökuntaa.

Joku laitoksen insinööreistä toimii johtajan apulaisena.

5 §. Johtajan valitsee kaupunginvaltuusto viran oltua hallituksen toimesta kolmenkymmenen päivän kuluessa julistettuna siltä haettavaksi ja sen annettua hakijoista lausunnon.

Insinöörit ja kemistin valitsee hallitus virkain oltua sen toimesta julistettuina kolmenkymmenen päivän kuluessa siltä haettaviksi ja johtajan annettua hakijoista lausunnon.

Johtajan apulaisen valitsee hallitus johtajan ehdotuksesta.

¹⁾ Vall. pöytäk. 1, 11, 18 §.

Muut viranpitäjät ottaa toimiinsa johtaja.

6 §. Kaasulaitoksen viranpitäjät ovat Helsingin kaupungin kunnallisten viranpitäjain palvelusehtosäännön yleisten määräysten alaiset.»

Kaupunginvaltuuston hyväksymä ¹⁾ sähkölaitoksen johtosääntö oli seuraava:

„Helsingin kaupungin sähkölaitoksen johtosääntö.

1 §. Helsingin kaupungin sähkölaitoksella, joka lähinnä on kaupungin teknillisten laitosten alainen, on tarkoituksena varustaa kaupunki sähkövalojen ja voimavirralla sekä yleisiin tarpeisiin että yksityiskulutusta varten.

2 §. Sähkölaitoksen tehtävänä on siinä kohden:

- 1) kehittää, hankkia ja jaella sähkövoimaa;
- 2) hoitaa laitoksen laitteiden käyttöä ja kunnossapitoa;
- 3) toimittaa laitoksen tarpeelliset laajennukset;
- 4) sopimuksen mukaan teettää sähköjohtotöitä kaupungissa;
- 5) sillä tavoin kuin siitä erittäin on säädetty katsastaa ja hyväksyä laitoksen johtoverkkoon yhdistettävät ja hallituksen hyväksymäin urakoitsijain valmistamat yksityiset sähköjohtot;
- 6) pitää huoli sähkökatuvalaistuksen hoidosta ja kunnossapidosta;
- 7) hoitaa laitoksen tarveaineita ja kalustoa; sekä
- 8) pitää kaupan sähkötarvikkeita, niinkuin lamppuja, valaistusvälineitä y. m.

3 §. Sähkölaitoksen tilit ja kassahallinnon hoitaa eri johtosäännön mukaan sähkölaitoksen kassavirasto.

4 §. Sähkölaitoksen palveluksessa on johtaja päällikkönä, ensimmäinen käyttöinsinööri, toinen käyttöinsinööri, jakeluosaston ja johtoverkon insinööri, laboratorio-insinööri, konttoriapulaisia, mestareja, johdontarkastajia sekä kone-, varasto- ja muuta tarpeellista henkilökuntaa.

Joku laitoksen insinööreistä toimii johtajan apulaisena.

5 §. Johtajan valitsee kaupunginvaltuusto viran oltua hallituksen toimesta kolmenkymmenen päivän kuluessa julistettuna siltä haettavaksi ja sen annettua hakijoista lausunnon.

Insinöörit valitsee hallitus virkain oltua sen toimesta julistettuina kolmenkymmenen päivän kuluessa siltä haettaviksi ja johtajan annettua hakijoista lausunnon.

Johtajan apulaisen valitsee hallitus johtajan ehdotuksesta.

Muut viranpitäjät ottaa toimiinsa johtaja.

6 §. Sähkölaitoksen viranpitäjät ovat Helsingin kaupungin kunnallisten viranpitäjain palvelusehtosäännön yleisten määräysten alaiset.»

Rakennuskonttorin johtosääntö. Valmisteluvaliokunnan valitsemain ²⁾ asiantuntijain laadittua ehdotuksen uudeksi rakennuskonttorin johtosäännöksi, josta ehdotuksesta kaupungin yleisten töiden hallitus oli antanut lausunnon, päätti ³⁾ kaupunginvaltuusto, joka oli ottanut huomioon erinäiset sekä hallituksen että valmisteluvaliokunnan ehdottamat muutokset ja lisäykset, vahvistaa seuraavan:

¹⁾ Valt. pöytäk. 1. 11. 18 §. — ²⁾ Ks. 1921 vuod. kert. siv. 156. — ³⁾ Valt. pöytäk. 4. 10. 20 §.

„Helsingin kaupungin rakennuskonttorin johtosäännön.

1 §. Helsingin kaupungin rakennuskonttorilla, joka lähinnä on Helsingin kaupungin yleisten töiden hallituksen alainen, on tehtävänä valmistella ja suorittaa kaupungin yleiset työt, lukuunottamatta puhtaanapitohallituksen ja maanviljelyslautakunnan sekä erityisen hallinnon alaisia rakennustöitä.

2 §. Rakennuskonttorin asiana on siinä kohden:

1) suunnitella ja teettää kaupungin yleisten töiden hallituksen valvonnan alaiset satama- ja rautatierakennustyöt;

2) hoitaa kaupungin katuosia ja viemäriverkkoa sekä suunnitella ja teettää hallituksen valvonnan alaiset katu- ja viemärirakennustyöt;

3) luetteloida kaupungin alueella olevat tontit ja tilukset sekä teettää kaupungin geodeettiset työt;

4) hoitaa kaupungin rakennuksia sekä suunnitella ja teettää hallituksen valvonnan alaiset huonerakennustyöt;

5) laatia ehdotukset kaupungin asemakaavan laajentamiseksi, täydentämiseksi ja muuttamiseksi;

6) hoitaa kaupungin puistoja, istutuksia ja puutarhalaitteita sekä suunnitella ja teettää niissä suoritettavat työt;

7) hoitaa konttorin työaineiden, koneiden ja työkalujen varastoa;

8) suorittaa kaupungin rakennusjärjestyksen mukaan konttorille kuuluvat tehtävät; sekä

9) meno- ja tulosääntöehdotuksen laadintaan, laskujen hyväksymiseen ja kirjaanpanoon, inventaukseen sekä kiinteistö- ja kalustoluettelojen laadintaan nähden noudattaa Helsingin kaupungin kassa- ja tililaitosjohtosäännön sekä konttorin tililaitoksen johtosäännön määräyksiä.

3 §. Yhtenäisyyden saavuttamiseksi sellaisissa yleisissä töissä, jotka myös koskevat kaupungin teknillisiä laitoksia ja yleisiä vesi-, kaasu- ja sähköjohtoverkkoja tulee rakennuskonttorin sen lisäksi:

1) laatiessaan ehdotuksia uuden kaupunginosan, kadun tai yleisen paikan laittamiseksi siitä ilmoittaa kaupungin teknillisten laitosten hallitukselle;

2) kiveämis-, kaduntasoitus- ja viemäritöiden ehdotuksia laatiessaan sekä erittäinkin merkittävään määrärahoja semmoisia töitä varten konttorin menosääntöehdotukseen siitä antaa mainitulle hallitukselle tarpeelliset tiedot;

3) teknillisten laitosten puolesta korvausta vastaan tehdä kaupungin katuihin kaikki johtoverkkojen laajentamiseksi, korjaamiseksi ja täydentämiseksi tarpeelliset kaijuu-, täyte- ja kiveämistyöt; sekä

4) teknillisten laitosten toimitusjohtajain kanssa neuvotella yleisten töiden teettämisestä.

4 §. Rakennuskonttori on jaettu seitsemään osastoon, jotka ovat:

1) satama- ja rautatieosasto,

2) katu- ja viemäriosasto,

3) geodeettinen osasto,

4) huonerakennusosasto,

5) kaupunginasemakaava-osasto,

6) puisto-osasto ja

7) varasto-osasto.

5 §. Rakennuskonttorin tilit hoitaa erityisen johtosäännön mukaan rakennuskonttorin tilivirasto, joka on kaupungin yleisten töiden hallituksen alainen.

Rakennuskonttorin kassavirastona on rahatoimikonttori.

6 §. Rakennuskonttorissa palvelevat menosääntöön merkittyinä kaupungininsinööri konttorinpäällikkönä, kaksi työpäällikköä, toinen satama- ja rautatierakennuksia, toinen katu- ja viemäritöitä varten, kaupungingeodeetti, kaupunginarkkitehti, kaupunginasemakaava-arkkitehti, kaupunginpuutarhuri, kaupunginvarastopäällikkö, kaksi avustavaa työpäällikköä, toinen satama- ja rautatierakennuksia, toinen katu- ja viemäritöitä varten, avustava kaupungingeodeetti, avustava kaupunginarkkitehti, avustava kaupunginasemakaava-arkkitehti, kaupunginasemakaava-insinööri, varastokirjanpitäjä, varastonhoitaja ja vahtimestari.

7 §. Kaupungininsinöörin valitsee kaupunginvaltuusto viran oltua kaupungin yleisten töiden hallituksen toimesta kolmenkymmenen päivän kuluessa siltä haettavana sekä hallituksen annettua hakijoista lausunnon.

Työpäälliköt, kaupungingeodeetin, kaupunginarkkitehdin, kaupunginasemakaava-arkkitehdin, kaupunginpuutarhurin ja kaupunginvarastopäällikön valitsee kaupunginvaltuusto virkain oltua hallituksen toimesta kolmenkymmenen päivän kuluessa siltä haettavina sekä kaupungininsinöörin ja hallituksen annettua hakijoista lausunnon.

Muut konttorin menosääntöön merkityt viranpitäjät, paitsi vahtimestaria, valitsee hallitus virkain oltua sen toimesta kolmenkymmenen päivän kuluessa siltä haettavina sekä sittenkuin avustavain työpäällikköjen vaalista asianomaisten työpäällikköjen, avustavan kaupungingeodeetin vaalista kaupungingeodeetin, avustavan kaupunginarkkitehdin vaalista kaupunginarkkitehdin, avustavan kaupunginasemakaava-arkkitehdin ja kaupunginasemakaavainsinöörin vaalista kaupunginasemakaava-arkkitehdin sekä varastokirjanpitäjän ja varastonhoitajan vaalista kaupunginvarastopäällikön lausunto on hankittu.

Menosääntöön merkitsemättömät viranpitäjät sekä rakennusmestarit ja työnjohtajat ottaa kaupungininsinööri asianomaisten osastopäällikköjen ehdotuksesta.

Vahtimestarin ottaa kaupungininsinööri.

8 §. Kaupungininsinöörin asiana on:

1) ylinnä johtaa rakennuskonttorin töitä ja valvoa sen henkilökunnan toimintaa;

2) kaupungin yleisten töiden hallitukselle tehdä esityksiä ja ehdotuksia toimialaansa kuuluvissa asioissa;

3) olla saapuvilla hallituksen kokouksissa ja niissä esitellä rakennuskonttoria kokonaisuudessaan koskevat asiat, ollen esteetön esittelemään muitakin asioita, kun ne koskevat useampaa kuin yhtä konttorin osastoa tai niiden tarkeys näyttää sitä vaativan;

4) allekirjoittaa rakennuskonttorin kirjelmät ja muut lähtevät asiakirjat;

5) valvoa, että yleisten töiden, järjestelyn y. m. piirustukset ja kartat luetteloidaan ja hoidetaan sekä että tarpeellisia diareja ja kalustoluetteloja pidetään;

6) rahatoimikamarin määräyksestä ottaa osaa arvioimis- ja katselmustoimituksiin sekä antaa lausuntoja ja kutsusta olla saapuvilla kamarin kokouksissa;

7) toimittaa kaupungin rakennusjärjestyksen mukaan hänelle kuuluvat tehtävät sekä mitä maistraatti toimivaltansa piirissä hänelle määrää;

8) katsoa, että kaupungin rakennuksissa, rantasilloissa, katuosissa, teissä, viertoteissä, viemärikanavissa y. m. ilmenevät satunnaiset puutteet joutuisesti korjataan; sekä

9) konttorin tiliviraston toimitettua maksuasiakirjain tarkastuksen määrätä maksettavaksi varoja konttorille ja sen tilivirastolle myönnettyistä määrärahoista ellei hallitus anna maksumääräysten antamisvelvollisuutta toiselle henkilölle.

9 §. Satama- ja rautatierakennusten työpäällikön asiana on:

1) satama- ja rautatieosaston päällikkönä johtaa ja valvoo sille kuuluvia töitä;

2) kaupungin yleisten töiden hallitukselle tehdä esityksiä ja ehdotuksia toimialaansa kuuluvissa asioissa sekä olla saapuvilla hallituksen kokouksissa;

3) valmistella ja, ellei kaupungininsinööri ole itselleen varannut esittelyä, hallitukselle esitellä ne toimialaansa koskevat asiat, joiden ratkaisu kuuluu hallitukselle;

4) toisen viranomaisen tahi yksityishenkilön puolesta teettää hallituksen määräämät, kaupungin satama- ja rautatielaitteita koskevat työt;

5) toimia satamahallituksen itseoikeutettuna jäsenenä;

6) satamahallituksen pyynnöstä teettää tarpeelliset korjaukset satamahallituksen hallinnon alaisiin vesirakennuksiin, rantasiltoihin, rantareunustuksiin, kanaviin y. m.;

7) katsoa, että uutistöiden, korjausten ja täydennysten ehdotukset ja kustannusarviot hyvissä ajoin laaditaan;

8) katsoa, että kaikki kaupungin satamia ja rautateitä koskevat piirustukset asianmukaisesti luetteloidaan ja hoidetaan;

9) valvoo päivätyö- ja urakkalistain sekä hänen johdollaan teetetyistä töistä annettujen laskujen tarkkailua ja varustaa ne tilimerkinnällä;

10) antaa kaupunginvarastopäällikölle tietoja osastolle tarpeellisista tarveaineista ja työkaluista;

11) avustaa kaupungininsinööriä sekä hänen kesälomansa aikana ja hänen estyneenä ollessaan astua hänen sijaansa, jos hallitus hänet siihen määrää;

12) muille rakennuskonttorin osastopäälliköille antaa avustusta sekä niitä tietoja, joita hänellä virka-asemansa perustuksella on käytettävänä;

13) vuosittain ennen syyskuun 1 päivää hallitukselle antaa ehdotus seuraavana vuonna teetettävistä töistä piirustuksineen ja kustannusarvioineen;

14) vuosittain ennen huhtikuun loppua hallitukselle antaa lyhyt selonteko osaston lähinnä edellisen vuoden aikaisesta toiminnasta; sekä

15) muutoin suorittaa hallituksen hänelle antamat, hänen toimialaansa kuuluvat työt ja tehtävät.

10 §. Katu- ja viemäritöiden työpäällikön asiana on:

1) katu- ja viemäritöiden päällikkönä johtaa ja valvoo sille kuuluvia töitä;

2) kaupungin yleisten töiden hallitukselle tehdä esityksiä ja ehdotuksia toimialaansa kuuluvissa asioissa sekä olla saapuvilla hallituksen kokouksissa;

3) valmistella ja, ellei kaupungininsinööri ole itselleen varannut esittelyä, hallitukselle esitellä ne toimialaansa koskevat asiat, joiden ratkaisu kuuluu hallitukselle;

4) toisen viranomaisen tahi yksityishenkilön puolesta teettää hallituksen määräämät kaupungin katuja ja lokaviemäreitä koskevat työt;

5) katsoa, että uutistöiden, korjausten ja täydennysten ehdotukset ja kustannusarviot hyvissä ajoin laaditaan;

6) katsoa, että kaikki kaupungin katuja ja lokaviemärejä koskevat piirustukset asianmukaisesti luetteloidaan ja hoidetaan;

7) valvoo päivätyö- ja urakkalistain sekä hänen johdollaan teetetyistä töistä annettujen laskujen tarkkailua ja varustaa ne tilimerkinnällä;

8) antaa kaupunginvarastopäällikölle tietoja osastolle tarpeellisista tarveaineista ja työkaluista;

9) maistraatin määräyksestä ottaa osaa katselmuksiin, katsastuksiin ja muihin toimituksiin, joita kaupungin rakennusjärjestyksen määräykset voivat aiheuttaa;

10) pyynnöstä osoittaa, miten yksityisten työt sekä kadun kiveämiseksi ja parantamiseksi että myös viemärikanavan teettämiseksi katuun on toimitettava, ollen jälkimmäisessä tapauksessa ohjeet annettava asiasta erittäin annettuja määräyksiä noudattaen;

11) avustaa kaupungininsinööriä sekä hänen kesälomansa aikana ja hänen estyneenä ollessaan astua hänen sijaansa, jos hallitus hänet siihen määrää;

12) muille rakennuskonttorin osastopäälliköille antaa avustusta sekä niitä tietoja, joita hänellä virka-asemansa perustuksella on käytettävänä;

13) vuosittain ennen syyskuun 1 päivää hallitukselle antaa ehdotus seuraavana vuonna teetettävistä töistä piirustuksineen ja kustannusarvioineen;

14) vuosittain ennen huhtikuun loppua hallitukselle antaa lyhyt selonteko osaston lähinnä edellisen vuoden aikaisesta toiminnasta; sekä

15) muutoin suorittaa hallituksen hänelle antamat, hänen toimialaansa kuuluvat työt ja tehtävät.

11 §. Kaupungingeodeetin asiana on:

1) geodeettisen osaston päällikkönä johtaa ja valvoa sille kuuluvia töitä;

2) kaupungin yleisten töiden hallitukselle tehdä esityksiä ja ehdotuksia toimialaansa kuuluvissa asioissa sekä kutsusta olla saapuvilla hallituksen kokouksissa;

3) valmistella ja, ellei kaupungininsinööri ole itselleen varannut esittelyä, hallitukselle esitellä ne toimialaansa koskevat asiat, joiden ratkaisu kuuluu hallitukselle;

4) pitää kaupungin tonttikirjaa ja siitä antaa todistuksia;

5) toimittaa tontinmittaukset ja antaa mittauskirjat;

6) tontinomistajan pyynnöstä toimittaa rajalinjain viitoitus ja rakennuspaikkain paalutus rakennettavalla tontilla sekä osoittaa jalkakäytävän korkeus kivijalan ja portaiden asettamiseksi;

7) ottaa osaa kaupungin maata ja kiinteistöjä koskeviin katselmustoimituksiin, toimittaa mittaukset ja laatia näitä toimituksia varten tarpeelliset kartat sekä tehdä niistä pöytäkirja;

8) teettää rakennuskonttorille tarpeelliset geodeettiset työt, niinkuin kaupunginasemakaavan järjestelyä ja laajentamista sekä huvila- ja asuintonttien jaoitusta y. m. varten tarpeelliset mittaukset;

9) katsoa, että geodeettisiin töihin kuuluvat kartat ja asiakirjat asianmukaisesti luetteloidaan, hoidetaan ja täydennetään;

10) vuosittain ennen syyskuun 1 päivää hallitukselle antaa ehdotus seuraavana vuonna teetettävistä töistä piirustuksineen ja kustannusarvioineen;

11) vuosittain ennen huhtikuun loppua hallitukselle antaa lyhyt selonteko osaston lähinnä edellisen vuoden aikaisesta toiminnasta;

12) maistraatin tahi rahatoimikamarin määräyksestä toimittaa ne tehtävät, mitkä rakennusjärjestyksen, rahatoimikamarin ohjesäännön tahi muiden annettujen määräysten mukaan voidaan hänelle antaa; sekä

13) muutoin suorittaa hallituksen tahi kaupungininsinöörin hänelle antamat, hänen toimialaansa kuuluvat työt ja tehtävät.

12 §. Kaupunginarkkitehdin asiana on:

1) huonerakennusosaston päällikkönä johtaa ja valvoa sille kuuluvia töitä;

2) kaupungin yleisten töiden hallitukselle tehdä esityksiä ja ehdotuksia toimialaansa kuuluvissa asioissa sekä olla saapuvilla hallituksen kokouksissa;

3) valmistella ja, ellei kaupungininsinööri ole itselleen varannut esittelyä, hallitukselle esitellä ne toimialaansa koskevat asiat, joiden ratkaisu kuuluu hallitukselle;

4) laatia ehdotuksia kaikiksi kaupungin talojen korjauksiksi ja hallituksen silmälläpidon alaisiksi uutisrakennuksiksi sekä johtaa näitä töitä;

5) tarkastaa kaupungin vuokralle antamille alueille teetettävään rakennus-yritysten piirustukset ja niistä antaa lausunto, kun rahatoimikamari sitä hallitukselta vaatii;

6) katsoa, että kaikki kaupungin rakennuksia koskevat piirustukset asianmukaisesti luetteloidaan ja hoidetaan;

7) syyskuun 1 päivään vuosittain rahatoimikonttorille antaa tieto kaupungin rakennusten palovakuutusarvosta;

8) valvoa päivätyö- ja urakkalistain sekä hänen johdollaan teetetyistä töistä annettujen laskujen tarkkailua ja varustaa ne tilimerkinnällä;

9) antaa kaupungin varastopäällikölle tietoja osastolle tarpeellisista tarveaineista ja työkaluista;

10) maistraatin määräyksestä ottaa osaa katselmuksiin, katsastuksiin ja muihin toimituksiin, joita kaupungin rakennusjärjestyksen määräykset voivat aiheuttaa;

11) kutsusta olla saapuvilla maistraatin ja rahatoimikamarin kokouksissa;

12) muille rakennuskonttorin osastopäälliköille antaa avustusta sekä niitä tietoja, joita hänellä virka-asemansa perustuksella on käytettävänä;

13) vuosittain ennen syyskuun 1 päivää hallitukselle antaa ehdotus seuraavana vuonna teetettävistä töistä piirustuksineen ja kustannusarvioineen;

14) vuosittain ennen huhtikuun loppua hallitukselle antaa lyhyt selonteko osaston lähinnä edellisen vuoden aikaisesta toiminnasta; sekä

15) muutoin suorittaa hallituksen tahi kaupungininsinöörin hänelle antamat, hänen toimialaansa kuuluvat työt ja tehtävät.

13 §. Kaupunginasemakaava-arkkitehdin asiana on:

1) kaupunginasemakaavaosaston päällikkönä johtaa ja valvoa sille kuuluvia töitä;

2) kaupungin yleisten töiden hallitukselle tehdä esityksiä ja ehdotuksia toimialaansa kuuluvissa asioissa sekä olla saapuvilla hallituksen kokouksissa;

3) valmistella ja, ellei kaupungininsinööri ole itselleen varannut esittelyä, hallitukselle esitellä ne toimialaansa koskevat asiat, joiden ratkaisu kuuluu hallitukselle;

4) laatia ehdotuksia kaupunginasemakaavan laajentamiseksi, muuttamiseksi ja täydentämiseksi;

5) katsoa, että kaikki osastolle kuuluvat piirustukset, kartat ja asiakirjat asianmukaisesti luetteloidaan ja hoidetaan;

6) muille rakennuskonttorin osastopäälliköille antaa avustusta sekä niitä tietoja, joita hänellä virka-asemansa perustuksella on käytettävänä;

7) vuosittain ennen syyskuun 1 päivää hallitukselle antaa ehdotus seuraavana vuonna teetettävistä töistä piirustuksineen ja kustannusarvioineen;

8) vuosittain ennen huhtikuun loppua hallitukselle antaa lyhyt selonteko osaston lähinnä edellisen vuoden aikaisesta toiminnasta; sekä

9) muutoin suorittaa hallituksen tahi kaupungininsinöörin hänelle antamat, hänen toimialaansa kuuluvat työt ja tehtävät.

14 §. Kaupunginpuutarhurin asiana on:

1) puisto-osaston päällikkönä johtaa ja valvoa sille kuuluvia töitä;

2) kaupungin yleisten töiden hallitukselle tehdä esityksiä ja ehdotuksia toimialaansa kuuluvissa asioissa sekä kutsusta olla saapuvilla hallituksen kokouksissa;

3) valmistella ja, ellei kaupungininsinööri ole itselleen varannut esittelyä, hallitukselle esitellä ne toimialaansa koskevat asiat, joiden ratkaisu kuuluu hallitukselle;

4) katsoa, että kaupungin puistot, istutukset ja puutarhalaitteet niihin kuuluvine laitoksineen suojellaan ja hoidetaan;

5) vuosittain budjetin tultua vahvistetuksi hallitukselle antaa ehdotus istutusten kunnossapitomäärärahan jakamiseksi;

6) valvoa, että kaupungin maan vuokraajat ja muut yksityishenkilöt täyttävät istutuksiin nähden ottamansa velvollisuudet;

7) katsoa, että kaikki kaupungin puistoja, istutuksia ja puutarhalaitteita koskevat piirustukset, asemakaavat ja kartat asianmukaisesti luetteloidaan ja hoidetaan;

8) valvoa päivätyö- ja urakkalistain sekä hänen johdollaan teetetyistä töistä annettujen laskujen tarkkailua ja varustaa ne tilimerkinnällä;

9) antaa kaupunginvarastopäällikölle tietoja osastolle tarpeellisista tarveaineista ja työkaluista;

10) muille rakennuskonttorin osastopäälliköille antaa avustusta sekä niitä tietoja, joita hänellä virka-asemansa perustuksella on käytettävänä;

11) vuosittain ennen syyskuun 1 päivää hallitukselle antaa ehdotus seuraavana vuonna teetettävistä töistä kustannusarvioineen ja tarpeen mukaan myös piirustuksineen;

12) vuosittain ennen huhtikuun loppua hallitukselle antaa lyhyt selonteko osaston lähinnä edellisen vuoden aikaisesta toiminnasta; sekä

13) muutoin suorittaa hallituksen tahi kaupungininsinöörin hänelle antamat, hänen toimialaansa kuuluvat työt ja tehtävät.

15 §. Kaupunginvarastopäällikön asiana on:

1) varasto-osaston päällikkönä johtaa ja valvoa sille kuuluvia töitä;

2) kaupungin yleisten töiden hallitukselle tehdä esityksiä ja ehdotuksia toimialaansa kuuluvissa asioissa sekä kutsusta olla saapuvilla hallituksen kokouksissa;

3) valmistella ja, ellei kaupungininsinööri ole itselleen varannut esittelyä, hallitukselle esitellä ne toimialaansa koskevat asiat, joiden ratkaisu kuuluu hallitukselle;

4) valvoa, että rakennuskonttorin rakennusaineiden, koneiden ja työkalujen varasto asianmukaisesti luetteloidaan, hoidetaan ja palovakuutetaan;

5) yksissä neuvoin asianomaisen osastopäällikön tahi hänen siihen määräämänsä rakennusmestarin kanssa ostaa sellaisia rakennuskonttorin töissä tarpeellisia tarveaineita, koneita ja työkaluja, joiden arvo ei ylitä hallituksen vahvistamaa ylintä määrää, sekä niistä tehdä ostosopimuksia;

6) hallitukselle tehdä ehdotuksia sellaisten rakennuskonttorin töissä tarpeellisten tarveaineiden, koneiden ja työkalujen ostosta, joiden arvo ylittää 5 kohdassa mainitun ylimmän määrän, sekä hankkia niistä hankintatarjouksia;

7) toimittaa rakennuskonttorin asianomaisille osastopäälliköille ja niille

kaupungin muiden laitosten päälliköille, jotka teettävät kunnallisia rakennustöitä, tarpeellisten tarveaineiden ja työkalujen tilausliput;

8) pitää kaupungin varastoon hankittujen ja siitä toimitettujen tavarain sekä tavarain hankintaa ja toimittamista koskevain sopimusten luetteloja;

9) katsoa, että laskut kaupungin varastosta suoritetuista tavaroista kuukausittain annetaan;

10) valvoa varaston kirjanpitoa;

11) kuukausittain tahi tarpeen mukaan useammin kaupungininsinöörille tehdä ehdotuksia varastosta toimitetuille tarveaineille pantavain yksikköhintain muutoksiksi;

12) vuosittain ennen syyskuun 1 päivää hallitukselle antaa ehdotus osaston seuraavan vuoden budjetiksi;

13) vuosittain ennen huhtikuun loppua hallitukselle antaa lyhyt selonteko osaston lähinnä edellisen vuoden aikaisesta toiminnasta; sekä

14) muutoin suorittaa hallituksen tahi kaupungininsinöörin hänelle antamat, hänen toimialaansa kuuluvat työt ja tehtävät.

16 §. Avustavain työpäällikköjen, jotka lähinnä ovat asianomaisten osastopäällikköjen alaiset, asiana on:

1) osastopäällikön antamain ohjeiden mukaan valvoa johdettavikseen annettuja töitä;

2) avustaa piirustusten ja kustannusarvioiden laadinnassa sekä ottaa osaa työlistain ja laskujen tarkastukseen;

3) osastopäällikön kesäloman aikana ja estyneenä ollessa astua hänen sijaansa; sekä

4) muutoin suorittaa kaupungin yleisten töiden hallituksen, kaupungininsinöörin tahi osastopäällikön heille antamat tehtävät.

17 §. Avustavan kaupungingeodeetin, joka lähinnä on kaupungingeodeetin alainen, tulee:

1) kaupungingeodeetin ohjeiden mukaan suorittaa tämän toimialaan kuuluvat tehtävät, jotka hänelle annetaan;

2) kaupungingeodeetin kesäloman aikana ja estyneenä ollessa astua hänen sijaansa; sekä

3) muutoin suorittaa kaupungin yleisten töiden hallituksen, kaupungininsinöörin tahi kaupungingeodeetin hänelle antamat tehtävät.

18 §. Avustavan kaupunginarkkitehdin, joka lähinnä on kaupunginarkkitehdin alainen, tulee:

1) kaupunginarkkitehdin antamain ohjeiden mukaan valvoa johdettavikseen annettuja töitä;

2) avustaa piirustusten ja kustannusarvioiden laadinnassa sekä ottaa osaa työlistain ja laskujen tarkastukseen;

3) kaupunginarkkitehdin kesäloman aikana ja estyneenä ollessa astua hänen sijaansa; sekä

4) muutoin suorittaa kaupungin yleisten töiden hallituksen, kaupungininsinöörin tahi kaupunginarkkitehdin hänelle antamat tehtävät.

19 §. Avustavan kaupunginasemakaava-arkkitehdin, joka on lähinnä kaupunginasemakaava-arkkitehdin alainen, tulee:

1) kaupunginasemakaava-arkkitehdin antamain ohjeiden mukaan olla apuna laadittaessa kaupunginasemakaavan laajennus-, muutos- ja täydennysehdotuksia sekä muissa rakennuskonttorin kaupunginasemakaavaosaston töissä;

2) kaupunginasemakaava-arkkitehdin kesäloman aikana ja estyneenä ollessa astua hänen sijaansa; sekä

3) muutoin suorittaa kaupungin yleisten töiden hallituksen, kaupungin-insinöörin tai kaupunginasemakaava-arkkitehdin hänelle antamat tehtävät.

20 §. Kaupunginasemakaavainsinöörin, joka lähinnä on kaupunginasemakaava-arkkitehdin alainen, tulee:

1) kaupunginasemakaava-arkkitehdin antamain ohjeiden mukaan olla apuna laadittaessa niitä kaupunginasemakaavan laajennus-, muutos- ja täydennys ehdotuksia, joissa insinööriammatin tietoja on tarpeen;

2) yksissä neuvoin rakennuskonttorin asianomaisen osastopäällikön kanssa laatia suunnitelmia jaoitettavina tahi järjestettävänä olevien alueiden kanavoimiseksi sekä uusien tahi uusittaviksi ehdotettujen katujen lopulliset tasolinjat tarpeellisine kustannusarvioineen;

3) tarpeen mukaan ja sikäli kuin aikansa sallii avustaa konttorin muita osastopäälliköjä; sekä

4) muutoin suorittaa kaupungin yleisten töiden hallituksen, kaupungin-insinöörin tahi kaupunginasemakaava-arkkitehdin hänelle antamat tehtävät.

21 §. Varastokirjanpitäjän, joka on lähinnä kaupunginvarastopäällikön alainen, tulee:

1) kaupunginvarastopäällikön antamain ohjeiden mukaan hoitaa rakennuskonttorin varasto-osaston kirjanpitoa;

2) katsoa että viikkoraportit tarveaineiden kulumisesta aikansa saapuvat varastosta, sekä tarkastaa ne;

3) vastaanottaa ja merkitä kaikkien osastojen tavarain ostoja koskevat tilausliput;

4) olla apuna varaston vuosi-inventtauksessa;

5) maksettujen laskujen johdolla luetteloida uusi kalusto;

6) kaupunginvarastopäällikön kesäloman aikana tahi estyneenä ollessa astua hänen sijaansa; sekä

7) muutoin suorittaa kaupungin yleisten töiden hallituksen, kaupungin-insinöörin tahi kaupunginvarastopäällikön hänelle antamat tehtävät.

22 §. Varastonhoitajan, joka lähinnä on kaupunginvarastopäällikön alainen, tulee:

1) kaupunginvarastopäällikön valvonnan alaisena hoitaa ja huoltaa rakennuskonttorin tarveaineiden, koneiden ja työkalujen varaston sekä siitä pitää luetteloa;

2) vastaanottaa mitä varastoon toimitetaan ja sieltä antaa, mitä asianmukaisessa järjestyksessä tilataan; sekä

3) muutoin suorittaa kaupungin yleisten töiden hallituksen, kaupungin-insinöörin tahi kaupunginvarastopäällikön hänelle antamat tehtävät.

23 §. Rakennuskonttorin muiden viranpitäjien tehtävät määräävät asianomaiset osastopäälliköt.

24 §. Rakennuskonttorin viranpitäjät ovat Helsingin kaupungin kunnallisten viranpitäjien palvelusehtosäännön yleisten määräysten alaiset.»

Rakennuskonttorin tililaitoksen johtosääntö. Kaupunginvaltuusto vahvisti¹⁾ rakennuskonttorin tililaitoksen johtosäännön seuraavana:

„Helsingin kaupungin rakennuskonttorin tililaitoksen johtosääntö.

1 §. Helsingin kaupungin rakennuskonttorin tililaitoksella, joka on kaupungin yleisten töiden hallituksen alainen, on tehtävänä tämän johtosäännön ja Helsingin kaupungin kassa- ja tililaitosjohtosäännön määräyksiä noudat-

¹⁾ Valt. pöytäk. 20. 12. 12 §.

taen hoitaa rakennuskonttorin, puhtaanapitolaitoksen sekä erityisen hallinnon alaisten rakennustöiden tilejä.

2 §. Tililaitoksen henkilökuntana ovat kamreeri ja kirjanpitäjä, kumpikin menosäännöllä, sekä tarpeellinen määrä konttoriapulaisia.

Kamreerin valitsee kaupunginvaltuusto viran oltua kaupungin yleisten töiden hallituksen toimesta kolmenkymmenen päivän kuluessa siltä haettavana sekä hallituksen annettua lausunnon hakijoista.

Kirjanpitäjän asettaa hallitus viran oltua sen toimesta kolmenkymmenen päivän kuluessa siltä haettavana sekä kamreerin annettua lausunnon hakijoista.

Konttoriapulaiset ottaa kamreeri.

3 §. Kamreerin asiana on:

1) johtaa ja lähinnä valvoa tililaitokselle kuuluvia töitä;

2) olla saapuvilla kaupungin yleisten töiden hallituksen ja kutsusta myös puhtaanapitohallituksen kokouksissa;

3) kaupungin yleisten töiden hallitukselle tehdä tililaitosta koskevia esityksiä ja ehdotuksia;

4) valmistella ja, ellei kaupungininsinööri ole itselleen varannut esittelyä, yleisten töiden hallitukselle esitellä tililaitosta koskevat asiat;

5) allekirjoittaa tililaitoksen kirjelmät ja muut lähtevät asiakirjat;

6) kaupungin yleisten töiden hallituksen ja puhtaanapitohallituksen kokouksiin laatia luettelo maksumääräyksistä, jotka on annettu asianomaisen hallituksen lähinnä edellisen kokouksen jälkeen;

7) tarkastaa laskut ja muut maksukirjat, katsoa että niissä on oikea tili-merkintä sekä huolehtia niiden maksettaviksi määräämisestä sillä tavoin kuin kaupungin yleisten töiden hallitus tahi puhtaanapitohallitus päättää;

8) kaupungin yleisten töiden hallitukselle ja puhtaanapitohallitukselle ajoissa ilmoittaa, milloin myönnetty määrärahat eivät enää maksuihin riitä;

9) laatia tiliviraston tilinpäätökset;

10) erityisen hallinnon alaisten rakennustöiden tileihin nähden noudattaa mitä niistä on erityisesti säädetty;

11) ennen kunkin kuukauden 15 päivää rahatoimikonttoriin ja revisionikonttoriin antaa säädettyt kuukausibilanssit;

12) ennen kunkin vuoden helmikuun 1 päivää rahatoimikonttoriin antaa ne tiedot, mitkä ovat tarpeelliset kaupungin yleistilipäätöksen laadintaa varten; sekä

13) antaa kaupungin yleisten töiden hallituksen ja puhtaanapitohallituksen vuosikertomuksia varten tarvittavia taloudellista laatua olevia tietoja.

4 §. Kirjanpitäjän asiana on:

1) kamreerin ohjeiden mukaisesti pitää sekä tililaitoksen järjestelmällinen kirjanpito että sellainen erikoiskirjanpito, jota rakennuskonttorin ja puhtaanapitolaitoksen toiminnan laatuun nähden saattaa katsoa tarpeelliseksi;

2) ylipäätään avustaa kamreeria laitoksen töissä; sekä

3) kamreerin kesäloman aikana ja estyneenä ollessa astua hänen sijaansa.

5 §. Konttoriapulaisten asiana on avustaa kamreeria ja kirjanpitäjää tililaitoksen kirjanpito- ja konttoritöissä.

6 §. Tililaitoksen viranpitäjät ovat Helsingin kaupungin kunnallisten viranpitäjien palvelusehtosäännön yleisten määräysten alaiset.»

¹ *Kaupungin kansanpuistojen valvojan johtosääntö.* Sittenkun rahatoimikamari täyttäen kaupunginvaltuuston vuonna 1920 antaman ¹⁾ tehtävän oli lähettänyt ehdotuksen kaupungin kansanpuistojen valvojan johtosäännöksi, minkä ehdotuksen valtuuston valmisteluvaliokunta oli jonkinverran uudestilaatinut, osin saattaakseen sen muiden kaupunginvaltuuston vahvistamain johtosääntöjen mukaiseksi, osin koska ehdotus muodolliselta kannalta kaipasi tarkistamista, päätti ²⁾ kaupunginvaltuusto vahvistaa valmisteluvaliokunnan laatiman johtosäännön seuraavana:

„Helsingin kaupungin kansanpuistojen valvojan johtosääntö.

1 §. Kaupungin kansanpuistojen valvojan, joka on lähinnä rahatoimikamarin alainen ja jonka tulee omata luonnontieteellinen sivistys, valitsee kaupunginvaltuusto kamarin ehdotuksesta.

2 §. Valvojan velvollisuutena on:

1) pitää silmällä kaupungin kansanpuistojen sekä niissä olevien rakennusten ja laitosten voimassapitoa ynnä järjestyksen ylläpitämistä niissä;
2) toimia kaupungin Korkeasaarella olevan eläintarhan johtajana;
3) järjestää ja valvoa luonnonsuojelusta kaupungille kuuluvalla maalla;
4) ottaa kansanpuistoille, eläintarhalle ja luonnonsuojelukselle tarpeellisen henkilökunta;

5) valvoa kansanpuistojen ravintoloja;

6) valvoa ja edistää kulkuneuvojen kehitystä kaupungin kansanpuistoihin;

7) rahatoimikamariin antaa ehdotuksia ja lausuntoja toimialaansa kuuluvissa sekä kansanpuistojen ravintolain vuokraamista koskevista asioista;

8) meno- ja tulosääntöehdotuksen laadintaan, kannantavarain säilytykseen ja kirjanpitoon, laskujen hyväksymiseen ja kirjaanpanoon, inventaukseen ja kalustoluetteloiden laadintaan nähden noudattaa Helsingin kaupungin kassa- ja tililaitosjohtosäännön määräyksiä;

9) vuosittain maaliskuun kuluessa rahatoimikamariin antaa kertomus lähinnä edellisen vuoden aikaisesta toiminnastaan;

10) muutoin antaa sitä virka-apua, jota rahatoimikamari tai kaupungin johtajat häneltä pyytävät; sekä

11) rahatoimikamarin määrättävinä aikoina ja paikassa olla yleisön tavattavana.

3 §. Valvoja on Helsingin kaupungin kunnallisten viranpitäjain palvelusehtosäännön yleisten määräysten alainen.

4 §. Valvojan kassa- ja tilivirastona on rahatoimikonttori.»

Halkokonttorin ohjesääntö. Halkotoimikunnan^{*} lähettämä ehdotus kaupungin halkokonttorin ohjesäännöksi ei aiheuttanut ³⁾ toimenpidettä kaupunginvaltuuston puolelta, koska kaupunginvaltuusto jo oli päättänyt halkokonttorin vähitellen lakkautettavaksi.

Väliaikaisen toisen jaoston perustaminen raastuvanoikeuden toiselle osastolle. Huomauttaen, että työ raastuvanoikeuden toisella osastolla, jonka tuli käsitellä ja ratkaista riitoja muutosta taloon ja talosta, vararikko-, pesäero- ja vuosihaastejuttuja y. m., oli suuresti lisääntynyt, esitti yhteinen raastuvan-

¹⁾ Ks. 1920 vuod. kert. siv. 45. — ²⁾ Valt. pöytäk. 4. 10. 9 §. — ³⁾ S:n 22. 2. 24 § ja 31. 5. 26 §.

oikeus myönnettäväksi 8,445:80 markan kuukautista määrärahaa, helmi-kuun 1 p:stä toistaiseksi ja enintään kuudeksi kuukaudeksi, mikä määräraha käytettäisiin kahden ylimääräisen neuvosmiehen ja yhden vahtimestarin-apulaisen palkkaamiseen sekä osaston vakinaisen henkilökunnan palkka-etujen parantamiseen. Yllämainitun työvoiman lisäämysten johdosta kävisi mahdolliseksi jakaa osaston työ kahdelle jaostolle. Kaupunginvaltuusto, joka havaitsi ehdotetun jaoston perustamisen tarpeelliseksi, myöntyi¹⁾ esitykseen, paitsi mikäli koski vahtimestarinapulaisen tointa, sekä määräsi, että päätöksestä aiheutuneet menot, 6,945:80 markkaa kuukaudessa, oli suoritettava menosääntöön merkitystä määrärahasta Uusien virkain palkat.

Ulosottoapulaisten lukumäärän lisääminen. Maistraatin esityksestä²⁾ kaupunginvaltuusto oikeuttaa rikostuomioiden toimeenpanijan edelleen vuoden loppuun palkkaamaan yhden ylimääräisen ulosottoapulaisen rikostuomioiden toimeenpanijan kansliaan 15,800 markan vuotuisin palkkioin suoritettavaksi valtuuston käyttövaroista Kaupungin virastot nimisen pääluokan kohdalla. Tämän yhteydessä tehty anomus 750 markan määrärahan myöntämisestä raitiotievuosilipun lunastamista varten yllämainitulle ulosottoapulaiselle evättiin, koska puheenalaiset menot katsottiin voitavan suorittaa maistraatin tarverahoista.

Sittemmin oikeutettiin³⁾ avustava rikostuomioiden toimeenpanija touko-kuun 1 p:stä entisten lisäksi palkkaamaan 4 ulosottoapulaista 4,000 markan vuosipalkoin säädettyine kalliinajanlisäyksineen, ja oli päätöksestä aiheutuneet menot kertomusvuonna suoritettava Sekalaiset menot nimisen pääluokan kohdalle merkityistä määrärahoista uusien virkain palkkoja ja kalliinajanlisäyksiä varten.

Rikostuomioiden toimeenpanijan kanslian viranpitäjän asettaminen vakinaiselle palkkasäännölle. Avustavan rikostuomioiden toimeenpanijan tekemän ja maistraatin puoltaman esityksen rikostuomioiden toimeenpanijan kanslian kahden kanslia-apulaisen ja viiden ulosottoapulaisen asettamisesta vakinaiselle palkkasäännölle kaupunginvaltuusto epäsi⁴⁾, koska yhteismäärärahasta palkattujen viranpitäjän palkkaedut jo oli järjestetty⁵⁾.

Ylimääräisen ulosottoapulaisen palkkaaminen ensimmäiselle kaupunginvoudille. Maistraatin esityksestä päätti⁶⁾ kaupunginvaltuusto 1923 vuoden menosääntöön merkittäväksi 18,000 markan määrärahan ylimääräisen ulosottoapulaisen palkkaamiseksi ensimmäiselle kaupunginvoudille.

Tutkinnon suorittaneen satamakatsantomiehen asettaminen Helsinkiin. Sittenkun merenkulkuhallitus oli tehnyt esityksen tutkinnon suorittaneen satamakatsantomiehen asettamisesta Helsinkiin ja satamahallitus esityksestä antamassaan lausunnossa oli ehdottanut sen evättäväksi, päätti⁷⁾ kaupunginvaltuusto panna asian pöydälle sekä kehoittaa valmisteluvaliokuntaa hankki-maan merenkulkuhallituksen lausunnon ja, jos tarpeelliseksi havaittiin, uuden lausunnon satamahallitukselta.

Määräraha revisionikonttorin yhden väliaikaisen apulaisen viran hoidallamiseksi. Kun revisionikonttorin reviisori J. Toiviainen vuonna 1921 kansanedustajan varamiehenä oli kutsuttu eduskuntaan, päätti⁸⁾ kaupunginvaltuusto vapauttaa hänet erinäisistä tehtävistään revisionikonttorissa, ollen hän velvollinen luovuttamaan kolmanneksen reviisorinvirkaan liittyvistä palkka-

¹⁾ Valt. pöytäk. 25. 1. 13 §. — ²⁾ S:n 25. 1. 8 §. — ³⁾ S:n 19. 4. 2 §. — ⁴⁾ S:n 15. 11. 3 §. — ⁵⁾ Ks. tätä kert. siv. 60. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 13. 12. 10 §. — ⁷⁾ S:n 20. 12. 6 §. — ⁸⁾ Ks. 1921 vuod. kert. siv. 215.

eduista, millä säästöllä oli palkattava konttoriin ylimääräinen apulainen. Sitten anoi revisionikonttori, että mainitun väliaikaisen revisorinviran saisi säilyttää senkin jälkeen kuin herra Toivainen oli eronnut virastaan ja virkaan liittyvät tehtävät oli uskottu sijaiselle. Kaupunginvaltuusto myöntyi¹⁾ esitykseen ja osoitti ylimääräisen revisorinapulaisen palkkaamiseen vuoden loppuosaaksi 3,100 markkaa suoritettavaksi menosääntöön merkitystä määrärahasta Uusien virkain palkat.

Erinäisten revisionikonttorin virkain uudestijärjestäminen. Revisionikonttorin esityksestä päätti²⁾ kaupunginvaltuusto 1923 vuoden alusta konttoriin perustettavaksi avustavan revisorinviran, sijoitettavaksi 10 palkkaluokkaan; konttorin yhteismäärärahasta palkattujen revisioniapulaisten luvun samasta ajankohdasta vähennettäväksi 9:stä 5:teen sekä kaikki merkittäviksi vakinaiseen palkkasääntöön, 3 5:nteen ja 2 4:nteen palkkaluokkaan; sekä 1923 vuoden menosääntöön merkittäväksi 14,400 markan määrärahan ylimääräisen tai tilapäisen revisioniapulaisen palkkaamista varten.

Palkkalautakunnan lakkauttaminen. Kun toimitetun palkanjärjestelyn³⁾ johdosta joukko palkkalautakunnalle aikaisemmin kuuluneita kysymyksiä oli jätetty rahatoimikamarin ratkaistaviksi, esitti lautakunta, että kamari käsitteisi kaikki palkkakysymykset sekä että lautakunta vapautettaisiin tehtävästään 1923 vuoden alusta lukien. Esityksestä antamassaan lausunnossa ehdotti rahatoimikamari, että palkkalautakunta pysytettäisiin, mutta että sen kokoonpano muutettaisiin siten, että sen puheenjohtajana toimisi joku kaupunginjohtajista ja sihteerinä joku kamarin sihteeristä.

Eväen rahatoimikamarin ehdotuksen päätti⁴⁾ kaupunginvaltuusto lakkauttaa palkkalautakunnan tammikuun 1 p:stä 1923 lukien, ja antaa rahatoimikamarin toimeksi tästä ajankohdasta lukien toistaiseksi hoitaa voimassa olevien määräysten mukaan palkkalautakunnalle kuuluvat tehtävät; kehoittaa palkkalautakuntaa irtisanomaan sihteerinsä maaliskuun 1 p:än 1923 ja muun henkilökuntansa tammikuun 1 p:än samaa vuotta; määrätä palkkalautakunnan sihteerin tammikuun 1 p:stä helmikuun 28 p:än mainittua vuotta avustamaan asianomaista rahatoimikamarin esittelijää palkka-asiaien valmistelussa; sekä kehoittaa kamaria ryhtymään edellä olevasta päätöksestä johtuviin toimenpiteisiin.

Evälty esitys raittiusvalvojan luvun lisäämisestä. Raittiuslautakunnan esityksen neljännen raittiusvalvojan asettamisesta, jotta kävisi mahdolliseksi tehokkaammin valvoa kieltolain noudattamista, kaupunginvaltuusto epäsi⁵⁾.

Huomauttaen, että kaupungin palveluksessa olevat kolme raittiusvalvojaa lukuisiin kieltolakirikoksiin ja työnsä laatuun katsoen olivat liian vähälukuiset, teki raittiuslautakunta uuden esityksen neljännen raittiusvalvojan asettamisesta 1923 vuoden alusta, mutta päätti⁶⁾ kaupunginvaltuusto evätä puheenalaisen esityksen, koska kieltolain noudattamisen valvonta etusijassa kuuluu vakinaiselle järjestysvallalle.

Evälty esitys raittiuspoliisien määräämisestä. Raittiuslautakunnan esityksen, että raittiuspoliiseiksi määrättäisiin raittiusvalvojat J. E. Leivo ja F. F. Nyström sekä että näille hankittaisiin oikeus kotietsintäin toimittamiseen, kaupunginvaltuusto epäsi⁷⁾.

Erinäisten kunnallisten virkain lakkauttaminen. Toimitetun palkanjärjestelyn aiheuttamien suurten menojen johdosta oli rahatoimikamari otta-

¹⁾ Valt. pöytäk. 22. 3. 14 §. — ²⁾ S:n 20. 12. 7 §. — ³⁾ Ks. tätä kert. siv. 50. —

⁴⁾ Valt. pöytäk. 15. 11. 6 §. — ⁵⁾ S:n 8. 3. 21 §. — ⁶⁾ S:n 1. 11. 23 §. — ⁷⁾ S:n 30. 8. 26 §.

nut harkittavakseen kysymyksen, eikä kunnan viranpitäjän lukua voitaisi vähentää. Kamarin ehdotuksen mukaisesti päätti ¹⁾ kaupunginvaltuusto sittemmin huhtikuun 1 p:stä 1923 lakkauttaa pohjoisen piirin aluelääkäriin-viran, terveydenhoitolautakunnan naislääkäriin-viran, Harjun torin kauppahallin kaitsijantoimen ja rakennuskonttorin vanhemman metsänvartijan-toimen, ja tammikuun 1 p:stä 1923 lukien niinkään lakkauttaa kaupunginvaltuuston toisen notaarinviran sekä antaa terveydenhoitolautakunnalle tehtäväksi laatia ehdotuksen pohjoisen piirin aluelääkäriin virka-alueen jakamisesta kaupungin muiden aluelääkärien kesken sekä muista siitä ehkä aiheutuvista toimenpiteistä.

Budjetinkäsittelyn yhteydessä päätti ²⁾ kaupunginvaltuusto, että yksi avoimma oleva terveyspoliisin desinfioitsijantoini, joka ei ollut välttämätön, oli lakkautettava tammikuun 1 p:stä 1923.

Kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ sairaalain tiliviraston yhden konttori-apulaisen toimen lakkautettavaksi, syyskuun 1 p:stä lukien, koska sairaalain kirjanpito oli järjestetty entistään tarkoituksenmukaisemmalla tavalla, minkä johdosta laitoksen työ oli vähentynyt.

Sairaalaylihallituksen, joka ilmoitti Humaliston sairaalan sairassijain lukumäärän huoneiston puutteessa vähentyneen viidellä, esityksestä päätti ⁴⁾ kaupunginvaltuusto yhden sairaalan osastonhoitajatarviran lakkautettavaksi, vuoden alusta lukien.

Bölen ja Käpylän esikaupunkien sairaanhoito. Terveydenhoitolautakunnan esityksestä päätti ⁵⁾ kaupunginvaltuusto, että Bölen ja Käpylän esikaupunkeihin oli heinäkuun 1 p:stä perustettava yhteinen aluelääkäriin virka 2,000 markan kuukausipalkoin kerta kaikkiaan ja oli päätöksestä aiheutuneet menot kuluvalta vuodelta 11,000 markkaa, suoritettava tililtä Uusien virkain palkat, jota vastoin 1,000 markkaa oli suoritettava menosääntöön merkitystä määrärahabasta Bölen v. t. aluelääkäriin palkkausta varten. Edelleen päätti ⁶⁾ kaupunginvaltuusto, että Käpylään oli asetettava kunnan sairaanhoitajatar heinäkuun 1 p:stä lukien. Viimemainitun viranpitäjän palkka vahvistettiin, lukuunottamatta vapaata asuntoa, lämpöä ja valoa, 1,100 markaksi kuukaudessa, mikä määrä kuluvalta vuodelta oli suoritettava tililtä Uusien virkain palkat.

Kirjaajanviran perustaminen köyhäinhoitohallitukseen. Köyhäinhoitohallituksen esityksestä, että yksi köyhäinhoitohallituksen kirjuriapulaisen viroista muutettaisiin kirjaajanviraksi, päätti ⁶⁾ kaupunginvaltuusto yhden köyhäinhoitohallituksen kirjuriapulaisen toimen 1923 vuoden alusta lakkautettavaksi; hallitukseen samasta ajankohdasta perustettavaksi kirjaajanviran, joka oli luettava 5 palkkaluokkaan; sekä kehoittaa hallitusta aikansa julistamaan kirjaajanviran haettavaksi edellämäinnittuna ajankohtana vastaanotettavaksi ja täyttämään sen.

Lastensuojelulautakunnan viranpitäjiä koskeva päätös. Käsitellessään ⁷⁾ kysymystä lastensuojelutoiminnan järjestämisestä päätti ⁸⁾ kaupunginvaltuusto, että lastensuojelulautakunnan turvattomien lasten osastolle oli asetettava naisopastaja vuoden alusta lukien sekä että aikaisemmin yhteismäärärahabasta palkatut viisi lautakunnan kanslia-apulaista oli 1923 vuoden alusta merkittävä vakinaiseen palkkasääntöön.

¹⁾ Valt. pöytäk. 20. 12. 5 §. — ²⁾ S:n 28. 12. 1 §. — ³⁾ S:n 17. 5. 13 §. — ⁴⁾ S:n 17. 5. 12 §. — ⁵⁾ S:n 19. 4. 10. §. — ⁶⁾ S:n 1. 11. 20 §. — ⁷⁾ Ks. tätä kert. siv. 148. — ⁸⁾ Valt. pöytäk. 22. 2. 18 §.

Uusien virkain perustaminen Bengtsårin kasvatustaitokseen. Lastensuojelulautakunnan esityksestä päätti ¹⁾ kaupunginvaltuusto Bengtsårin kasvatustaitokseen elokuun 1 p:stä perustettavaksi uuden suomenkielisen kansakoulunopettajanviran 4,400 markan vuotuisin pohjapalkoin kalliimajanlisäyksiin sekä vapaine asuntoineen, lämpöineen ja valoineen, ja oli päätöksestä johtuneet menot kertomusvuodelta suoritettava tililtä Uusien virkain palkat.

Lautakunnan ilmoitettua, että Bengtsårin kasvatustaitoksen keskuslämmityslaitosta hoitavat laitoksen oppilaat, sekä että tämä järjestely oli useassa suhteessa osoittautunut sopimattomaksi, päätti ²⁾ valtuusto 1923 vuoden menosääntöön merkitä 15,595 markan määrärahan lämmittäjän palkkaamista varten puheenalaiseen kasvatustaitokseen.

Sitävästoin epäsi ²⁾ valtuusto lastensuojelulautakunnan esityksen toisen apulaisen palkkaamisesta Bengtsårin tilan työnjohtajalle.

Opettajavirkain perustaminen Ryttylän kasvatustaitokseen. Lastensuojelulautakunnan esityksestä ³⁾ päätti ⁴⁾ kaupunginvaltuusto, että elokuun 1 p:stä oli Ryttylän kasvatustaitokseen, lukuunottamatta lastenhoitoa ja taloustehtäviä varten tarvittavaa henkilökuntaa, toistaiseksi palkattava mies- ja naisopettaja samoin palkkaeduin kuin muissa kaupungin vastaavanlaatuissa laitoksissa.

Kunnan lastenkotien virkain perustaminen tai lakkauttaminen. Kaupunginvaltuuston päätettyä ⁵⁾, että oli perustettava lastenkoti yhteen kaupungin Pakinkylässä omistamista huviloista teki lastensuojelulautakunta esityksen ³⁾ hoitohenkilökunnan palkkaamisesta ja lasten kouluopetuksen järjestämisestä. Myöntyen esitykseen päätti ⁴⁾ kaupunginvaltuusto, että Pakinkylän lastenkotiin oli palkattava, paitsi välttämätöntä lastenhoito- ja ruokalahenkilökuntaa, elokuun 1 p:stä toistaiseksi mies- ja naisopettaja samoin palkkaeduin kuin muissa kaupungin vastaavanlaatuissa laitoksissa.

Sittenkun kunnan lastenkoteihin nähden oli tehty sellainen muutos, että kaikki 3—7 vuotiaat lapset sijoitettiin Kullan torppaan, oli tämän lastenkodin työ huomattavasti lisääntynyt, kun taas Oulunkylän lastenkodissa oli liian suuri henkilökunta. Tämän epäkohdan poistamiseksi päätti ²⁾ kaupunginvaltuusto 1923 vuoden alusta perustaa kolme uutta sairaanhoitajattaren tointa Kullan torpan lastenkotiin, jotka oli luettava 1 palkkaluokkaan, sekä samasta ajankohdasta lakkauttaa kaksi Oulunkylän lastenkodin nuoremman hoitajattaren tointa.

Kunnallisen yhdenpäivänkoulun asettaminen vakinaiselle menosäännölle. Kunnallisen yhdenpäivänkoulun johtokunnan esityksen mainitun koulun asettamisesta vakinaiselle menosäännölle, 1923 vuoden alusta lukien, sekä koulun nimen muuttamisesta Helsingin kirjapainokouluksi kaupunginvaltuusto epäsi ⁶⁾, koska ei ollut saatu riittävää kokemusta koulun tarpeellisuudesta eikä ammattiopetusta yleensä ollut lopullisesti järjestetty.

Neljän kansakoulujen veistonopettajanapulaisten merkittäminen vakinaiseen menosääntöön. Kaupunginvaltuusto myöntyi ⁷⁾ suomen- ja ruotsinkielisten kansakoulujen johtokuntain tekemään esitykseen, että neljä kansakoulujen veistonopettajanapulaista, jotka aikaisemmin oli palkattu yhteismäärärahoista, 1923 vuoden alusta merkittäisiin vakinaiseen menosääntöön ja luettaisiin 3 palkkaluokkaan sekä että 1923 vuoden menosääntöön merkittäisiin

¹⁾ Valt. pöytäk. 19. 4. 4 §. — ²⁾ S:n 15. 11. 17 §. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 19. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 30. 8. 22. §. — ⁵⁾ Ks. tätä kert. siv. 34. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 30. 8. 27 §. — ⁷⁾ S:n 13. 12. 16 §.

10,000 markan määräraha ylimääräisen veistonopettajanapulaisen palkkaamiseen Vallilan kansakouluun.

Apulaistarkastajan viran perustaminen kansanlastentarhoja varten. Koska laajennettu lastentarhatyö huomattavasti oli lisännyt työtä kansanlastentarhain tarkastajan kansliassa, päätti ¹⁾ kaupunginvaltuusto, että 1923 vuoden alusta oli mainittuun kansliaan perustettava 6 palkkaluokkaan kuuluva apulaisen virka, ollen viran haltijan asiana avustaa tarkastajaa sekä kansanlastentarhain tarkastuksessa että kansliatehtävissä.

Uuden avustavan kirjastonhoitajan viran perustaminen kaupungin kirjastoon. Kaupunginkirjaston johtokunnan esityksestä, joka huomautti laajennetun kirjastotoiminnan asettavan laitoksen johtaville työvoimille suuremmat vaatimukset, päätti ²⁾ kaupunginvaltuusto 1923 vuoden alusta kaupunginkirjastoon perustettavaksi uuden apulaiskirjastonhoitajanviran samoin palkkaeduin kuin ne, jotka seuraavat kirjastossa entisestään olevan avustavan kirjastonhoitajan virkaa, sekä yllämainitun vuoden menosääntöön senvuoksi merkittäväksi tähän tarvittavan määrärahan.

Apulaisen asettaminen kaupungin puutarhurille. Koska kaupunginvaltuuston päätöksen ³⁾ johdosta aloitettu kukkien tukkumyynti kaupungin puutarhasta suuresti oli lisännyt työtä kaupunginistutuksilla, päätti ⁴⁾ valtuusto, että oli asetettava ammattitaitoinen apulainen kaupunginpuutarhurille, johon tarkoitukseen 1923 vuoden menosääntöön oli merkittävä 30,000 markan määräraha.

Emännöitsijän palkkaaminen kunnan Vallilassa olevia työväenasuntoja varten. Sosialilautakunnan kunnan työväen asuntojen hallintojaoston esitettyä, että se valtuutettaisiin kunnan Vallilassa olevia työväenasuntoja varten palkkaamaan emännöitsijä sekä johtamaan ja valvomaan siellä asuvain lasten ulkoilmaleikkejä että avustamaan työläisvaimoja neuvoilla ja ohjeilla kodin hoitoa koskevissa kysymyksissä, päätti ⁵⁾ kaupunginvaltuusto oikeuttaa hallintojaoston Vallilan asunnoista vuodeksi eteenpäin maksutta luovuttamaan yhden huoneen henkilölle, joka otti suorittaakseen jaoston esityksessä mainitun tehtävän.

Satamapäällikön vaali. Satamapäälliköksi kaupunginvaltuusto valitsi ⁶⁾ johtaja O. E. Jaatisen.

Sosiaalilautakunnan sihteerinvirka. Sosialilautakunnan sihteerille arkkitehti A. Toivoselle myönnettiin ⁷⁾ anomansa ero lautakunnan sihteerinvirasta, syyskuun 1 p:stä lukien. Sihteeriksi valitsi ⁸⁾ kaupunginvaltuusto sittemmin arkkitehti A. Erikssonin.

Revisionikonttorin viranpitäjät. Kahteen revisionikonttorin reviisorinvirkaan valitsi ⁹⁾ kaupunginvaltuusto johtaja O. M. Lavikaisen ja konttoripäällikkö O. A. Gadolinin.

Sittemmin myönnettiin ¹⁰⁾ reviisori Lavikaiselle anomansa ero virasta, minkä jälkeen reviisoriksi hänen tilalleen valittiin ¹¹⁾ sähkölaitoksen kirjantpitäjä filosofianmaisteri L. Backlund.

V. t. reviisori A. Erflund vapautettiin ¹²⁾ määräyksestään ¹³⁾ hoitaa avoinna olevaa revisionikonttorin reviisorinvirkaa, helmikuun 7 p:stä lukien,

¹⁾ Valt. pöytäk. 4. 10. 17 §. — ²⁾ S:n 15. 11. 15 § ja 29. 11. 25 §. — ³⁾ Ks. 1921 vuod. kert. siv. 73. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 1. 11. 7 §. — ⁵⁾ S:n 13. 12. 27 §. — ⁶⁾ S:n 8. 2. 12 §; ks. 1921 vuod. kert. siv. 215. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 14. 6. 26 §. — ⁸⁾ S:n 30. 8. 19 §. — ⁹⁾ S:n 4. 10. 19 §. — ¹⁰⁾ S:n 18. 10. 27 §. — ¹¹⁾ S:n 13. 12. 13 §. — ¹²⁾ Ks. 1921 vuod. kert. siv. 215. — ¹³⁾ Valt. pöytäk. 22. 2. 19 §.

minkä ohessa v. t. reviisoriksi hänen tilalleen määrättiin johtaja A. Grönberg, joka sai kantaa virkaan liittyvät palkkaedut.

Rahatoimikamarin valittua¹⁾ revisionikonttorin revisorin J. Toiviaisen vanhemmaksi kaupungin kirjanpitäjäksi, päätti²⁾ kaupunginvaltuusto määrätä kirjanpitäjää A. Sergeliuksen toistaiseksi hoitamaan mainittua revisorin virkaa virkaan liittyvistä palkkaeduista.

Revisionikonttorin tämän yhteydessä tekemä anomus eron myöntämisestä revisori Toiviaiselle ei aiheuttanut³⁾ toimenpidettä valtuuston puolelta, koska eron myöntämistä viranpitäjälle, joka siirtyy toisesta kunnan virasta toiseen, ei tarvita.

Verotusvalmistelukunnan toisen sihteerin vaali. Verotusvalmistelukunnan esityksestä päätti⁴⁾ kaupunginvaltuusto, että valmistelukunnan toisen sihteerin virka, joka⁵⁾ syyskuun 9 p:stä 1920 oli ollut avoinna, oli uudelleen täytettävä, minkä jälkeen valtuusto julistamatta haettavaksi puheenalaista virkaa valitsi⁶⁾ toiseksi sihteeriksi viran v. t. haltijan hovioikeudenauskulantti F. Hasselblattin.

Oikeusavustajan vaali. Oikeusaputoimiston oikeusavustajaksi valittiin⁷⁾ varatuomari N. Lindegren.

Ilmoitus raittiussalvojan vaalista. Raittiussalvokunnan ilmoitettua myöntäneensä raittiussalvoja T. Sohlmanille eron toukokuun 1 p:stä ja raittiussalvojen hänelle valinneensa poliisikonstaapeli F. Nyströmin, päätti⁸⁾ kaupunginvaltuusto antaa salvoja Nyströmille otteen valtuuston pöytäkirjasta hänen toimivaltansa todistukseksi.

Lihantarkastusaseman vanhemman tarkastuseläinlääkärin vaali. Terveystenhoitolautakunnan kolmannen kerran julistettua lihantarkastusaseman vanhemman eläinlääkärinviran haettavaksi, oli virkaa hakenut kaikkiaan kolme henkilöä, joista eläinlääketieteentohtori T. J. Mäki ja eläinlääkäri J. K. Sjölund olivat palkkavaatimuksinaan ilmoittaneet 4,000 markkaa kuukaudessa ja ensinmainittu sitäpaitsi oli vaatinut oikeutta pitää sellaista sivutointoa, joka ei estänyt hänen pääasiallista työtään ja jonka terveydenhoitolautakunta voi hyväksyä. Hakukirjoja esiteltäessä päätti⁹⁾ kaupunginvaltuusto, hyväksyen hakijan asettamat ehdot, valita vanhemmaksi tarkastuseläinlääkäriksi eläinlääketieteentohtori T. J. Mäen, minkä ohessa valtuusto määräsi¹⁰⁾, että päätetyn palkan ja menosääntöön tätä varten merkityn määrän ero oli suoritettava tililtä Uusien virkain palkat.

Eläinlääketieteentohtori Mäen kuoltua ja vanhemman tarkastuseläinlääkärinviran uudestaan oltua haettavaksi julistettuna, oli sitä hakenut kaksi henkilöä, joista kumpikin oli vaatinut 5,000 markan kuukausipalkkaa, minkä lisäksi toinen hakijoista edelleen oli pannut ehdoksi, että palkka vahvistettaisiin 2 vuodeksi sekä että hän saisi pitää sellaista sivutointoa, joka ei estänyt viran hoitamista. Kun vanhemman tarkastuseläinlääkärin palkka oli vain 3,120 markkaa kuukaudessa ja valtuusto ei pitänyt poikkeusta vasta vahvistetusta palkkausjärjestelmästä suotavana, päätti¹¹⁾ valtuusto, ettei virkaa toistaiseksi vakinaisesti täytetä, mutta oli viran hoidattaminen väliaikaisesti järjestettävä siten, että terveydenhoitolautakunta valtuutettiin jonnankumman hakijan tai muun sopivan henkilön kanssa tekemään välipuhe viran hoitamisesta enintään 5,000 markan kuukausipalkasta, jossa välipuheessa

¹⁾ Ks. tätä kert. os. II. — ²⁾ Valt. pöytäk. 22. 3. 14 §. — ³⁾ S:n 22. 2. 4 §. —

⁴⁾ Ks. 1920 vuod. kert. siv. 191. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 8. 3. 17 §. — ⁶⁾ S:n 31. 5. 27 §. —

⁷⁾ S:n 22. 2. 12 §. — ⁸⁾ S:n 20. 9. 16 §.

oli mainittava kaikki tarkastuseläinlääkäriin tehtävät erikoisesti huomioon ottamalla, että välipuhe mikäli mahdollista, asetettiin kolmen kuukauden molemminpuoliselle irtisanomisajalle ja että kaupungille varattiin oikeus tarkastuseläinlääkärille siirtää eräät aikaisemmin kaupungineläinlääkärille kuuluneet tehtävät.

Sittemmin ilmoitti¹⁾ terveydenhoitolautakunta tehneensä mainitunlaatuisen välipuheen eläinlääkäri A. Schalienin kanssa kahdeksi vuodeksi.

Sairaalatarkastajanviran hoidattaminen. Koska aika, joksi lääketieteenlisensiaatti G. Palander oli otettu²⁾ hoitamaan sairaalatarkastajanvirkaa, päättyi kesäkuun 3 p:nä, päätti³⁾ kaupunginvaltuusto oikeuttaa sairaalaylihallituksen lääketieteenlisensiaatti Palanderin kanssa tekemään sellaisen sopimuksen, että hän edelleen kolme vuotta, kesäkuun 3 p:stä lukien, hoitaisi mainittua virkaa 75,000 markan kertakaikkisesta vuosipalkasta. Samalla päätti kaupunginvaltuusto, että tästä päätöksestä johtunut lisämeno kuluvana vuonna, 29,750 markkaa, oli suoritettava tililtä Uusien virkain palkat.

Tuberkulosilääkäriin vaali. Terveydenhoitolautakunnan esityksestä päätti⁴⁾ kaupunginvaltuusto valita tuberkulootisten poliklinikan johtajan, lääketieteenlisensiaatti I. Rosqvistin tuberkulosilääkäriksi, joka virka oli luettava 16 palkkaluokkaan; tuberkulosilääkäriin palkka oli kuluvalta vuodelta suoritettava tililtä Uusien virkain palkat.

Aluelääkäriin vaali. Bölen ja Käpylän esikaupunkien aluelääkäriksi valitsi⁵⁾ kaupunginvaltuusto piirilääkäriin, lääketieteenlisensiaatti H. Holmströmin.

Lastensuojelulautakunnan lastenhuollontarkastajan virkaero. Tehdystä anomuksesta myönnettiin⁶⁾ lastensuojelulautakunnan lastenhuollontarkastajalle B. Nybergille ero virastaan, marraskuun 1 p:stä lukien.

Köyhäinhoitohallituksen lastenhoidontarkastajanviran hoidattaminen. Koska tarkastusapulainen L. Sulin, jonka kaupunginvaltuusto oli määrännyt⁷⁾ 1921 vuoden loppuun hoitamaan köyhäinhoitohallituksen lastenhoidontarkastajanvirkaa, tammikuun 1 p:stä oli otettu lastensuojelulautakunnan palvelukseen, päätti⁸⁾ valtuusto, koska odotettavana olevaan lastenhoidon keskitykseen nähden ei pidetty sopivana vakinaisesti täyttää mainittua virkaa, määrätä ylimääräisen apulaisjohtajan R. Rudolphin vuoden alusta toistaiseksi, enintään kuitenkin huhtikuun 1 p:n asti, oman virkansa ohella hoitamaan lastenhoidontarkastajan virkatehtäviä viimeainittuun virkaan liittyvästä pohjapalkasta ilman kalliinajanlisäyksiä. Sittemmin teki köyhäinhoitohallitus esityksen, että tilapäinen lastenhoito ja niiden n. 4,000 lapsen hoito, jotka köyhäinhoidolta avustusta saaden oleskelivat kodeissaan, ja joka edelleen oli köyhäinhoitohallituksen asiana, järjestettäisiin. Hallituksen ehdotuksen mukaisesti päätti⁹⁾ kaupunginvaltuusto, kun oli tarpeetonta pitää voimassa virkaa ainoastaan mainittuja tehtäviä varten, että lastenhoidontarkastajan tehtävät oli vuoden loppuun siirrettävä köyhäinhoitohallituksen toiselle ylimääräiselle apulaisjohtajalle; että mainitun apulaisjohtajan palkka-edut, kalliinajanlisäys niihin luettuna, olivat, huhtikuun 1 p:stä lukien, olevat samanmääräiset kuin vakinaisen apulaisjohtajan sekä että tämän palkanjärjestelyn toimeenpanemiseksi 2,025 markan määrä oli siirrettävä vuoden menosääntöön Köyhäinhoito nimisen pääluokan Köyhäinhoitohallitus nimi-

¹⁾ Valt. pöytäk. 18. 10. 19 §. — ²⁾ Ks. 1919 vuod. kert. siv. 184. — ³⁾ Valt. pöytäk. 5. 4. 13 §. — ⁴⁾ S:n 29. 11. 22 §. — ⁵⁾ S:n 14. 6. 17 §. — ⁶⁾ S:n 1. 11. 28 §. — ⁷⁾ Ks. 1921 vuod. kert. siv. 217. — ⁸⁾ Valt. pöytäk. 22. 2. 14 §. — ⁹⁾ S:n 31. 5. 17 §.

seen lukuun merkityltä tililtä Palkkaukset saman luvun tilille Ylimääräiset apulaiset.

Köyhäinhoitohallituksen sihteeriksi valitsi ¹⁾ kaupunginvaltuusto hallituksen v. t. sihteerin V. A. Eloniemen.

Kaasulaitoksen toimitusjohtajanvirka. Huomauttaen, ettei kaasulaitoksen toimitusjohtaja insinööri K. Lappe riittävässä määrässä omannut niitä henkilökohtaisia ominaisuuksia, joita voitiin vaatia mainitun johtajanviran haltijalta, oli kaupungin teknillisten laitosten hallitus esittänyt, että kaupunginvaltuusto irtisanoisi insinööri Lappen toimestaan. Vaaditussa selityksessä mainitsi insinööri Lappe, ettei hän ollut syynä kaasulaitoksessa sattuneisiin selkkauksiin, kuten hallitus oli edellyttänyt, vaan johtuivat ne siitä, että eräiltä hänen alaisiltaan puuttui sekä tahtoa että kykyä velvollisuuksiensa täyttämiseen, ja oli insinööri Lappe kaasulaitoksen johtajana katsonut, että hänen täytyi valvoa, että kaupungin etu kävi yksityisten viranpitäjien mukavuuden edellä. Asiasta oli myöskin Helsingin kaupungin virkamiesyhdistyksen johtokunta lausunut mielensä, koska kysymys periaatteessa koski virkamiesten asemaa yleensä. Viimemainittu johtokunta havaitsi, ettei vaatimus insinööri Lappen erottamisesta perustunut esitettyihin asiallisiin syihin, vaan oli perusteltu vain sillä, että insinööri Lappelta, hänen esimiestensä mielestä, puuttui tarpeellisia henkilökohtaisia ominaisuuksia, minkä vuoksi johtokunta valmisteluvaliokunnan vähemmistön ehdotuksen mukaisesti ehdotti, että kaupunginvaltuusto antaisi kahden valtuutetun toimeksi valtuuston kanslian avulla kuulustella henkilöitä, jotka voivat antaa tietoja asiasta sekä saattaa tuloksen valtuuston tietoon, minkä jälkeen valtuusto ottaisi asian uudestaan harkittavaksi. Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuustossa joutui kysymys vilkkaan keskustelun alaiseksi. Valmisteluvaliokunnan vähemmistön esittämää ehdotusta pidettiin sopimattomana, koska se merkitsisi, että kaupunginvaltuuston puoluesuhteiden mukaan asetettu toimikunta tutkisi, oliko kaupungin teknillisten laitosten hallituksen monivuotisen kokemuksen avulla saama käsitys oikea. Valtuuston pitäisi täydellisesti luottaa hallitukseen ja joko hyväksyä tai evätä sen esitys, mutta ei epäillä niiden syiden oikeutusta, joihin se perustui.

Äänestettyään päätti ²⁾ kaupunginvaltuusto, että insinööri K. Lappe, noudattamalla säädettyä kolmen kuukauden irtisanomisaikaa, oli sanottava irti virastaan kaupungin kaasulaitoksen toimitusjohtajana.

Kaasulaitoksen toimitusjohtajaksi kaupunginvaltuusto sittemmin valitsi ³⁾ insinööri H. Sahlbergin.

Kaupunginarkkitehdinvirka. Koska kaupunginarkkitehdinviran vakainainen haltija arkkitehti K. Hård af Segerstad oli nimitetty rahatoimikamarin teknilliseksi sihteeriksi, päätti ⁴⁾ kaupunginvaltuusto määrätä avustavan kaupunginarkkitehdin R. Eklundin toistaiseksi ja kunnes virka oli vakainaisesti täytetty, hoitamaan sitä virkaan liittyvistä palkkaeduista.

Kaupungin yleisten töiden hallituksen julistettua kaupunginarkkitehdinviran haettavaksi, olivat virkaa hakeneet ⁵⁾ v. t. kaupunginarkkitehti R. Eklund ja arkkitehti E. Paalanen. Antamassaan lausunnossa oli kaupungininsinööri, huomauttaen, että molemmat hakijat olivat päteviä puheenalaisen virkaan, puolestaan puoltanut arkkitehti Eklundia hänen pitkällisen ja erinomaisen hyväksi arvostellun toimintansa johdosta avustavana ja v. t. kau-

¹⁾ Valt. pöytäk. 20. 9. 17 §. — ²⁾ S:n 3. 5. 16 §. — ³⁾ S:n 30. 8. 18 §. — ⁴⁾ S:n 8. 2. 14 §. — ⁵⁾ S:n 22. 3. 7 §.

punginarkkitehtina, jota vastoin kaupungin yleisten töiden hallitus äänestettyään oli päättänyt puoltaa arkkitehti Paalasta viran saamiseen. Raha-toimikamarikin oli lausunut mielipiteensä asiasta ja tällöin huomauttanut, että ansiokkaan viranpitäjän sivuuttaminen sivullisen hyväksi yleensä ei saa tulla kysymykseen, ellei kiistämätöntä eroa pätevyudessa ja ansioissa ole olemassa. Esillä olevassa tapauksessa ei kamarin mielestä näin ollut laita, minkä vuoksi kamari ehdotti, että virkaan valittaisiin hakija Eklund.

Eriävän mielipiteen oli lausunut yksi kamarin jäsen, joka, epäillen kamarin oikeutta antaa lausuntoa asiasta, oli katsonut että hallituksen tekemälle ehdotukselle oli annettava ratkaiseva merkitys, koska hallituksella alan ammattielimenä oli kaikki edellytykset kysymyksen asialliseen arvosteluun.

Yllämainittu nimitysasias aiheutti vilkkaan keskustelun kaupunginvaltuustossa. Vastoin väitettä, ettei kamari ollut oikeutettu tekemään ehdotusta toisen hallituksen alaisen osastonjohtajanviran täyttämiseksi, huomautti kaupunginjohtaja, että kamarin menettely perustui käytännössä olevaan tapaan. Rahatoimikamarin uuden johtosäännön mukaan oli kamarin asiana m. m. valvoa eri hallintohaarain toimintaa. Tämän johdosta ja niihin etuihin nähden, jotka johtuvat kaupungin hallinnon keskittämisperiaatteen ankara-
rasta toteuttamisesta, oli kaupunginjohtaja sitä mieltä, että kamari oli ollut täysin oikeutettu esittämään mielipiteensä esillä olevasta kysymyksestä. Keskustelun aikana lausuttiin toiselta puolelta, että rakennuskonttorin muut virkamiehet olivat ruotsinkielisiä, minkä vuoksi oikeus vaati, että kaupunginarkkitehdin virkaan nimitettiin suomenkielinen hakija, arkkitehti Paalanen, jota vastoin toiselta puolen huomautettiin olevan sopimatonta, että nimitys-
asiasta tehtiin kielikysymys, etenkin kun kaupunginarkkitehti virkatoinnissaan ei mainittavassa määrin joutunut tekemisiin yleisön kanssa ja hänen kielitaidollansa sen vuoksi oli vähäinen merkitys puheenalaisen viran menestyskelliseen hoitamiseen nähden.

Kun ei arkkitehti Eklundia eikä arkkitehti Paalasta kuitenkaan voitu pitää täysin sopivina virkaan ja hakijain vähäinen lukumäärä luultavasti johtui kaupunginarkkitehdinvirkaan liittyvästä pienestä palkasta, mutta tekeillä olevan kaupungin viranpitäjän palkanjärjestelyn yhteydessä oli siihen odotettavana melkoinen korotus, päätti¹⁾ kaupunginvaltuusto äänestettyään jättää mainitun viran täyttämisen toistaiseksi sekä kehoittaa kaupungin yleisten töiden hallitusta, kohta kuin odotettavana oleva palkanjärjestely oli toimeenpantu tai viimeistään ennen elokuun loppua, uudelleen julistamaan viran haettavaksi ja aikanaan tekemään ehdotuksen sen täyttämiseksi.

Uudelleen määrätyn hakuajan kuluessa haki virkaa ainoastaan v. t. kaupunginarkkitehti R. Eklund, joka tällöin pani ehdoksi, että hän ikäkorotukseen nähden saisi lukea hyväkseen sen ajan, minkä hän yhteen jaksoon viransijaisena oli hoitanut puheenalaista virkaa. Hakuajan umpeen mentyä ilmoittautui hakijaksi vielä arkkitehti K. Borg, minkä ohessa arkkitehti Eklund ilmoitti luopuvansa yllämainitusta ehdosta. Koska niinollen kummankin hakijan hakukirjat olivat vastoin hakuuhtoja, päätti²⁾ kaupunginvaltuusto kehoittaa kaupungin yleisten töiden hallitusta uudelleen julistamaan kaupunginarkkitehdinviran haettavaksi.

Rakennuskonttorin varasto-osaston johtajan virkaero. Rakennuskonttorin

¹⁾ Valt. pöytäk. 22. 3. 7 §. — ²⁾ S:n 1. 11. 16 §.

varasto-osaston johtajalle O. Haglundille myönnettiin¹⁾ anomansa ero virasta, helmikuun 1 p:stä 1923 lukien.

Kaupungin maatilain ylihoitajan vaali. Kaupungin maatilain ylihoitajaksi valitsi²⁾ kaupunginvaltuusto agronomi A. J. Tammisen.

Myönnettyjä virkavapauksia. Kaupunginvaltuuston kanslian notaarille K. V. Puuskalle myönnettiin³⁾ virkavapautta sairauden vuoksi 2 kuukaudeksi, joulukuun 1 p:stä lukien. Samaksi ajaksi määrättiin³⁾ toinen sihteeri K. Rein hoitamaan notaarinvirkaa ja valiokunta-asiaiden sihteeri H. Dalström hoitamaan toisen sihteerin virkaa, minkä ohessa ensimmäinen sihteeri sai tehtäväksi sihteerien kesken jakaa valiokunta-asiaiden sihteerille kuuluvat tehtävät. Edelleen päätti³⁾ kaupunginvaltuusto, ettei tämä virkavelvollisuuden muutos saanut aiheuttaa muutosta puheenalaisten viranpitäjien palkkaetuihin.

Rahatoimikonttorin konttorikirjurille H. Rikbergille myönnettiin virkavapautta sairauden vuoksi kesäkuun ajaksi⁴⁾.

Sosiaalilautakunnan sihteerille A. Toivoselle myönnettiin⁵⁾ jatkettua⁶⁾ osittaista virkavapautta lautakunnan sihteerintoimesta tammikuun 1 p:stä heinäkuun 1 p:n velvoittamalla hänet virkavapautensa aikana kaupungin puolesta valvomaan kunnan varoilla avustettuja rakennusyrityksiä sekä lautakunnalle esittelemään tuollaisia rakennusyrityksiä koskevat asiat. Sijaiseksi määrättiin varatuomari V. Puustinen, joka sai arkkitehti Toivosen palkasta kantaa 2,000 markkaa kuukaudessa.

Oikeusaputoimiston johtokunnan ilmoitettua anomuksesta myöntäneensä oikeusavustaja N. Lindgrenille virkalomaa heinäkuun 15 p:stä elokuun 15 p:n sijaisena varatuomari C. Ugglä sekä oikeusavustajan apulaiselle V. Falckille kesäkuun 1 p:stä heinäkuun 15 p:n sijaisena hovioikeuden-
auskultantti U. Ekman, sillä ehdolla että oikeusavustajan apulainen Falck itse kustansi sijaisensa heinäkuun 1 ja 15 p:n välisenä aikana, päätti⁷⁾ kaupunginvaltuusto hyväksyä johtokunnan edellämainitun toimenpiteen.

Köyhäinhuoltohallituksen kanslianjohtaja rouva H. von Creutleinin, jolle köyhäinhuoltohallitus oli myöntänyt virkavapautta sairauden tähden täysin palkkaeduin syys- ja lokakuun ajaksi, kaupunginvaltuusto oikeutti⁸⁾ edelleen 4 kuukauden aikana nauttimaan virkavapautta, minkä ohessa valtuusto sijaiseksi määräsi rouva A. Grönvikin.

Lastensuojelulautakunnan lastenhuollontarkastajalle filosofianmaisteri B. Nybergille myönnettiin⁹⁾ virkavapautta toukokuun 1 p:stä lokakuun 31 p:n sijaisena lautakunnan nuorisonhuoltaja kansakoulunopettaja S. Ojanne, minkä ohessa kaupunginvaltuusto määräsi⁹⁾ kansakoulunopettaja L. Pohjanvuoren yllämainittuna aikana hoitamaan nuorisonhuoltajanvirkaa, kaikki kuitenkin sillä edellytyksellä, ettei siitä koitunut kaupunginkassalle menoja.

Ilmoitus viransijaisen määräämisestä raittiussalvojalle. Raittiussalvokunnan ilmoitettua, tehdyn anomuksen johdosta myöntäneensä raittiussalvoja T. V. Sohlmanille jatkettua virkavapautta toistaiseksi ja viransijaiseksi määränneensä herra K. A. Ebbin, päätti¹⁰⁾ kaupunginvaltuusto lautakunnan johtosäännön 5 §:n mukaisesti antaa otteen valtuuston pöytäkirjasta viransijaisen toimivallan todistukseksi.

¹⁾ Valt. pöytäk. 13. 12. 31 §. — ²⁾ S:n 30. 8. 20 §. — ³⁾ S:n 29. 11. 32 §. — ⁴⁾ S:n 14. 6. 7 §. — ⁵⁾ Ks. 1921 vuod. kert. siv. 217. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 22. 2. 17 §. — ⁷⁾ S:n 14. 6. 22 §. — ⁸⁾ S:n 18. 10. 20 §. — ⁹⁾ S:n 3. 5. 26 §. — ¹⁰⁾ S:n 8. 3. 22 §.

Lupa kunnan viranpitäjille asua kaupungin ulkopuolella. Kaupunginvaltuusto oikeutti seuraavat kunnan viranpitäjät asumaan kaupungin ulkopuolella:

suomenkielisissä kansakouluissa: kansakoulunopettajatar H. Ekholmin ¹⁾; valmistavassa poikain ammattikoulussa: työnjohtaja V. Honkalinnan ²⁾; sähkölaitoksessa: kirjanpitäjä L. Backlundin ²⁾.

Oikeus aluelääkärille asua alueensa ulkopuolella. Töölön alueen aluelääkäri professori A. Wallgren oikeutettiin ³⁾ edelleen ja kesäkuun 1 p:nä 1924 asumaan alueensa ulkopuolella, kuitenkin sillä ehdolla että hänen vastaanottohuoneistonsa koko puheenalaisen ajan oli alueella.

Kaupunginvaltuutettujen ja vuositilintarkastajain vaaliaika. Kaupunginvaltuusto päätti ⁴⁾, että lain mukaan joulukuun 4 p:nä toimitettavaa kaupunginvaltuutettujen ja vuositilintarkastajain vaalia jatkettaisiin ja päätettäisiin joulukuun 5 p:nä.

Palkintoja uutтеруudesta kiellolakirikosten ehkäisemisessä. Sittenkun 1921 vuoden valtion budjettiin oli merkitty määräraha palkinnoiksi syyttäjille, poliisimiehille, raittiusvalvojille tai muille henkilöille, jotka olivat osoittaneet erityistä uutтеруutta alkoholipitoisten aineiden valmistusta, maahan tuontia, myyntiä, kuljetusta ja varastossa pitämistä koskevien asetusten ja määräysten rikkomisen ilmaamisessa ja ehkäisemisessä, ja Uudenmaan läänin maaherra oli oikeutettu yllämainittuun tarkoitukseen käyttämään 45,000 markkaa, oli maaherra kehoittanut kaupunginvaltuustoa, poliisimestarin ja raittiuslautakunnan lausunnot hankittuaan, ehdottamaan ketkä henkilöt olisi palkittava sekä palkintojen suuruuden. Poliisimestari oli sittemmin ilmoittanut, ettei hänellä ollut syytä antaa lausuntoa asiasta, jotavastoin raittiuslautakunta ehdotti, että neljä raittiusvalvojaa saisi määrärahasta palkintoja suhteellisesti ilmaamiinsa rikoksiin, kaksi enintään 3,000 markkaa, yksi valvoja 2,670 markkaa ja neljäs raittiusvalvoja 330 markkaa. Lähettäen maaherralle raittiuslautakunnan yllämainitun kirjelmän päätti ⁵⁾ kaupunginvaltuusto omasta puolestaan lausua, ettei valtuusto katsonut olevan syytä tehdä ehdotusta puheenalaisten palkintojen jakamiseksi.

Sittenkun uudestaan oli pyydetty lausuntoa 1922 vuoden valtion budjettiin merkityn samanlaisen määrärahan jakamisesta, päätti ⁶⁾ valtuusto vain toistaa yllämainitun lausuntonsa.

Työväenopiston valtioavun saamisen ehto. Vastaukseksi kaupunginvaltuuston kirjelmään ⁷⁾ syyskuun 21 p:ltä 1921, että työväenopiston valtioavun saamisen ehdot muutettaisiin, ilmoitti ⁸⁾ kouluhallitus aikovansa tehdä alistuksen puheenalaisten apurahain jakamista koskevain säännösten muuttamisesta, koska mainitut säännökset eivät enää vastanneet nykyisiä oloja, minkätähden kouluhallitus ei aikonut tehdä eri alistusta kaupunginvaltuuston tarkoittamaan suuntaan.

Ulkasakko Toukolassa olevalle tehdasalueelle tulemisesta. Maaherran vaadittua lausuntoa Arabia porslinsfabrik aktiebolag yhtiön anomuksen johdosta, että sakon uhalla kiellettäisiin asiattomilta pääsy yhtiön Toukolassa olevalle tehdasalueelle, päätti ⁹⁾ kaupunginvaltuusto ilmoittaa, ettei sillä ollut mitään muistuttamista anomukseen myöntymistä vastaan.

Tämän yhteydessä ilmoitti rahatoimikamari velvoittaneensa yhtiön panettamaan kuntoon puheenalaista aluetta ympäröivän aidan.

¹⁾ Valt. pöytäk. 22. 2. 16 §. — ²⁾ S:n 8. 3. 29. — ³⁾ S:n 1. 11. 26 §. — ⁴⁾ S:n 15. 11. 26 §. — ⁵⁾ S:n 8. 3. 2 §. — ⁶⁾ S:n 15. 11. 2 §. — ⁷⁾ Ks. 1921 vuod. kert. siv. 220. —

⁸⁾ Valt. pöytäk. 30. 8. 6 §. — ⁹⁾ S:n 18. 10. 6 §.

Kyyditys. Maistraatti lähetti ilmoituksen¹⁾, että maaherra oli tammi-kuun 17 p:nä määrännyt, ettei kaupungissa kolmivuotiskautena 1923--1925 enempää kuin edellisenäkään kautena ollut ylläpidettävä majataloa.

Vankeusrangaistukseen tuomittu kaupunginvaltuutettu. Nimenhuudossa todettiin, että vt Wäisänen oli saapuvilla, vaikka Turun hovioikeus oli tuominnut hänet joksikin aikaa menettämään kansalaisluottamuksen. Sen johdosta lausui²⁾ vt Tollet valittelunsa, ettei vt Wäisänen, jolla tosin oli muodollinen oikeus ottaa osaa kokoukseen, niin kauan kuin hovioikeuden tuomio ei ollut saanut lain voimaa, ollut ymmärtänyt olla saapumatta kokoukseen.

Kaupungin liittyminen kansainväliseen kaupunkiliittoon. Kaupunginvaltuusto päätti³⁾, että kaupunki kunnallisen keskustoimiston välityksellä liittyisi vakinaiseksi jäseneksi kansainväliseen kaupunkiliittoon ja sitoutuisi toistaiseksi suorittamaan vuosimaksua 1 senttiin 3 asukkaalta. Päätöksestä johtuneiden menojen suorittamiseen osoitti³⁾ valtuusto käyttövaroitaa. Sekalaiset menot nimisen pääluokan kohdalla enintään 3,500 markkaa.

Drumsön yhdyskunnan numeroimismääräysten ehdotus. Uudenmaan läänin maaherran kirjelmässään marraskuun 16 p:ltä 1921 vaadittua kaupunginvaltuustolta lausuntoa Huopalahden kunnanvaltuutettujen anomuksen johdosta, että vahvistettaisiin Drumsötä varten tehty numeroimismääräysten ehdotus, oli valtuusto hankkinut rahatoimikamarin ja kaupungin yleisten töiden hallituksen lausunnot ehdotuksesta ja päätti⁴⁾ valtuusto ilmoittaa, ettei yllämainittuun anomukseen myöntyminen kaupungin puolelta kohdantunut estettä.

Korkeimpien vuokramäärien vahvistaminen. Sosiaalihallituksen vaadittua lausuntoa siitä oliko Helsingin kaupunki, siinä tapauksessa että valmisteltavana oleva huoneenvuokrakeinottelun ehkäisemistä koskeva laki vahvistettaisiin, luettava niiden paikkakuntain joukkoon, joissa valtioneuvosto yllämainitun lakiehdotuksen 6 §:n mukaan saisi määrätä korkeimmat vuokrat, päätti⁵⁾ kaupunginvaltuusto mielipiteenään lausua, että kaupunki oli luettava mainitunlaisten paikkakuntain joukkoon.

Sotaväen ravinto- ja rehuannokset rauhanaikana. Maaherran kehoitettua kaupunginvaltuustoa antamaan lausunnon sotalaitoksen tarpeisiin rauhanaikana annettavista luonnontuotteista annetussa laissa määrättyjen ravinto- ja rehuannosten hinnoituksesta, päätti⁶⁾ valtuusto majoituslautakunnan laskelman mukaan ehdottaa, että vuonna 1922 perusannoksen hinta miestä kohti päivässä olisi 8:42 markkaa, rehuannoksen hinta ratsuhevoselle päivässä 15:56 markkaa, tykistöhevoselle 15:76 markkaa ja kuormastohevoselle 15:35 markkaa, jota paitsi huhti-lokakuulla tulisi lisää kutakin hevosta kohti 1:50 markkaa 0,5 kg:sta pellavansiemenkakkuja.

Pika-ajurien järjestyssääntöjen muutos. Maistraattiin antamassaan lausunnossa päätti⁷⁾ kaupunginvaltuusto puolestaan puoltaa seuraavaa lisäystä Helsingin kaupungin pika-ajurien järjestyssäännön 8 §:än:

»Poliisiviranomaisten vuoden alussa toimittamissa katsastuksissa on jokaisen pika-ajurinumeron haltijan näytettävä todistus, että on rahatoimikonttoriin suorittanut vahvistetun maksun kaupungin erälle isommille pika-ajuriasemille asettamista puhelimista.»

Ammattimaisen autoliikenteen harjoittamisesta annettujen järjestyssääntöjen muutos. Niinikään puolsi⁷⁾ kaupunginvaltuusto seuraavaa lisäystä am-

1) Valt. pöytäk. 8. 3. 7 §. — 2) S:n 20. 12. 1 §. — 3) S:n 30. 8. 30 §. — 4) S:n 25. 1. 3 §. — 5) S:n 5. 4. 6 §. — 6) S:n 8. 3. 1 §. — 7) S:n 18. 10. 2 §.

mattimaisen autoliikenteen harjoittamiselle Helsingin kaupungissa annettujen järjestyssääntöjen 6 §:n 3 kohtaan:

»Poliisiviranomaisten vuoden alussa toimittamissa katsastuksissa on jokaisen vuokra-auton haltijan näytettävä todistus, että on rahatoimikonttoriin suorittanut vahvistetun maksun kaupungin erälle isommille autoasemille asettamista puhelimista.»

Uusi liikenneohjesääntö. Maistraatin lähetettyä kaupunginvaltuustolle ehdotuksen ¹⁾ Helsingin kaupungin liikenneohjesäännöksi pyytäen valtuuston lausuntoa asiasta, oli valtuusto rahatoimikamarin annettua asiasta lausuntonsa ¹⁾ antanut ²⁾ valtuuston keskuudesta asetetulle erikoisvaliokunnalle toimeksi valmistella puheenalaista kysymystä. Valiokunta aloitti työnsä, mutta keskeytti ³⁾ sen saatuaan tietää, että yleinen asetus autoliikenteestä lähiaikoina ilmestyisi. Lokakuun 14 p:nä vahvistettiin mainittu asetus, minkä jälkeen valiokunta viipymättä jälleen ryhtyi työhönsä ja seuraavan joulukuun 14 p:nä lähetti lopullisen ehdotuksen ⁴⁾ asiasta. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ⁵⁾ ehdotuksen erinäisin pienin muutoksin. Jos maaherra vahvistaisi kaupunginvaltuuston hyväksymän ehdotuksen, kävisi tarpeelliseksi muuttaa ei ainoastaan poliisijärjestyksen II luku vaan myöskin erinäiset liikennettä Helsingissä koskevat järjestyssäännöt ja määräykset, nimittäin autoliikenteen järjestyssäännöt, vahvistetut marraskuun 7 p:nä 1914, liikenteen harjoittamista sähköraitioteilla koskevat järjestyssäännöt, vahvistetut marraskuun 26 p:nä 1900, sähköraitioteiden käyttämisessä noudatettavat määräykset, vahvistetut maaliskuun 11 p:nä 1901, polkupyörän käyttämisessä noudatettavat määräykset, vahvistetut huhtikuun 8 p:nä 1895, ammattimaista autoliikennettä koskevat järjestyssäännöt, vahvistetut marraskuun 7 p:nä 1914, pika-ajuriin järjestyssäännöt, vahvistetut heinäkuun 27 p:nä 1908 ja kuorma-ajuriin järjestyssäännöt, vahvistetut syyskuun 10 p:nä 1892, minkä vuoksi kaupunginvaltuusto päätti maistraatilta anoa, että maistraatti asianmukaisessa järjestyksessä hankkisi hyväksytylle Helsingin kaupungin liikenneohjesäännön ehdotukselle vahvistuksen, sekä, sittenkun sellainen vahvistus oli saatu, ryhtyisi toimenpiteisiin poliisijärjestyksen II luvun ja yllämainittujen järjestyssääntöjen ja määräysten saattamiseksi yhdenmukaisiksi liikenneohjesäännön kanssa.

Lausunto ravintola- ja kahvilaliikkeen harjoittamisoikeudesta. Sittenkun maaherra oli kehoittanut kaupunginvaltuustoa antamaan lausuntonsa kaikkiaan 254 anomuksesta saada kaupungissa harjoittaa ravintola- ja kahvilaliikettä ja valtuusto oli anomuksista hankkinut juovutusjuoma-asiaain valmisteluvaliokunnan lausunnon ⁶⁾, päätti ⁷⁾ valtuusto puoltaa 7 anomusta saada perustaa uusia kahviloita sekä puoltaa myöntymistä 86 tapauksessa, joissa anomukset koskivat oikeutta saada jatkaa liikettä entisissä huoneistoissa, joista ei ollut tehty ilmoitusta laillisessa järjestyksessä ennen elokuun 3 p:nä 1921, jota vastoin valtuusto 4 tapauksessa raittiuslautakunnan ja poliisimestarin esittämillä syillä antoi epäävän lausunnon. Muista 161 anomuksesta ja liikkeiden luokituksesta ei kaupunginvaltuusto tahtonut antaa lausuntoa, koska valtuuston harkintaoikeus kesäkuun 3 p:nä 1921 ravintola- ja kahvilaliikkeen harjoittamisesta annetun asetuksen mukaan rajoittui anomuksiin uusien perustamisesta tai niihin verrattavien entisestään toimivien puheenalaista laatua olevain liikkeiden pysyttämisestä.

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 31 vuodelta 1921. — ²⁾ Ks. tätä kert. siv. 179. — ³⁾ Valt. pöytäk. 8. 3. 19 §. — ⁴⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 29. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 20. 12. 10 §.

⁶⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 44 vuodelta 1921. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 25. 1. 22 §.

Sittemmin oli maaherra pyytänyt kaupunginvaltuuston lausuntoa vielä 23 anomuksesta saada harjoittaa ravintola- ja kahvilaliikettä ja päätti¹⁾ valtuusto 18 tapauksessa antaa puoltavan ja 5 tapauksessa epäävän lausunnon.

Kansalaisoikeus. 100 tapauksessa puolsi ja 11 tapauksessa ehdotti kaupunginvaltuusto evättäväksi myöntymistä²⁾ Suomen kansalaisuushakemuksiin; 9 tapauksessa ei valtuusto katsonut itsellään olevan syytä lausua mielipidettään mainitunlaatuista hakemuksista. Ensinmainituista tapauksista koski 60 Venäjän, 13 Ruotsin, 7 Saksan, 7 Viron, 5 Puolan, 3 Latvian, 3 Amerikan, 1 Liettuan ja 1 Ranskan kansalaisia.

1 tapauksessa kaupunginvaltuusto puolsi³⁾ myöntymistä anomukseen saada vapautus Suomen kansalaisvelvollisuuksista.

Elinkeino-oikeus. 25 tapauksessa valtuusto antoi⁴⁾ puoltavan lausunnon ulkomaalaisten hakemuksista saada kaupungissa harjoittaa elinkeinoa.

2 tapauksessa kaupunginvaltuusto ilmoitti⁵⁾ ettei valtuuston puolelta ollut estettä oikeuden myöntämiselle harjoittaa ampuma-aseiden ja -tarpeiden kauppaa.

1 tapauksessa kaupunginvaltuusto antoi puoltavan lausunnon anomuksesta saada harjoittaa rohdoskauppaa⁶⁾, 19 tapauksessa puolsi ja 2 tapauksessa ehdotti valtuusto evättäväksi myöntymistä anomuksiin saada pitää kaupan alkoholipitoisia aineita⁷⁾, 1 tapauksessa puolsi valtuusto myöntymistä anomukseen saada pitää kaupan vähemmän myrkyllisiä aineita⁸⁾.

1 tapauksessa antoi⁹⁾ kaupunginvaltuusto puoltavan lausunnon anomuksesta saada valmistaa myrkyä sisältäviä kemiallisia tuotteita.

1 tapauksessa puolsi valtuusto anomusta saada harjoittaa huutokauppaliiikettä¹⁰⁾ ja 1 tapauksessa anomusta saada jatkaa työnvälitystoimintaa nuorisoa varten¹¹⁾.

Oikeus omistaa kiinteistöjä. 1 tapauksessa puolsi¹²⁾ kaupunginvaltuusto myöntymistä ulkomaalaisen seurakunnan anomukseen saada maassamme omistaa kiinteistöjä.

Rahatoimikamarin jäsenluvun täydentäminen. Koska rahatoimikamarin jäsen E. Tuomi oli vangittu ja asetettu syytteeseen rikoksesta valtakunnan turvallisuutta vastaan, päätti¹³⁾ kaupunginvaltuusto kamarin jäseneksi siksi ajaksi, enintään kuitenkin kuluvan vuoden loppuun, jona herra Tuomi oli estynyt ottamasta osaa kamarin kokouksiin, valita taloudenhoitaja K. Karilan.

Satamahallituksen jäsenten vaali. Satamahallituksen jäseneksi kirvesmies S. Hellstenin tilalle, joka oli kuollut, valitsi¹⁴⁾ kaupunginvaltuusto taloudenhoitaja A. Halmeen; jäseneksi johtaja O. E. Jaatisen tilalle, jonka kaupunginvaltuusto oli valinnut¹⁵⁾ satamapäälliköksi, valittiin¹⁶⁾ johtaja J. Pelin.

Vuosittelintarkastajain vaali. Kunnallisvaalien keskuslautakunnan ilmoituksen¹⁷⁾ mukaan oli joulukuun 5 ja 6 p:nä 1921 toimitetussa vaalissa vuosittelintarkastajaksi valittu paloasiamies O. Ekman, kirjapainonjohtaja E. Rissanen,

¹⁾ Valt. pöytäk. 22. 2. 2 §. — ²⁾ S:n 8. 2. 23 §; 5. 4. 24 §; 3. 5. 21 §; 31. 5. 25 §; 20. 9. 27 §; 18. 10. 24 §; 15. 11. 12 § ja 13. 12. 25 §. — ³⁾ S:n 8. 3. 31 §. — ⁴⁾ S:n 25. 1. 11 §; 22. 2. 1 §; 8. 3. 3 §; 5. 4. 1 §; 30. 8. 3 §; 20. 9. 2, 4 ja 5 §§; 1. 11. 1 §; 15. 11. 4 §; 29. 11. 3 § ja 13. 12. 11 ja 12 §§. — ⁵⁾ S:n 25. 1. 10 § ja 18. 10. 3 §. — ⁶⁾ S:n 5. 4. 4 §. — ⁷⁾ S:n 25. 1. 32 §; 3. 5. 22 §; 14. 6. 40 §; 20. 9. 28 § ja 15. 11. 13 §. — ⁸⁾ S:n 22. 3. 6 §. — ⁹⁾ S:n 22. 3. 5 §. — ¹⁰⁾ S:n 19. 4. 3 §. — ¹¹⁾ S:n 25. 1. 12 §. — ¹²⁾ S:n 30. 8. 5 §. — ¹³⁾ S:n 3. 5. 10 §. — ¹⁴⁾ S:n 14. 6. 38 §. — ¹⁵⁾ Ks. tätä kert. siv. 168. — ¹⁶⁾ Valt. pöytäk. 8. 3. 27 §. — ¹⁷⁾ S:n 18. 1. 7 §.

johtaja E. Sederholm ja ent. vaihdemies O. Tanner sekä näitten varamiehiksi konttoristi E. Edelman, toimittaja K. Harvala, kirvesmies P. Pirskanen ja kauppias N. von Weymarn.

Tilintarkastajain vaali. Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin 1922 vuoden tilien tarkastajiksi valitsi ¹⁾ kaupunginvaltuusto kamreeri S. Ehrstedtin ja kirjaltaja K. F. Hellgrenin.

Jäsenten vaali kaupungin kansakoulujen johtokuntiin. Jäseniksi suomenkielisten kansakoulujen johtokuntaan elokuun 1 p:n 1922 ja elokuun 1 p:n 1925 väliseksi ajaksi kaupunginvaltuusto valitsi ²⁾ filosofianmaisteri N. Liakan ja toimittaja P. Lönngrenin sekä ruotsinkielisten kansakoulujen johtokuntaan filosofiantohtori A. Mickwitzin ja viilaaja F. A. Åkermanin.

Ammattiopetuslaitosten keskuslautakunnan jäsenen vaali. Sittenkun ammattiopetuslaitosten keskuslautakunnan jäsen viilaaja A. Valta oli muuttanut paikkakunnalta ja sen johdosta vapautettu tehtävästään, päätti ³⁾ kaupunginvaltuusto jäseneksi hänen tilalleen valita seppä A. Aallon.

Maanviljelyslautakunnan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja jäsenten vaali. Kun maanviljelyslautakunta ei ollut täyttänyt kaupunginvaltuuston antamaa tehtävää ⁴⁾ laatia ehdotus lautakunnan johtosäännöksi, jonka ehdotuksen m. m. tuli sisältää määräyksiä siitä, minkä viranomaisen asiana oli valita lautakunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja, päätti ⁵⁾ valtuusto valita lautakunnan puheenjohtajaksi ylim. professori E. Ehrnroothin, varapuheenjohtajaksi johtaja V. Tannerin, sekä jäseniksi filosofianmaisteri K. J. Ellilän, kaupungingeodeetti W. O. Lillen ja johtaja P. Raittisen.

Vapautus johto- ja lautakuntain jäsenyydestä. Tehdyn anomuksen johdosta kaupunginvaltuusto vapautti ⁶⁾ varatuomari A. Makkosen rahatoimikamarin jäsenyydestä ja valitsi hänen tilalleen jäseneksi pankinjohtaja Y. Pulkkinen.

Kun kaupungin irtaimen omaisuuden inventtaaja kivityöntekijä V. J. Huuskonen syytettynä kommunistisesta toiminnasta oli vangittu eikä sen vuoksi voinut täyttää tehtäviään inventtaajana, päätti ⁷⁾ kaupunginvaltuusto vapauttaa hänet tästä tehtävästä. Inventtaajaksi mainitun Huuskosen tilalle valittiin ⁷⁾ kauppias A. Koskinen.

Varatuomari A. Söderholm vapautettiin ⁸⁾ anomuksestaan majoituslautakunnan jäsenyydestä ja varapuheenjohtajan toimesta, ja valittiin hänen tilalleen lautakunnan jäseneksi ja varapuheenjohtajaksi pankinjohtaja C. J. Wegelius.

Kun kaupungin teknillisten laitosten hallituksen jäsen kirvesmies J. Kivilahti oli tuomittu monivuotiseen vapausrangaistukseen ja hän senvuoksi oli estynyt olemasta saapuvilla hallituksen kokouksissa, päätti ⁹⁾ kaupunginvaltuusto hallituksen jäseneksi hänen tilalleen valita metallityöntekijä T. Hj. Långströmin.

Tehdystä anomuksesta vapautti ¹⁰⁾ kaupunginvaltuusto arkkitehti A. Nybergin hätäapukomitean puheenjohtajan tehtävästä ja neiti E. Somersalon sen jäsenyydestä, minkä ohessa valtuusto päätti ¹⁰⁾ siirtää komitean uuden puheenjohtajan ja jäsenen vaalin siksi, kunnes valtuusto oli tehnyt päätöksensä valmisteltavana olevasta ehdotuksesta ¹¹⁾ hätäapukomitean uudesti järjestämiseksi.

¹⁾ Valt. pöytäk. 3. 5. 23 §. — ²⁾ S:n 14. 6. 12 § ja 3. 5. 17 §. — ³⁾ S:n 4. 10. 18 §. — ⁴⁾ Ks. tätä kert. siv. 32. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 13. 12. 4 §. — ⁶⁾ S:n 25. 1. 30 §. — ⁷⁾ S:n 5. 4. 20 §. — ⁸⁾ S:n 8. 2. 11 §. — ⁹⁾ S:n 20. 9. 20 §. — ¹⁰⁾ S:n 5. 4. 23 §. — ¹¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 89.

Jäsenien vaali valiokuntiin ja komiteoihin. Budjettivaliokunnan jäseniksi kaupunginvaltuusto valitsi¹⁾ puheenjohtajansa vtn Söderholmin sekä vtt von Frenckellin, Harvian, Kivilahden, Lindforsin, Nevalaisen, Paloheimon, Ryömän ja Voionmaan.

Jäseniksi kaupunginvaltuuston valiokuntaan valtuustolle lähetettyjen Suomen kansalaisuushakemuksien valmistelemista varten valittiin²⁾ vtt A. Aalto, Moring ja Tarjanne.

Kaupunginvaltuuston juovutusjuoma-asioita valmistelemaan valiokuntaan valittiin³⁾ vtt Eronen, Ivalo, Moring, Noponen ja Sillanpää.

Jäseniksi valiokuntaan, jonka tuli valmistella kysymystä yleishyödyllisten yritysten ja laitosten avustamista varten merkityn määrärahan jakamisesta, valittiin⁴⁾ vtt Lehtonen, Meinander, Mikkola, Nikula ja Yrjö-Koskinen.

Jäseniksi valiokuntaan, joka oli asetettu valmistelemaan laadittua ehdotusta Helsingin kaupungin liikenneohjesäännöksi⁵⁾ valittiin⁶⁾ vtt Ampuja, Norrmén ja Tarjanne.

Jäsenien vaali johto- ja lautakuntiin vuodeksi 1923. Puheenjohtajain, jäsenien ja varajäsenien vaalissa kaupungin johto- ja lautakuntiin vuodeksi 1923 valitsi⁷⁾ kaupunginvaltuusto:

rahatoimikamariin: jäseniksi johtaja J. A. M. Björkenheimin, pankinjohtaja T. Grotenfeltin, johtaja K. R. Heinosen, lakitieteenkandidaatti K. V. Holman, taloudenhoitaja K. Karilan ja johtaja K. A. Wideniuksen;

palotoimikuntaan: jäseniksi rakennusmestari B. W. A. Ekmanin, varastotyömies K. Jäntin, mallipuuuseppä K. L. Lydmanin ja kamreeri A. J. Suvirannan;

terveydenhoitolautakuntaan: jäseniksi professori vapaah. O. von Hellensin, dosentti vapaah. F. W. G. Langensköldin, viilaja J. K. Lehtosen, toimittaja A. E. Leinon, lääkintöneuvos A. V. Mannerin ja lääketieteenlisensiaatti H. Ryömän sekä varalle metallityöntekijä F. A. Hyrsdyn, professori Y. H. Kajan, apteekkari L. E. Stigzeliusen ja v. t. ylihoitajat E. Åströmin;

sairaalahallituksen: puheenjohtajaksi professori E. K. Sandelinin, varapuheenjohtajaksi lääketieteenlisensiaatti E. Suolahden ja jäseneksi toimittaja A. E. Leinon;

lastensuojelulautakuntaan: jäseniksi hallintoneuvos O. Möllerin, kansakoulunjohtaja A. Noposen, lastentarhan johtajat E. I. Poppiuksen, professori M. J. Ruuthin, voimisteluolettajat L. Salovaaran, tarkastaja M. Sillanpään ja rouva A. M. Suomisen;

Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokuntaan: arkkitehti E. E. Fabritiuksen ja silittäjä F. Pietikäisen;

kansanlastentarhain johtokuntaan: jäseniksi rehtori B. R. Estlanderin, taloudenhoitajat M. Oksasen, konsulinrouva B. Pauligin, lääket. tohtori A. Ruotsalaisen ja rouva P. Saaren;

työväenopiston ruotsinkielisen osaston johtokuntaan: jäseniksi filos. maisteri Y. S. Heikelin, valtioneuvos G. E. Krogiuksen, lehtori A. Mickwitzin, professori J. E. Rosbergin, konttoriapulaisen J. B. Sundbergin, konttoristi K. F. Sundquistin ja viilaja W. Zetterblomin;

työväenopiston suomenkielisen osaston johtokuntaan: jäseniksi esittelijäneuvos E. E. Böökin, toimittaja K. H. Hautamäen, dosentti K. S. Laurilan, filosofianmaisteri R. Liukkosen, kansakouluntarkastaja A. Noposen, työnvälitysneuvoja T. Uskin ja ylim. professori V. Voionmaan;

¹⁾ Valt. pöytäk. 18. 1. 5 §. — ²⁾ S:n 18. 1. 8 §. — ³⁾ S:n 18. 1. 9 §. — ⁴⁾ S:n 18. 1. 6 §. — ⁵⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 31 vuodelta 1921. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 25. 1. 2 §. — ⁷⁾ S:n 13. 12. 2 §.

kaupunginkirjaston johtokuntaan: jäseniksi filosofiantohtori A. H. Berg-holmin, professori K. H. Bergrothin, toimittaja E. M. Heinivaaran, professori A. G. Wallenskiöldin ja ylim. professori V. Voionmaan;

Helsingin kaupungin museon johtokuntaan: jäseniksi filosofiantohtori J. E. Ailion ja J. K. Rinteen sekä yliarkkitehti S. M. Schjerfbeckin;

musiikkilautakuntaan: jäseniksi toimittaja E. Lindahlin, yliarkkitehti C. H. Lindbergin, professori E. Melartinin, kirjaltaja J. V. Mikkolan ja toimitusjohtaja C. H. W. Ramsayn;

kaupungin yleisten töiden hallitukseen: jäseniksi toimitusjohtaja G. Idströmin, kirvesmies T. Karvosen, diplomi-insinööri M. M. Muoniovaaran, yli-insinööri O. F. Nybergin, sähkötyöntekijä O. W. Oksasen, arkkitehti W. G. Palmqvistin ja työnvälitysneuvoja T. Uskin, minkä ohessa puheenjohtajaksi valittiin yli-insinööri O. F. Nyberg ja varapuheenjohtajaksi diplomi-insinööri M. M. Muoniovaara;

kaupungin teknillisten laitosten hallitukseen: jäseniksi professori A. L. Hjelmmanin, viilaaja T. Hj. Långströmin, insinööri Hj. E. Pehrmanin, sähköteknikko V. V. Salovaaran ja insinööri E. N. Schröderin, minkä ohessa puheenjohtajaksi valittiin professori A. L. Hjelmman ja varapuheenjohtajaksi insinööri Hj. E. Pehrman;

puhtaanapitohallitukseen: jäseniksi toimittaja A. A. Aallon, johtaja J. T. Isotuvan, kirvesmies H. Moisio ja lehtori M. Sergeliuksen;

oikeusaputoimiston johtokuntaan: jäseniksi professori J. W. Chydeniuksen, toimittaja R. Itkosen, hallintoneuvos O. Möllerin, lakitieteenkandidaatti S. J. Pentin ja toimittaja V. A. Vuorion;

holhouslautakuntaan: jäseneksi filosofianmaisteri N. Lahtisen;

sosiaalilautakuntaan: jäseniksi filosofianmaisteri Y. A. Harvian, rakennusmestari A. V. Malmin, toimittaja M. Paasivuoren, leipuri V. Salomaan, rouva H. Seppälän, kirjanpitäjä B. F. Tabellen ja kunnallisneuvos V. von Wrightin;

työnvälitystoimiston johtokuntaan: jäseniksi kirjailija S. Ivalon, toimittaja A. Louhen, uunintekijä A. Malmin, kirjeidenlajittelija P. F. Rahikaisen ja toimittaja M. Paasivuoren;

urheilulautakuntaan: jäseniksi voimistelunopettajat A. S. Collanin, diplomi-insinööri E. von Frenckellin, verhoilija V. K. Lähteisen, matkapostiljooni K. U. Rinteen ja hammaslääkäri R. O. J. Stenbergin;

raittiuslautakuntaan: jäseniksi ylioppilas K. F. Kreanderin, teollisuusneuvos F. A. Paloheimon, toimittaja R. A. Sillanpään, lehtori K. U. Suomelan, ja puuseppä J. Virtasen;

kaupunginvaltuuston vaalilautakuntaan: jäseniksi filosofianmaisteri Y. A. Harvian, diplomi-insinööri E. von Frenckellin ja toimittaja A. E. Leimon ja varajäseniksi rehtori J. E. Meinanderin ja toimittaja R. A. Sillanpään;

verotuslautakuntaan elinkeinon- ja ammatinharjoittajista: jäseniksi maalarimestari A. Haanojan, johtaja P. E. Hallblomin, vanhemman lehtorin E. O. Malmbergin, pankinjohtaja W. Sohlbergin, maalari T. E. Wirtasen ja verhoilija E. Wäisäsen; palkan- ja eläkkeensaajista: jäseniksi toimittaja E. Aarnion, filosofianmaisteri A. A. Ekströmin, kamreeri E. E. Enebergin, esittelijäneuvos Hj. E. Enwaldin, varatuomari K. B. von Fieandttn, maalari S. Koskisen, työmies V. Partin, kenraalimajuri V. R. Schaumanin ja kelloseppä J. K. Walvion; kiinteistönomistajista: jäseniksi rakennusmestari B. W. A. Ekmanin, konepuuseppä R. Lahden, rakennusmestari J. E. Lindgrenin, viilaaja O. J. Niemen, johtaja R. E. Nikanderin ja kauppias A. F. Nymanin;

tutkijalautakuntaan: jäseniksi isännöitsijä C. F. Fagerholmin, lakitieteenkandidaatti K. Kailan, metallityöntekijä P. H. Kalervon, kirjaltaja A. H. Karvosenojan, johtaja F. V. Roosin, johtaja K. A. E. Sederholmin, toimitusjohtaja B. Tallbergin ja rouva H. Toivolan;

satamahallitukseen: jäseniksi taloudenhoitaja A. Halmeen, satamatyömies R. Kopran, johtaja I. Lindforsin, johtaja J. Pelinin ja toimitusjohtaja C. H. W. Ramsayn, minkä ohessa varapuheenjohtajaksi valittiin johtaja I. Lindfors;

majoituslautakuntaan: jäseniksi eversti G. E. M. af Enehjelmin, uunintekijä K. G. Järvisen ja pankinjohtaja C. J. Wegeliuksen sekä varajäseniksi everstilautnantti V. Holopaisen ja työmies H. K. Nevanderin, minkä ohessa puheenjohtajaksi valittiin eversti G. E. M. af Enehjelm ja varapuheenjohtajaksi pankinjohtaja C. J. Wegelius;

kaupungin irtaimen omaisuuden inventtaajiksi: filosofiantohtori A. H. Bergholmin, konttoripäällikkö K. E. Grönlundin, seppä J. J. Hallan, kivi-työmies V. J. Huuskosen, konttoripäällikkö A. F. Jokisen, merikapteeni H. L. Laurentin, varastonhoitaja K. V. Saxellin, tehtailija K. A. Wiggin ja rakennusmestari O. R. Vilamon.

kaupungin kiinteän omaisuuden inventtaajiksi: isännöitsijä B. Haaran, metsäneuvos E. J. Koskenmaan, agronomi A. S. Lindholmin, maalari K. J. Nikulan ja arkkitehti U. A. Åbergin;

kaupunginkassan inventtaajiksi: rakennusmestari K. J. Roustin ja kassanhoitaja M. Sinisalon sekä inventtaajain varamiehiksi C. F. W. Paerschin ja asioitsija A. Patokosken.

Yksityisten laitosten johtokuntain jäsenten vaali. Kauppar korkeakoulun johtokunnan jäseneksi valittiin¹⁾ pääjohtaja J. Castrén.

Sailors homin hallituksen jäseneksi valittiin¹⁾ konsuli A. E. Holmström, varajäseneksi johtaja E. G. H. Paulig sekä tilintarkastajaksi liikemies A. E. Sundström ja varatilintarkastajaksi pankkiiri O. A. Lucander.

Erinäisten johto- ja lautakuntain jäsenten toimikauden pitentäminen. Odotettavana olevaan köyhäinhuoltohallituksen uudestijärjestämiseen nähden päätti²⁾ kaupunginvaltuusto tammikuun 1 p:stä 1923 toistaiseksi pitentää köyhäinhuoltohallituksen puheenjohtajan ja jäsenten toimikauden.

Kun ammattiopetuslaitoksetkin lähitulevaisuudessa järjestettäneen uudestaan, päätti³⁾ kaupunginvaltuusto tammikuun 1 p:stä 1923 toistaiseksi pitentää valmistavan poikain ammattikoulun, tyttöjen ammattikoulun, alempain käsityöläiskoulujen ja kunnallisen yhdenpäiväkoulun johtokuntaan valitsemainsa jäsenten sekä ammattiopetuslaitosten keskuslautakunnan jäsenten toimikauden. Tämän yhteydessä pitennettiin myöskin kaupungin taideteollisuuskeskuskoulun johtokunnassa olevain edustajain toimikausi, koska yllä mainittu uudestijärjestäminen koskisi myös taideteollisuuskeskuskoulua.

Päätettyään⁴⁾, että huoneenvuokralautakunnat vuokrantarkkailulautakunta jatkaisivat toimintaansa kesäkuun 1 p:än 1923, pitensi⁵⁾ kaupunginvaltuusto lautakunnan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan, jäsenten ja varajäsenten toimikauden tammikuun 1 p:stä 1923 mainittuun ajankohtaan, jolloin kuitenkin lautakunnan ensimmäisen osaston varajäsen arkkitehti S. Savonius ja kolmannen osaston varajäsen rakennusmestari J. Wainio

¹⁾ Valt. pöytäk. 13. 12. 2 §. — ²⁾ S:n 13. 12. 7 §. — ³⁾ S:n 13. 12. 5 §. — ⁴⁾ Ks. tätä kert. siv. 135. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 20. 12. 14 §.

pyynnöstään vapautettiin lautakunnan varajäsenyydestä sekä valittiin heidän tilalleen lautakunnan ensimmäisen osaston varajäseneksi arkkitehti J. Paatela ja sen kolmannen osaston varajäseneksi rakennusmestari H. Kaartinen.

Jäsenten ja varajäsenten vaali tulo- ja omaisuusverolautakuntaan. Uudennaan läänin maaherran vahvistettua¹⁾ Helsingin tulo- ja omaisuusverolautakunnan jäsenluvun kahdeksaksi valitsi²⁾ kaupunginvaltuusto mainitun lautakunnan jäseniksi toimittaja E. Aarnion, varatuomari K. B. von Fieandtin, johtaja P. E. Hallblomin ja lehtori E. O. Malmbergin sekä varajäseneksi rakennusmestari B. W. A. Ekmanin, johtaja K. A. E. Sederholmin, taloudenhoitaja O. J. Tannerin ja kelloseppä J. K. Walvion.

Lisätyn kutsuntalautakunnan luottamusmiehet. Luottamusmiehiksi 1922 vuoden asevelvollisuuskutsunnan kutsuntalautakuntaan valitsi³⁾ kaupunginvaltuusto eversti V. Holopaisen ja majuri A. Lindbergin. Majuri Lindbergin kuoltua valittiin⁴⁾ hänen tilalleen majuri W. Späre.

Jäsenten vaali eduskuntavaalien keskuslautakuntaan. Helsingin vaalipiirin keskuslautakuntaan heinäkuun 1 ja 3 p:nä toimitettavia eduskuntavaaleja varten valitsi⁵⁾ kaupunginvaltuusto jäseniksi aktuaarin filosofianmaisteri O. Groundstroemin ja notaari A. Sallménin sekä saman lautakunnan varajäseneksi Suomen ammattijärjestön puheenjohtajan M. Wäisäsen.

Puheenjohtajain, jäsenten ja varajäsenten vaali kunnallisten vaalien keskuslautakuntaan ja vaalilautakuntiin. Kunnallisen vaalilain 3 §:n mukaan toimitettiin⁶⁾ puheenjohtajain, jäsenten ja varajäsenten vaali kunnallisten vaalien keskuslautakuntiin ja kaupungin 35 äänestysalueen vaalilautakuntiin.

Jäsenten ja varajäsenten vaali ammattien edistämislaitoksen johtokuntaan. Ammattien edistämislaitoksen johtokunnan jäseniksi valitsi⁷⁾ kaupunginvaltuusto maalari A. Airiston ja professori A. L. Hjelmmanin sekä heidän varajäsenikseen pankinjohtaja T. Grotenfeltin ja professori K. A. Moringin.

Vanhempainneuvostojen vaali. Maaherran kehotuksesta valitsi⁸⁾ kaupunginvaltuusto kolmivuotiskaudeksi syyskuun 1 p:stä 1922 elokuun 31 p:ään 1925 Helsingin koelyseon ja kaksivuotiskaudeksi syyskuun 1 p:stä 1922 elokuun 31 p:ään 1924 Svenska flickskolan i Helsingfors nimisen oppilaitoksen vanhempainneuvoston.

Jäsenten vaali Ukkokotiyhdistyksen johtokuntaan. Ukkokotiyhdistyksen johtokunnan jäseneksi kauppaneuvos V. Ekin tilalle, joka oli kuollut, kaupunginvaltuusto valitsi⁹⁾ rakennusmestari I. W. Uddin.

¹⁾ Vrt. 1921 vuod. kert. siv. 233. — ²⁾ Valt. pöytäk. 13. 12. 3 §. — ³⁾ S:n 25. 1. 1 §. — ⁴⁾ S:n 8. 2. 13 §. — ⁵⁾ S:n 5. 4. 3 §. — ⁶⁾ S:n 14. 6. 15 §; 20. 9. 18 § ja 29. 11. 26 §. — ⁷⁾ S:n 18. 10. 28 § ja 1. 11. 15 §. — ⁸⁾ S:n 30. 8. 4 § ja 4. 10. 6 §. — ⁹⁾ S:n 29. 11. 31 §.